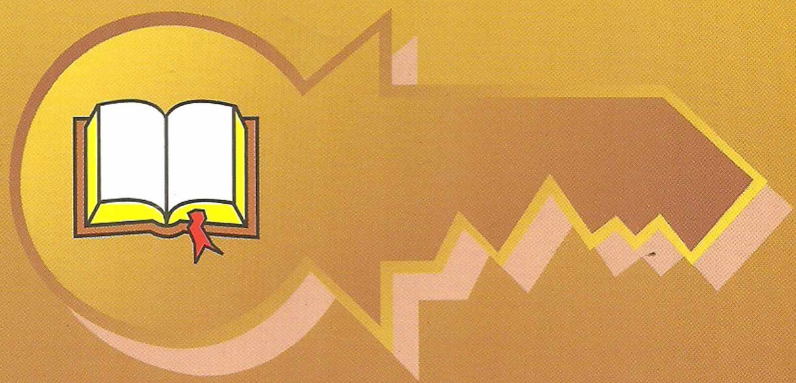

KULCSFONTOSÁGÚ BIBLIAI FOGALMAK

Prof. Dr. DAVID GOODING
és Dr. JOHN LENNOX

Egyetlen könyvet sem becsülnek meg olyan széles körben, vagy értenek jobban félre, mint a Bibliát. De vannak kulcsok, amelyek megnyitják az igazság ajtaját.

BÜN
HIT
SZENTSÉG
MEGIGAZULÁS
MEGBÉKÉLÉS

MIT IS JELENTENEK EZEK A SZAVAK?

Senki sem nevezheti magát műveltnek anélkül, hogy ne ismerné valamennyire a Bibliát. Ez volt az első nagyobb terjedelmű könyv, amely megjelent nyomtatásban, és nincs olyan könyv, amelyet több ember olvasott volna, és több nyelven jelent volna meg. Mély hatással volt és van ma is a világ gondolkodására.

Amikor olvassuk, olyan szavakkal és kifejezésekkel találkozunk, amelyeket – bár bizonyos értelemben ismerősek – nem értünk meg azonnal. Mint minden más területen, itt is igaz: Csak ha megküzdünk a Bibliában előforduló szakkifejezésekkel, akkor jutunk el nemcsak azok mélyebb megértésére, hanem jobban képesek leszünk továbbadni azok jelentését másoknak, és így egészen új világot tárhatunk ki előttük.

David W. Gooding, MA, PhD (Magister Artium, bölcsezdoktori fokozat), a belfasti Queen's University Ószövetségi Görög Tanszékének nyugalmazott professzora, az Ír Királyi Akadémia tagja. Gooding professzor sokat utazik, és akadémiai munkája mellett szerzője a Lukács evangéliumáról, a János 13-17-ről (Krisztus Iskolájában), az Apostolok Cselekedeteiről és a Zsidókhöz írt leveléről szóló magyarázó könyveknek, melyek magyarul is megjelentek az Evangéliumi Kiadónál.

John C. Lennox, MA, PhD, DSC (Brit katonai tiszti kitüntetés), tagja az Oxfordi Egyetem Green College-ának és a Whitefield Intézetnek. Sok tudományos mű szerzője az elméleti matematika területén, és sokat utazik, előadásokat tartva matematikáról és a Bibliáról.

EVANGÉLIUMI KIADÓ

KULCSFONTOSÁGÚ BIBLIAI FOGALMAK

Egyetlen könyvet sem becsülnek meg olyan széles körben, vagy értenek jobban félre, mint a Bibliát. De vannak kulcsok, amelyek megnyitják az igazság ajtaját.

**Prof. Dr. David Gooding és
dr. John Lennox**

**Először az Ucsityelszkaja Gazétá-ban, az orosz iskolarendszer tanárai számára készült újságban jelent meg.
A keresztyénség meghatározása című mű kíséző kötete**

EVANGÉLIUMI KIADÓ

A könyv eredeti címe: Key Bible Concepts

A kiadás és fordítás copyrightja
a The Myrtlefield Trust, Coleraine, N. Ireland
(címe: P. O. Box 42, Newtownards, N. Ireland, BT23 3FD)
tulajdonában van.

All rights reserved.
(Minden jog fenntartva.)

Borító: J. B. Nicholson, Jr.

ISBN 963 9209 10 4

* * *

A Kiadó megjegyzése:

1. A harmadik isteni Személyt *Szent Szellemnek* írtuk, szemben az eddigi megszokott *Szentlélekkel*. *Isten ugyanis Szellem (pneuma)*. A lélek szó nem helyénvaló alkalmazása nemcsak zavart okoz, hanem akadályozza a Szentírás mélyebb és igazi megértését.

A bibliai antropológia is megkülönböztet az emberben három, egymástól lényegileg eltérő alkotórészt: testet, lelket és szellemet. Isten mint Szellem elsősorban az ember szellemén át tud kapcsolatba lépni velünk, kevésbé a lélek (*psyché*) által, amely az ember én-jének, öntudatának (akarat, értelem, érzés) a székhelye.

2. Kiadványainkban a *keresztyén* írásmódot használjuk a *keresztény* helyett. Ez a kifejezés eredetileg a görög *krisztianosz* szóból származik és jelentése: „krisztusi”, azaz „Krisztus követője”. A magyar nyelv ezt a szót szláv közvetítéssel vette át krest'an = kresztyan, s ebből lett – a szó eleji mássalhangzó-torlódás feloldásával és hangrendi kiegyenlítődéssel – a *keresztyén* szóalak. Tehát mind tartalmi, mind etimológiai szempontból a „keresztyén” írásmód helyesebb a magyar nyelvben.

* * *

A magyarországi jogok tulajdonosa és a kiadásért felel az
Evangéliumi Kiadó és Iratmisszió
1066 Budapest, Ó utca 16.
Felelős szerkesztő: Vohmann Péter

Tartalom

Bibliai rövidítések	4
*	
<i>Előszó az angol kiadáshoz</i>	5
<i>A szerzők előszava</i>	5
1. Bevezetés	7
2. Szentség: Isten fensége, tisztasága, szépsége és szeretete ..	13
3. Bűn: Egy betegség, annak tünetei és gyógyítása	19
4. Megbékélés: A békéhez vezető út	25
5. Megigazulás: Törvényesen jóvá tenni a dolgokat	31
6. Váltáság és megváltás: A szabadság ára	37
7. Örök élet: Itt és most	43
8. Megtérés: Több, mint bocsánatkérés	50
9. Hit: Nem egy ugrás a sötétbe	56
10. Hit: Válasz a bizonyítékokra (1. rész)	61
11. Hit: Válasz a bizonyítékokra (2. rész)	67
12. Hit: Kiben is bízunk?	73
13. Megszentelődés: Mint az Atya, mint a Fiú	80
14. Megszentelődés: Fiúság és nem szolgaság	86
15. Az utolsó ítélet: Az igazság követelményei	92
16. Az utolsó ítélet: Isten jósága és szigorúsága	98
17. Üdvösség: A nagy átfogó szakkifejezés	104

*

Bibliai rövidítések

ÓSZ	Ószövetség	Mik	Mikeás próféta könyve
ÚSZ	Újszövetség	Náh	Náhum próféta könyve
1Móz	Mózes 1. könyve	Hab	Habakuk próféta könyve
2Móz	Mózes 2. könyve	Sof	Sofóniás próféta könyve
3Móz	Mózes 3. könyve	Agg	Aggeus próféta könyve
4Móz	Mózes 4. könyve	Zak	Zakariás próféta könyve
5Móz	Mózes 5. könyve	Mal	Malakiás próféta könyve
Józs	Józsue könyve	Mt	Máté Evangéliuma
Bír	Birák könyve	Mk	Márk Evangéliuma
Ruth	Ruth könyve	Lk	Lukács Evangéliuma
1Sám	Sámuel 1. könyve	Jn	János Evangéliuma
2Sám	Sámuel 2. könyve	Csel	Apostolok Cselekedetei
1Kir	Királyok 1. könyve	Róm	Rómaiakhoz írt levél
2Kir	Királyok 2. könyve	1Kor	Korintusi 1. levél
1Krón	Krónika 1. könyve	2Kor	Korintusi 2. levél
2Krón	Krónika 2. könyve	Gal	Galatákhoz írt levél
Ezsd	Ezsdrás könyve	Ef	Efézusiakhoz írt levél
Neh	Nehemiás könyve	Fil	Filippiekhez írt levél
Eszt	Eszter könyve	Kol	Kolosséiakhoz írt levél
Jób	Jób könyve	1Tesz	Tesszalónikai 1. levél
Zsolt	Zsoltárok könyve	2Tesz	Tesszalónikai 2. levél
Péld	Példabeszédek könyve	1Tim	Timóteushoz írt 1. levél
Préd	Prédikátor könyve	2Tim	Timóteushoz írt 2. levél
Én	Énekek Éneke	Tit	Titushoz írt levél
Ézs	Ézsaiás próféta könyve	Filem	Filemonhoz írt levél
Jer	Jeremiás próféta könyve	Zsid	Zsidókhoz írt levél
JSir	Jeremiás siralmai	Jak	Jakab levele
Ez	Ezékiel próféta könyve	1Pt	Péter első levele
Dán	Dániel próféta könyve	2Pt	Péter második levele
Hós	Hóseás próféta könyve	1Jn	János első levele
Jóel	Jóel próféta könyve	2Jn	János második levele
Ám	Ámos próféta könyve	3Jn	János harmadik levele
Abd	Abdiás próféta könyve	Júd	Júdás levele
Jón	Jónás próféta könyve	Jel	János mennyei jelenései
		kk	következők

Előszó az angol kiadáshoz

Ez a könyv olyan cikkek gyűjteménye, amelyek először az orosz tanárok újságában, az *Ucsityelszkaja Gazéta*-ban jelentek meg. Néhány barátunk, akik úgy találták, hogy e cikkek a segítségükre voltak, meggyőztek bennünket arról, hogy járuljunk hozzá ezek angol és más nyelven történő megjelentetéséhez, hiszen így egy nagyobb olvasótábor számára válnának elérhetővé. A cikkek formáján és tartalmán alig változtattunk, így az olvasóknak időről időre eszükbe kell hogy jusson az a tény, hogy a cikkek orosz tanároknak gondolva íródtak. Ettől függetlenül bizunk abban, hogy jó néhány helyzetben hasznosnak bizonyulnak angol (és most már magyar) nyelvterületen is.

1997. október

DAVID GOODING ÉS JOHN LENNOX

A szerzők előszava

Szem előtt tartva az Orosz Oktatásügyi Minisztériumnak az Oroszország egész területén élő iskolás gyerekek erkölcsi egészségét célzó törekvését, az *Ucsityelszkaja Gazéta* főszerkesztője 1993-ban felhívta a figyelmünket arra, hogy mennyire sürgős lenne segíteni a tanároknak abban, hogy diákjaik elé az etikai értékek és felelősség hiteles és vonzó rendszerét állíthassák. Úgy érezte, hogy egy ilyen rendszer nélkül az iskolás gyerekek egész nemzedéke áldozatául eshet a kábítószernek, az alkoholnak és az erőszaknak.

Javaslatát követve tehát az elkövetkezendő két év során egy negyvenkét cikkből álló sorozatot jelentettünk meg az *Ucsityelszkaja Gazéta*-ban *A Biblia és az etikai nevelés az iskolában** címmel. A cikkek nem célozták a diákok egyik korcsoportját sem. Inkább arra törekedtek, hogy a tanároknak nyújtsanak széles körű alapvető és reprezentatív bibliai anyagot olyan ötletekkel együtt, amelyek ennek az anyagnak az illusztrálását és gyakorlati helyzetekre való alkalmazását segítik. A tanárok ezután feldolgozhatták

* Magyarul is megjelent kiadónk gondozásában.

ezt azon korcsoport szükségleteinek megfelelően, amelyért felelősök voltak.

A visszajelzések nagyon bátorítóak voltak. Tanárok ezrei írtak mindenféle iskolákból, főiskolákról és egyetemekről, hogy kifejezzék hálájukat a cikkekért, és elmondják, hogy a témát, mint nyersanyagot nagyon hasznosnak találták saját óráik megtervezéséhez.

Nemcsak tanárok, hanem sok más ember is, akit érdekel mind a Biblia rendszeres tanulmányozása, mind annak különböző helyzetekre vonatkozó tanítása, írtak nekünk, hogy elmondják, hogy ők is ösztönző és segítő hatásúnak találták az anyagot.

E visszajelzéstől és az *Ucsityelszkaja Gazéta* olvasóival folytatott levelezésben felmerült kérdésektől indítva 1995-ben elindítottuk a cikkeknek egy további sorozatát, és az elkövetkezendő két évben tizenhét cikk jelent meg *Kulcsfontosságú bibliai fogalmak* címmel. Ezek a cikkek azokkal a kifejezésekkel foglalkoznak, amelyeket a Biblia használ alapvető tanításainak lefektetésekor. A Bibliában nagyon sok költészet van, és különböző emberek különböző módon reagálnak a költészetre érzelmi és képzeleti téren. Amikor azonban az alapvető tanításra kerül sor, a Biblia gondosan megválasztott szakkifejezésekkel írja körül ezeket a tanításait, amelyeket pontosan kell magyaráznunk és értenünk, ahogyan bármilyen más szakterület szakkifejezéseit is. Célunk tehát az volt, hogy olvasóinkat e felé a pontos megértés felé segítsük, amely nélkül az Újszövetség alapvető elgondolása bizonytalan és homályos maradna.

Az olvasók visszajelzése ezekre a cikkekre ugyancsak nagyon bátorító volt. Ezért annak érdekében, hogy e cikkeket szélesebb olvasói réteg számára hosszú távon elérhetővé tegyük, összegyűjtöttük ezeket ebben a kötetben. A cikkek első sorozata már megjelent *A Biblia és az erkölcsi nevelés* címmel.

Reméljük, hogy mindkét gyűjtemény hasznosnak fog bizonyulni azok számára, akiket érdekel a Biblia időtálló üzenetének megértése és továbbadása a modern világban.

1997. február

DWG és JLC

1. BEVEZETÉS

Senki sem nevezheti magát műveltnek anélkül, hogy ne ismerné valamennyire a Bibliát, amely olyan mély hatással volt, és van ma is a világ gondolkodására. Ez volt az első nagyobb terjedelmű könyv, amit kinyomtattak, és az első, amit mozgatható betűkkel szedtek (latin fordításban Gutenberg nyomdagépén Mainzban, Németországban, 1455-ben). Egyetlen könyvet sem olvasott el több ember, és jelent meg több nyelven, mint a Biblia.

Amikor olvassuk, olyan szavakkal és fogalmakkal találkozunk, amelyeket – bár bizonyos értelemben ismerősek – nem értünk meg azonnal. Ez nem szabad, hogy csökkentse érdeklődésünket – inkább ellenkezőleg, az a jó, ha növeli azt. Mert ebben a modern világban előbb vagy utóbb meg kell tanulnunk a szakkifejezések jelentését egy vagy több szakterületen, és az igazi érdeklődés e kifejezések megértésében rejlik. Annak a lánynak, aki jó szakács akar lenni, meg kell tanulnia, mi a különbség a hirtelen sütés, a grillezés, az olajban sütés, a főzés és a forrázás között, és hogy miért alkalmazzuk az egyik eljárást bizonyos ételeknél, és miért a másikat más ételekkel. Annak a fiúnak, aki autószerelő szeretne lenni, tudnia kell, mi az a dugattyú, mi a karburátor és a henger; mi a különbség egy benzinmotor és egy dízelmotor között; mi a feladata a kuplungnak, a sebességváltónak és a gázpedálnak. És mindannyian, akik bármilyen okból is, de meg akarjuk tanulni (vagy meg kell tanulnunk) a számítógép használatát, szakkifejezések egész sorával találjuk szembe magunkat, amelyekkel meg kell birkóznunk.

Mint bármely más területen, ha megküzdünk a Bibliában előforduló szakkifejezésekkel, akkor nemcsak azok mélyebb megértésére jutunk el, de jobban képesek is leszünk továbbadni azok jelentését az osztályunk diákjainak, és így egy egészen új világot tárhatunk fel előttük.

Ebben a cikksorozatban tehát ezeket a szakkifejezéseket fogjuk vizsgálni, és ebben a bevezetésben röviden áttekintjük azt a területet, amelyet érinteni szándékozunk.

Az a logikus, ha Istennel kezdjük, és mivel az egyik legfontosabb kifejezés Isten jellemzésére az, hogy „szent”, ezzel fogjuk kezdeni. Itt azonban tiltakozásba ütközhetünk. „Én nem hiszek Istenben” – mondja valaki –, „engem tehát nem érdekel az ő szentsége, bármit is jelent. Életemet bármilyen isten elismerése nélkül élem.”

Nos, ezek érdekes állítások és kijelentések. Az első kettő biztosan hihető; de a harmadik aligha lehet igaz. A történelem évszázadain keresztülvonuló emberi tapasztalat ez ellen szól. Természetesen minden azon múlik, hogy mit értünk *isten* alatt. Korszakokon keresztül emberek tömegei határozták el Nietzschével együtt, hogy „Isten meghalt”, és döntöttek úgy, hogy kitörölnek elméjükből minden, az Egy Igaz Istenbe vetett hitet. Bizonyos fokig sikerült ezt megtenniük, de milyen áron! Mert ezután rájöttek a gyakorlatban, hogy vagy értelmi vagy érzelmi síkon lehetetlen egy teljesen isten-nélküli világban élni. Az Egy Igaz Isten elutasításával keletkezett űrt szándékosan vagy öntudatlanul mindenféle pótistenekkel töltötték ki.

Még a legmegrögzöttebb ateista sem kerülheti el azt, hogy belegondoljon, milyen erők hívták létre őt és a világegyetemet, és milyen erők fogják majd végül lerombolni mindkettőjüket. Talán nem hívja ezeket isteneknek, de ezt is megtehetné; hiszen végső soron ezek az erők tartják uralmuk alatt őt, és nem ő ezeket. Az ateista elutasítja a személyes Teremtő gondolatát, és arra a következtetésre jut, hogy értelem nélküli, személytelen, vak anyag és erők felelősek az ő létezéséért, és a világegyetem létezéséért is. Így egy csapással lerombol minden reményt arra nézve, hogy van valamilyen cél a létezése mögött. De azután rájön, hogy nem tud létezni anélkül, hogy lenne valamilyen cél, amiért él, hogy legyen valami, ami nagyobb, mint ő, és hihet benne, anélkül, hogy lennének felsőbbrendű értékek, amiket tisztelhet, anélkül, hogy lenne egy olyan ügy, aminék magát odaszentelheti, vagy ha szükséges, feláldozhatja. Mivel nem élhet az Egy Igaz Istennek, és nem szolgálhat Neki, kitalál más, kisebb célokat és terveket, némelyik nagy és nemes, némelyik pedig kicsi és nagyon aljas. Nem nevezi ezeket 'isteneknek', de ezt is megtehetné: végső soron ugyanoda jut.

A történelem folyamán az emberek istennőt csináltak a szexből (a görögök Afroditének nevezték őt), istent az alkoholból (a görögök Dionüzosznak vagy Bacchusnak nevezték őt), istent a háborúból (emlékszünk a teuton hadiistenekre, akik olyan nagy ösztönzést jelentettek az elmúlt idők germánjai számára?), istent a pénzből, az élvezetből, a hírnévből, istent az államból, sőt istent önmagukból is (ahogyan sok önkényuralmat gyakorló diktátor megtette). Az élet látszólag megmagyarázhatatlan viszontagságaival szembesülve az átlag ateista többnyire úgy dönt, hogy mindent a szerencse ural, és amikor vesz egy lottószelvényt, abban reménykedik, hogy majd „rámosolyog a Szerencse”. Sok ősi görög

ugyanazt gondolta, és istennőt csinált belőle, a Tükhé nevet adva neki. És mind az ősi, mind a modern evolucionisták azt tartják, hogy végső soron a szerencse felelős azért, hogy az emberi lények megjelentek a földön. Mások az ezzel ellentétes nézetet képviselik, azt, hogy az emberi lények előre beprogramozott „gépek”, és hogy a szabad akarat illúzió. Az ősi világnak erre is volt megnevezése. Úgy hívták: Sors, és ebből is istent csináltak.

Évszázadok tapasztalata tehát azt mutatja, hogy nem az a kérdés, hogy hiszünk-e Istenben, vagy sem, hanem hogy az Egy Igaz Istenben hiszünk-e, aki azt állítja, hogy ő alkotott bennünket, vagy e más dolgok közül egyben vagy sokban, amelyeket megteszünk isten-pótlékoknak.

Mi tehát annak tanulmányozásával kezdjük, hogy mire gondol a Biblia, amikor az Egy Igaz Isten szentségéről beszél. Még egy ateista is tanulságosnak találhatja összehasonlítani az Ő jellemét és tulajdonságait a pót-istenekével.

Természetesen, ha egyszer elismertük annak lehetőségét, hogy bennünket, embereket egy személyes, szent Isten teremtett, akkor nem kell sokáig várnunk, míg felmerül a bűn (ez második szakkefejezésünk) kérdése. Nos, minden egészséges gondolkodású ember a bűnözés ellen van, és erősen úgy érzi, hogy igazságosan és szigorúan kell ezt kezelni. Erre valók a börtönök és a pszichiátriai intézetek. A bűnözők azonban alig több, mint néhány százalékát adják a teljes népességnek. Sokkal jelentősebb az a tény, hogy a népesség minden egyes tagja kisebb vagy nagyobb mértékben, ekkor vagy akkor, erkölcsileg kifogásolható. A föld színén élők közül egyetlen egy ember sem tökéletes erkölcsileg. A bűnözők biztosan sok kárt és gyötrelmet okoznak. Az átlagember azonban sokkal többet szenved az önzéstől, az összeférhetetlenségtől és az értetlenségtől, ami miatt olykor még a legjobb barátjával is nehéz együtt élni; a hűtlenségtől, a gyűlölködéstől, a lelki kegyetlenségtől, a fizikai erőszaktól, amely bomlasztja a családot, váláshoz vezet, és sokkolja a gyerekeket. És a történelem egyszerű leckéje az, hogy sok országban és sok évszázadon át a népesség sokkal többet szenvedett a politikusok megszegett ígéretei, a hamis filozófiák és az uralkodó osztályok elnyomása miatt, mint amennyit azok miatt a bűnözők miatt, akiket ezek a kormányok börtönbe vetettek.

Hogyan történhetett az, hogy mindannyian, kivétel nélkül erkölcsileg kifogásolhatók vagyunk? Fogjunk rá mindent a génjeinkre, mondjuk azt, hogy nem tehetünk róla, rázzunk le magunkról minden felelősséget a viselkedésünkért, és váljunk pusztá gépek-

ké? Ennyi bizonyos: Ha nem jutunk el megfelelő és igaz diagnózisához annak, hogy mi a baj erkölcsileg velünk, emberi lényekkel, akkor nincs reális reményünk a javulásra, a teljes gyógyulásról nem is beszélve.

Ezért tanulmányoznunk kell a Biblia diagnózisát arról, hogy mi a baj az emberrel. A *bűn* az az általános kifejezés, amit a Biblia használ arra, hogy megnevezze magának a betegségnek az indító okát, és annak különböző megjelenési formáit. Az általános 'bűn' kifejezés azonban jó néhány elemet magában foglal, amelyeket a Biblia külön kifejezésekkel illet, és azoknak a tüneteknek, amelyeket ezek okoznak az egyéneknél, ugyancsak különböző neveik vannak. Ezért mind az elindító okot, mind a tüneteket tanulmányozni fogjuk, hogy így abba a helyzetbe kerüljünk, ahonnan megítélhetjük, hogy milyen valós az a tervezet, amelyet a Biblia kínál arra, hogy foglalkozzunk ezekkel.

A Biblia általános kifejezése erre a tervezetre természetesen az *üdvösség*. Ez azonban egy olyan kifejezés, amely gondos és alapos tanulmányozást igényel; mert nem túlzás azt állítani, hogy az általánosságban elterjedt elképzelés arról, amit az Újszövetség ért 'üdvösségen', fő vonásaiban éppen az ellenkezője annak, mint amit valójában jelent.

Az üdvösségről általánosan elterjedt elképzelés leszűkíti az üdvösség értelmét, mintha az csupán buzdítás lenne arra, hogy éljünk tisztességes erkölcsi életet, viselkedjünk napról napra jobban, amire az a bizonytalan reménység sarkall, hogy a mennybe jutunk, és az a félelem, hogy valószínűbb, hogy a pokolban végezzük. Ezzel az a baj, hogy sok ember számára ez magától értetődően igaznak tűnik. Ha valaha is mennybe fogunk jutni – érvelnek –, akkor nyilvánvaló, hogy jónak kell lennünk. Ha nem vagyunk jók, akkor nyilvánvalóan nem fogunk a mennybe jutni. És olyan mélyen gyökerezik ez a gondolat az elméjünkben, hogy nem érzik szükségét annak, hogy elolvassák az Újszövetséget, hogy megtudják, mit is mond. Egyszerűen feltételezik, hogy azt fogja mondani, amit elvárnak tőle.

A tény azonban az, hogy az Újszövetség éppen ennek az általánosan elterjedt nézetnek az ellenkezőjét tanítja. A Biblia 'üdvösség' kifejezése nem egyszerűen egy erkölcsi kód másik neve, amelyet be kell tartanunk ahhoz, hogy Isten elfogadjon bennünket, és helyet kapjunk a mennyben. Az 'üdvösség' pontosan azt jelenti, amit kimond. Névértéke a valódi értéke. Ez egy megmentési hadművelet, amelyet Isten hajt végre azok érdekében, akik sohasem

tudnák magukat megmenteni, bárhogya is próbálják. Nem tanács ez arra, hogy hogyan tegyünk elegendő jócselekedetet ahhoz, hogy bejuthassunk a mennybe. Az Újszövetség nyíltan és többször is kijelenti, hogy az üdvösség nem a mi jócselekedeteinken múlik: Isten ajándéka ez azok számára, akik sohasem tudnák megfizetni vagy kiérdemelni.

Ez indokolja azokat a szavakat, amelyeket az Újszövetség használ (és amelyeket később fogunk tanulmányozni) az üdvösség különböző elemeinek leírására. Ezek közül az egyik a *válttság*, amely arra az árra utal, amelyet Isten már megfizetett – nem arra, amit nekünk kell megfizetni – annak érdekében, hogy megszabadítson bennünket az erkölcsi és szellemi rabságból, és szabaddá tegyen. A *megigazulás* egy másik ilyen szó. Ez is Isten kegyelméből és nem a mi cselekedeteinkből vagy érdemeinkből van. Ennek hatása az, hogy a megfelelő kapcsolatba kerülünk Istennel, megbékülünk Vele itt és most.

Így távol attól, hogy életünket abban a bizonytalanságban kellene élnünk, hogy halálunk után Isten befogad-e minket vagy sem, a *megigazult* ember abban a boldog bizalomban élheti életét, hogy Isten már befogadta. A *megbékélés* kifejezése – amelyet szintén tanulmányozni fogunk – pedig ezt a tényt hangsúlyozza. Amit Krisztus tett, az teljes megbékélést hoz Isten és ember között, úgyhogy itt és most, ebben az életben békességben és közösségben lehetünk Istennel.

Ez eljuttat bennünket oda, hogy itt és most birtokolhassuk és élvezhessük az *örök életet*. Mert az általánosan elterjedt véleménynel ellentétben az 'örök élet' nem egy olyan élet, amelyet az emberek csak haláluk után kezdenek el. Olyan élet ez, amelyet elkezdhetünk és élvezhetünk itt, ezen a világon, és el is kell kezdenünk most, különben sohasem kezdhetjük el az eljövendő világban.

Sok ember azonban, amikor először hallja, hogy valaki így magyarázza az Újszövetség üdvösség-tanítását, úgy érzi, hogy ez nyilvánvalóan rossz, ha nem egyenesen abszurd. Először is – mondják –, ez aláás minden őszinte igyekezetet, mely önmagunk javítására irányul, ha az üdvösség nem jutalom a jól végzett munkáért, hanem egyszerűen ajándék, amelyet az emberek attól függetlenül kapnak, hogy jót tettek-e vagy rosszat, csupán azért, mert azt állítják, hogy hisznek. Valójában – érvelnek –, ha egy személy teljesen biztos lehetne afelől, hogy „hit által és nem cselekedetek által” már üdvössége van, akkor életének további részét erkölcsileg fele-

lőtlen módon élhetné le, és végül mégis üdvözlne, ami erkölcsi lehetetlenség.

Nos, el kell ismerni, hogy ha felszínesen szemléljük, ezeknek az ellenvetéseknek van valami alapja; de téves felfogáson nyugszik, amely szertefoszlik, ha kinyitjuk az Újszövetséget, és tanulmányozzuk, amit ténylegesen mond. Nincs olyan könyv a földön, amely jobban ragaszkodik a szentséghez, mint az Újszövetség. A 'szentségről' szóló tanulmányunk ezért arra fog törekedni, hogy kikutassa, mit ért az Újszövetség ezen a kifejezésen; amire úgy tekint, mint az egyetlen elfogadható indítékra ahhoz, hogy szentek legyünk (mellesleg ez az, ami rögzíti, hogy az üdvösségnek ajándéknak kell lennie, és nem fizetségnek azért, mert szentek vagyunk); és azt az erőt, amelyet az embereknek nyújt, hogy az őszinte jóságban élt élet valós lehetőségé váljon.

Ezt az erőt – az Újszövetség szerint – két feltétel mellett kaphatjuk meg, melyek közül az első a *bűnbánat*. Ennek a kifejezésnek a jelentése talán nyilvánvalónak tűnik. Azt fogjuk találni azonban, hogy az Újszövetségben ez a kifejezés gyakran sokkal radikálisabb jelentést hordoz, mint a mindennapi beszédben.

A második feltétel a *hit*. Sok ember azonban úgy érzi, hogy ez a keresztyénség végzetesen gyenge pontja. „A vallás” – mondják –, „mindenben a hittől függ, míg a tudomány tényekkel foglalkozik. A tudománynak ezért szilárd bázisa van. Be lehet bizonyítani, hogy igaz. A keresztyénségről nem lehet megbizonyítani, hogy igaz, és ezért egyáltalán nincs megbízható bázisa.”

Ezek az emberek azonban elfelejtik, hogy maga a tudomány is alapvetően a hittől függ, és hogy a világegyetemről alkotott jelenlegi elméletei és magyarázatai közül sok nem bizonyított tényen, hanem a tudósok filozófiai feltételezésein nyugszik. Azt is elfelejtik, hogy végső soron minden személyes kapcsolatnak is hiten kell alapulnia. Mivel a Biblia Istene személyes és nem személytelen erő, a Vele való kapcsolatunk szükségszerűen és igazán hiten kell, hogy alapuljon. Az igazi kérdés ez: Mit ért az Újszövetség 'hit' alatt? Amire biztosan rájövünk, az az, hogy nem azt jelenti, hogy valamiben vakon, bizonyíték nélkül hiszünk. A Biblia bőséges bizonyítékot kínál, amire hitünket alapozhatjuk.

Végül meg kell vizsgálnunk, mit ért a Biblia *második halálon*. Arra utal ez, amit köznapi nyelvben pokolnak neveznek. Nos, sok emberben a 'pokol' szó hallatán démonok képe jelenik meg, akik vasvillával kényszerítik bele az embereket a katlanba, és az egész felfogást visszautasítják, mint primitív babonát. Szükségtelen el-

mondanunk, hogy ez a felfogás fényévnyi távolságra van attól, amit az Újszövetség ért 'második halálon'. Természetesen a Biblia határozottan azt tanítja, hogy Istennek meg kell büntetnie a bűnt, nemcsak azért, mert Ő rendíthetetlenül szent és igazságos, hanem azért is, mert Ő a feltétlen szeretet. A civilizált társadalomban egyetlen erkölcsileg felelős ember sem gondolja azt, hogy engedni kellene a bűnt korlátlanul és büntetlenül burjánozni. Isten ugyanezt a nézőpontot képviseli a bűnről.

Ezekben a cikkekben általában nem fogunk hosszú szakaszokat idézni a Bibliából, de utalunk ezekre. Érdemes fellapozni mindegyik részt, elolvasni hangosan, és megnézni, hogyan támasztja alá a könyv állításait.

2. SZENTSÉG.

Isten fensége, tisztasága, szépsége és szeretete

Tagadhatatlan, hogy sok ember Istennek már a gondolatát sem veszi szívesen, és bármit, ami az Ő szentségére emlékeztet, fenyegetésnek vesz. Számukra Isten valamilyen zord erő, mindenható önkényúr, aki elhatározta, hogy korlátozza az ember szabadságát, és megtagadja tőle az élet valódi gyönyöreit. Ezért azt mondják maguknak, hogy Isten gondolata maradvány az ember tudomány előtti napjaiból, és megpróbálják kitörölni őt az elméjükben (ez persze sohasem sikerül nekik teljesen).

Ez azonban szöges ellentétben áll azzal, ahogyan az emberek éreznek és gondolkodnak Isten felől a Bibliában. Úgy írják le Istent, mint akinek ujjongva örülnek (Zsolt 43,4); és lelkesen hirdetik azt, amit erényeinek neveznek. Természetesen beszélnek istenfélelemlről abban az értelemben, hogy hódolnak előtte és tisztelik Őt. Ezek az érzések és érzelmek azonban nem megfélemlített rabszolgák rettegő és nyomorult reakciói, hanem intelligens teremtmények egészséges válasza, amikor szembesülnek mindenható Teremtőjük fenségével, hatalmával és tisztaságával. Még az ateista tudósokat is lenyűgözi olykor a világegyetem hatalmas mérete, teljessége és hamisítatlan szépsége. És melyik az a szülő, akit nem töltött el csodálattal és nem nyögözött le újszülött kisbabája apró ujjainak tökéletessége, amelyet az apró körmök tettek teljessé! Nem meglepő tehát, ha olyan férfiakat és nőket találunk a

Bibliában, akik lelkesen szólítják fel egymást arra, hogy imádják az Urat szentségének szépségében (lásd 1Krón 16,29).

Isten szentsége tehát elsősorban egyik fajta leírása annak, hogy milyen kapcsolatban van a Teremtő a teremtett világegyetemmel és annak minden teremtményével – ide tartoznak az emberi lények is. Azt jelzi, hogy:

1. Isten távol és elkülönülve áll a világegyetemtől. Nem része annak alapanyagának. Nem egyike annak erőinek: még csak nem is a legnagyobb azok közül az erők közül. Ő teremtette ezeket: senki és semmi sem teremtette Őt. *„Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn”* (Kol 1,17). Ő tartja fenn, hordozza és igazgatja a világegyetemet: Őt senki sem tartja fenn (lásd: Ézs 46,1-7). Ő nem a legnagyobb Isten az angyalok hierarchiájában (bár pogányok olykor beszéltek róla ilyen módon). Ők nem ugyanabba a kategóriába tartoznak, mint Ő. Ők teremtmények; Ő pedig a Teremtő. *„Nincs olyan szent, mint az ÚR, rajtad kívül senki sincsen”* (1Sám 2,2).

2. Isten a világegyetem kizárólagos teremtője. Nem adta át – ahogyan néhány vallás sugallta – a világegyetem és az ember teremtését valamilyen alsóbbrendű istennek vagy ügynöknek. Az Ige, ami által minden lett, és ami nélkül semmi sem lett, maga Isten volt (Jn 1,1-3). Az anyag és az ember nem valamilyen másodrendű istenség másodrangú terméke. Hordozzák azt a méltóságot, hogy minden dolog egyedüli szent Teremtőjének szándékos cselekedete révén teremtettek. *„Ezt mondja az ÚR, Izráel Szentje és alkotója: ...Én alkottam a földet, és én teremtettem rá embert. Az én kezem feszítette ki az eget, minden serege az én parancsomra állt elő... Ezt mondja az Úr, aki az eget teremtette, ő, az Isten...: Én vagyok az ÚR, nincs más”* (Ézs 45,11.12.18).

3. Az ember Teremtőjeként egyedül Isten jogosult az emberi szív imádatára. Az embert nemcsak Isten teremtette, hanem Isten számára teremtetett. *„Szünet nélkül, éjjel és nappal ezt mondták: 'Szent, szent, szent az ÚR, a mindenható Isten, aki volt, és aki van, és aki eljövendő... Méltó vagy, Urunk és Istenünk, hogy tied legyen a dicsőség, a tisztesség és a hatalom, mert te teremtettél mindent, és minden a te akaratodból volt és teremtetett'”* (Jel 4,8-11). *„Az Urat, a te Istenedet féld, és őt szolgálj”* (5Móz 6,13).

Ebben rejlik az ember méltósága és dicsősége. Az emberi élet és munka végső soron nem céltalan és abszurd, ahogyan azt az egzisztencialista filozófusok tanították. A Teremtő akaratának cselekvése adja az egyetlen olyan célt az embernek, amely végül is

elég nagy ahhoz, hogy megelégedéssel töltsse el az ember értelmét, érzelmeit és törekvéseit.

Ebben rejlik tehát az ember szabadsága. Ha bárki vagy bármi mást imádunk Isten helyett, az a végén mindig lealacsonyítja és rabságba dönti az ember szellemét. A korai keresztyéneknek egy olyan diktatórikus kormányral kellett szembenézniük, amely azt követelte, hogy az állam fejét imádják. Az apostolok azonban azt tanították nekik, hogy ne féljenek a kormányzattól, hanem Krisztust tartsák szentnek, mint Urukát a szívükben (1Pt 3,14-15). Azaz szívük legmélyén mindig tudatában kell lenniük Isten Fia szentségének, annak, hogy egyedül Neki van joga arra, hogy imádják. És amikor visszaemlékeztek az Ő szentségére, lett elég bátorságuk arra, hogy visszautasítsák a diktatórikus kormány bálványimádó követeléseit, és így életük árán szálljanak sikra az emberi szellem szabadságának alapjáért.

Istent szentnek nevezni azt is jelenti, hogy így utalunk Isten abszolút és félelmetes tisztaságára. „Igaz az ÚR, ...akiben nincs álnokság” – mondja az Ószövetség (Zsolt 92,15). „Az Isten világosság” – mondja az Újszövetség –, „és nincs benne semmi sötétség” (1Jn 1,5), sem intellektuális, sem erkölcsi, sem szellemi szinten. A fizikai világban a fény az, ami színt ad a dolgoknak. Az intellektuális, erkölcsi és szellemi birodalomban pedig Isten szentségének fénye az, ami kihozza az élet teljes szépségét és értelmét. A bűn ennek ellenkezőjét teszi: tompítja az élet színeit, megöli érzékenységet, elsötétíti az értelmet, és elvakítja a szellemet.

Másrészt Isten szentségének fénye leleplezi a bűnt. És nemcsak leleplezi azt; hiszen Isten szentsége nem csupán egy passzív minőség, mint egy tiszta fehér hóból készült oszlop. Ez a szentség aktívan kifejeződik abban, hogy végrehajtja jogos felháborodását és ítéletét az emberi bűnön. Ez az ítélet olykor abban jelenik meg, ahogyan Isten működteti a természet törvényeit. Ha az emberek kitanának a szexuális perverzió mellett, akkor azt fogják tapasztalni, hogy maga a természet fordul ellenük, és teszi tönkre testüket: „*el is veszik tévelygésük méltó jutalmát önmagukban*” (Róm 1,27). Máskor Isten megengedi, hogy gazdasági és politikai katasztrófák sújtsák azokat, akik fellázadtak ellene. És amikor ezt teszi, a Biblia azt mondja, hogy „*a szent Isten igazságban szenteli meg magát*”, ahol a „megszenteli magát” azt jelenti, hogy „kinyilvánítja, hogy ő szent” azzal, hogy igazságosan ítéli meg a bűnt.

Ézsaiás próféta korában népe vétkes volt az igazságtalanság és az erőszak, a könyörtelen gazdasági zsarolás, az iszákos önké-

nyezetetés, az erkölcs szándékos rombolásának, Isten teljes figyelmen kívül hagyásának és a Vele való dacolásnak bűnében. Ézsaiás ezért nemcsak leleplezte bűnüket: óva intette őket attól, hogy Isten úgy fogja megmutatni szentségét, hogy elhozza rájuk ítéletét, és romba dönti a népet gazdaságilag, társadalmilag és politikailag:

„Meg kell hajolnia az embernek, megalázkodnia a halandónak, meg kell alázkodniuk a kevély tekintetűeknek. De magasztos lesz a Seregek Ura, mikor ítéletet tart, és a szent Isten szentnek bizonyul, amikor igazságot tesz... mert megvetik a Seregek Urának tanítását, és utálják Izráel szentjének beszédét” (lásd Ézs 5,7-30).

De közelítsünk csak önmagunkhoz. Isten szentsége nemcsak a kiemelkedően veszélyes bűnözőket leplezi le. Az Ő fényében látva közülünk a legjobb is bűnösnek látszik. Amikor ugyanez az Ézsaiás látomást látott Istenről, akit angyalok serege vett körül, szüntelenül így kiáltva: *„Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!”*, magát Ézsaiást elborította saját bűnösségének kínzó érzése, és így kiáltott fel: *„Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim”* (Ézs 6,5). Mind egyikünk így érezne, ha tudatára ébredne Isten szentsége valóságának. Hazugság, képmutatás, csalás, trágár beszéd, rágalmazás, becsületsértés, gúnyolódás, dicsekvés és az összes többi bűn hirtelen lelepleződne mint romlott dolog – hiszen ténylegesen is azok. És mi fájdalmasan döbbennénk rá, hogy az ilyen romlottság sohasem kapna engedélyt arra, hogy belépjen és beszennyezze Isten mennyországának igazságát és szépségét.

De éppen ezen a ponton rendkívüli ellentmondásba ütközünk. Azok az emberek a Bibliában, akik megtapasztalták, hogy milyen fájdalmas dolog, ha ki vannak téve Isten szentsége fényének, hirtelen elkezdnek lelkesen beszélni arról, hogy milyen csodálatos Isten fénye. Íme egy jellemző szakasz: *„Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy annak nagy tetteit hirdessétek, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik nem számíthatatok kegyelemre, most pedig kegyelmet nyertetek”* (1Pt 2,9-10). Ezek az emberek nyilvánvalóan felfedezték, hogy Isten szentsége nem egyszerűen egy negatív erő. Pozitív erő ez, amely szeretete és

kegyelme révén képes megtisztítani a bűnösöket, és szentekké változtatni őket.

A 3Mózes 19-ben Isten először ezt parancsolja népének: „Szentek legyetek, mert én, az ÚR, a ti Istenetek szent vagyok” (2. vers). Azután nagyon részletesen elmagyarázza nekik, hogy mit jelent szentnek lenni a gyakorlatban. És e gyakorlati megfogalmazások egyike így hangzik: „Szeresd felebarátodat, mint magadat! Én vagyok az Úr!” (18. vers). A szentség tehát szeretetet jelent; és Isten, aki páratlanul szent, páratlanul szerető Isten is, mert az Isten szeretet (1Jn 4,16). Isten szentségének ugyanez a vonása jelenik meg Isten szent és félelmetes nevének kinyilatkoztatásában a Bibliában (lásd 2Móz 34,5-7).

Ezt a fejezetet ezért azzal zárjuk, hogy rámutatunk, hogy azok a filozófiák, amelyek sértik a Teremtő szentségét, elkerülhetetlenül károsítják magát az embert:

I. Ateizmus: Megtagadva a Teremtő létének elismerését az ateisták kénytelenek a természet vak, személytelen erőit tekinteni alapvető hatalmagnak, amelyek ismeretlenül teremtették, most irányítják, végül pedig majd megsemmisítik az intelligens, morális emberi lényeket. Az ember így a világegyetem anyagi erőinek rabja. Intelligenciája elértéktelenedik. Az ateizmus megfosztja létének minden értelmétől és céljától, és elrabolja minden végső reményét és célkitűzését.

II. Panteizmus: A panteizmus Istent a teremtett világgal azonosítja. Azt tanítja, hogy a Világegyetem isten, a Föld isten, a Nap isten, az ember isten, az állatok istenek, minden isten. De ha minden isten, akkor az erkölcsi gonoszságok, ugyanúgy, mint az erkölcsileg jó dolgok, istenek. És ez hamis. Amikor Isten megteremtette a világot, látta, hogy minden jó (1Móz 1,31). Istent nem lehet azonosítani az erkölcsi gonoszsággal. Ő szent. És ebben a tényben rejlik az a biztos reménység, hogy egy napon legyőzetik a gonoszság.

Ha a gonoszság isten lenne, ahogyan azt a panteizmus tanítja, akkor nem lenne remény arra, hogy a gonoszságot valaha valaki is legyőzi. A panteizmus nemcsak hamis: annak ellenére, hogy a felszínes szemlélő számára vonzó, ez a pesszimizmus legrosszabb formája.

III. A reinkarnáció-tanok különböző formái: Néhány vallás és vallási filozófia azt tartja, hogy az anyag lényegét tekintve rossz. Azt tanítják, hogy a felsőbbrendű Isten sohasem teremtett volna anyagot. Amit ő tett – így vélekednek ők –, az az volt, hogy kisebb isteneket teremtett, akiknek hozzá hasonlóan volt teremtő erejük.

Ezek azután még kisebb isteneket teremtettek, és végül azután az egyik ilyen isten a bölcsesség teljes hiányában megteremtette az anyagi világegyetemet és az emberi lényeket. Az emberi lények így szerencsétlen keverékei a léleknek (ami jó) és az anyagnak (ami rossz). Az anyag megfertőzi és beszennyezi a lelket, belerángatja rossz viselkedésbe, ami azután elkerülhetetlen szenvedést okoz az egyénnek. Ha ez a szenvedés nem meríti ki keretét addig, amíg az illető meghal, a lélek arra kárhoztatik, hogy egy másik anyagi testben reinkarnálódjon. Azután, ha ebben az életben további gonosz viselkedés bűne terheli, akkor még további szenvedésre és reinkarnációkra kárhoztatik. Az egyetlen remény az, hogy valamilyen módon a lélek kimerít minden szenvedést, teljesen tisztán tartja magát minden további büntől, és így visszatér a tiszta Világ-lélekhez, és megmenekül minden további, anyagi testben való reinkarnációtól.

Ez a tan kettősen sérti Isten szentségét: a) Valójában csak egy Teremtő van, nem kis teremtők sokasága. b) Az anyag lényege szerint nem rossz; hanem lényege szerint jó, ahogyan azt már láttuk. Az ember gondja nem abból a tényből ered, hogy van anyagi teste, hanem abból, hogy bűnös módon visszaél szabad akaratával és engedetlen Isten iránt.

Ráadásul ez a dogma nemcsak hamis, hanem nagyon kegyetlen is. Azt tanítja, hogy ha egy gyerek fogyatékosan születik, az olyan bűnök eredménye, amelyeket korábbi inkarnációkban követett el. Ha mindezen (esetleg több ezer) reinkarnáció után a gyermek még mindig nem merítette ki az elmúlt bűnökért járó szenvedést, milyen reménye van ennek a gyermeknek arra, hogy ledolgozza a szenvedést jelenlegi életében – nem beszélve annak lehetőségéről, hogy további bűnöket fog elkövetni ebben az életben, és így növeli a további reinkarnációk elkerülhetetlen szükségességét?

Ez a dogma tehát az igazságtalanság és a kegyetlenség szörnyűsége. A valóságban az embert nem a saját szenvedése üdvözíti, hanem Krisztus szenvedése:

A mi vétkeink miatt kapott sebeket (ti. Krisztus), bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg (Ézs 53,5).

Nincs szükség arra, hogy az emberek egy sor kisebb, felelőtlen és olykor rosszindulatú istentől való félelemben éljék le az életüket. Csak egy Isten van, és ez az Isten szeret bennünket, és önmagát ajánlja fel, mint Üdvözítőnket:

Semmit sem tudnak..., és olyan istenhez imádkoznak, aki nem tud segíteni.. Nincs más Isten rajtam kívül, igaz és szabadító Isten nincsen rajtam kívül. Rám figyeljete a föld legvégéről is, és megszabadultok, mert én vagyok az Isten, nincs más! (Ézs 45,20-22).

Mert én, az Úr vagyok a te Istened, Izráel Szentje, a te szabadítód! (Ézs 43,4) ...akit az egész föld Istenének hívnak (54,3).

3. BŰN.

Egy betegség, annak tünetei és gyógyítása

Nem szükséges túl hosszú ideig élnünk ahhoz, hogy felfedezzük, hogy valami nincs rendben az emberekkel. Néhány szerencsétlen gyerek mindezt túl korán fedezi fel, amikor a szülei – akiktől joggal várná el, hogy mindig kedvesek és szeretőek legyenek – esztelenül cselekednek, elveszítik a fejüket, és bántják őket. Később fel fogják fedezni, hogy ez a 'valami nincs rendben' nem korlátozódik az ő szüleikre és családjukra: különböző formákban, kisebb vagy nagyobb mértékben mindenkire vonatkozik ez a 'valami nincs rendben'.

A történelem azt mutatja, hogy az a 'valami nincs rendben' kivétel nélkül minden korban benne van a nemzetközi kapcsolatokban; és még ma is – annak ellenére, hogy hatalmas és hasznos haladást értünk el mindenféle tudományban és technológiában – szörnyű, ésszerűtlen viselkedésben ölt testet ez a probléma. Ha a nemzetek meg tudnának bízni egymásban, és együtt tudnának működni ahelyett, hogy versengenek a föld forrásainak kiaknázásáért, paradicsommá tudnák változtatni a földet. Termékennyé lehetne tenni a sivatagokat; meg lehetne szüntetni a szegénységet, az éhínséget és a járványokat; mindenkinek nagyobb jólét és életér jutna. De nem, a népek nem bíznak, és nem tudnak bízni egymásban, és ennek következményeként tengernyi pénzt, időt és energiát fordítanak az egyre kifinomultabb romboló fegyverekre.

De nemcsak a népek viselkednek ésszerűtlenül. Mindannyian ezt tesszük. Te is, én is. Előbb vagy utóbb minden elhatározásunk és jószándékunk ellenére el kell ismernünk azt, amit Pál így fogalmazott meg évszázadokkal ezelőtt: *„Hiszen nem azt teszem, amit*

akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok, a rosszat" (Róm 7,19).

Akkor hát mi a baj velünk? Mi ez az egyetemes betegség, amittől szenvedünk? Az ősi görög tragédia-írók, Aiszkülosz, Szofoklész és Euripidész tanulmányozták ennek tüneteit, és megpróbálták kikutatni okait. Így tettek az ősi filozófusok, és így tesznek a modernek is. És így tettek az irodalom óriásai is, mint Dosztojevszkij, Tolsztoj és Szolzsenyicin. Biztos, hogy sohasem fogjuk igazán megérteni saját magunkat vagy azt a világot, amiben élünk, ha nem nézünk szembe valóságosan ezzel a betegséggel. A Biblia magabiztosan és örömmel ragaszkodik ahhoz, hogy tartósan és egyre jobban megszabadulhatunk tőle, és ezt a megszabadulást *üdvösségnek* nevezi. De nem fogjuk felfogni, hogy mit jelent az üdvösség, vagy hogyan működik, hacsak nem értjük meg először a Bibliának erre a betegségre használt szakkifejezését.

Ez a kifejezés a 'bűn'. A könnyebb megértés érdekében használjuk a fizikai betegség analógiáját. Az orvosi személyzetnek különbséget kell tudni tennie a tünetek, maga a betegség és a betegség gyökere között. Mert ha valakinek a gyógyulás a célja, akkor nem jó, ha csak elnyomja a tüneteket anélkül, hogy megszabadulna a betegségtől. És erre nincs remény, ha csak meg nem tudjuk támadni a baj gyökerét, okát, és meg nem tudjuk szüntetni azt.

Vegyük például a sárgaságot, ami szigorúan véve nem betegség, hanem valamilyen belső rendellenesség külső tünete, a lép sérüléséé vagy májráké stb. Világos, hogy nem érne semmit, ha megpróbálnánk megszabadulni a sárgaságtól, de nem találnánk annak okát.

A bűn tünetei

Az Újszövetség a bűn tüneteinek különböző listáit nyújtja, és általában intelmet is fűz hozzájuk e tünetek súlyáról. Íme az egyik lista:

A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás, és ehhez hasonlók. Ezekről már előre megmondom nektek, amit korábban is mondtam: akik ilyeneket cselekszenek, nem fogják örökölni Isten országát (Gal 5,19-21).

Íme egy másik, amelyik hátborzongató leírást ad azokról a tünetekről, amelyek akkor jelennek meg, ha a bűn betegsége előrehaladott állapotban van:

Amint meg van írva: „Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki érti, nincsen, aki keresi az Istent. Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tesz, egyetlenegy sincs. Nyitott sír a torkuk, nyelvükkel ámítanak, kígyóméreg az ajkukon; szájuk átokkal és keserűséggel van tele. Lábuk gyors a vérontásra, romlás és nyomorúság jár a nyomukban, és a békesség útját nem ismerik: Isten félelmével nem törődnek” (Róm 3,10-18).

Természetesen e listák egyike sem utal arra, hogy mindezek a tünetek egyenlő mértékben megtalálhatók mindenkiben. Másrészt az Újszövetség határozottan állítja, hogy mindenki felmutat valamennyi tünetet, hiszen a betegség egyetemes.

Azután ott vannak azok, amiket általánosabb tüneteknek nevezhetünk. Ezek közül az egyik az **erkölcsi gyengeség**. „Valóban, amikor még erőtlenek voltunk...” (Róm 5,6).

Példaként vehetjük Pontius Pilátust, a római helytartót, aki felelős volt Jézus Krisztus keresztre feszítéséért (Mt 27,11-26; Lk 23,1-25; Jn 18,28-19,16). Ő lenne az utolsó ember, akiről feltételeznénk, hogy gyenge. Magas rangú katona volt, a római hadsereg parancsnokságát ellátó tiszt Júdeában; és ő volt felelős a törvényt ért és a rendért az országban.

Kívülről Pilátus olyan volt, mint egy nagy fagerenda, amely szilárdnak és erősnek látszik, de belülről már megették a férgek; és ha nyomás alá helyezzük, összeomlik.

Amikor magánbeszélgetést folytatott Jézussal, és ráébredt Isten valóságára, és arra, hogy milyen óriási bűn lenne, ha keresztre feszítené Isten ártatlan Fiát, elhatározta, hogy azt kell tennie, amiről tudja, hogy helyes, és el kell engednie Jézust (Jn 19,8-12). Amikor azonban kiment, a tömeg fenyegetően kiabált, vezetői pedig megszarolták azzal fenyegetőzve, hogy bevádolják a római császárnál. És Pilátus beadta a derekát. Bár tudta, hogy amit tenni készül, az az igazság bűnös megtévesztése, a félelem romba döntötte ellenállását, és félelemből arra ítélte Jézust, hogy keresztre feszítsék.

Ez a következő kérdéshez vezet bennünket: mi sohasem hazudtunk azért, mert féltünk, hogy milyen következményekkel fog járni, ha igazat mondunk? Sohasem tettünk olyasmit, amiről tud-

tuk, hogy rossz, azért, mert az a csoport, amelyhez tartoztunk, ragaszkodott a tett végrehajtásához, és féltünk szembeszállni a csoporttal?

Egy másik általános tünet a **hitetlenség**:

És tudjuk azt is, hogy a törvény nem az igaz ellen van, hanem a törvényszegők és az engedetlenek, a hitetlenek és a bűnösök, a szentségtelenek és a szentségtörők, az apa- és anyagyilkosok, az embergyilkosok, a paráznák, a fajtalanok, az emberrablók, a hazugok, a hamisan esküvők ellen, és mindaz ellen, ami csak ellenkezik az egészséges tanítással (1Tim 1,9-11).

Az eredeti görög szó, amit itt szövegünk 'hitetlenségnek' fordít, azt jelenti: 'emberek, akikben nincs tisztelet vagy megbecsülés'. Az, akivel szemben nincs bennük tisztelet vagy megbecsülés, az elsősorban Isten. De az egész nem áll meg itt. Az ember Isten képére teremtett; és ha az emberekből kiveszik a Teremtővel szembeni tisztelet és megbecsülés, elkezdik leértékelni teremtményét, az embert. Kiveszik belőlük a tisztelet az emberi test szentsége iránt – a saját testük és más emberek teste iránt. Ez termi meg a szexuális bűnöket, az alkohollal és a drogokkal való visszaélést, ami rombolja a fizikai egészséget és gyengíti az értelmet. Kiveszik belőlük a tisztelet az igazság szentsége iránt. Innen van minden hazugság, csalás és megszegett ígélet. Végül kiveszik belőlük az élet szentsége iránti tisztelet. Innen van a végtelen sok erőszakos bűncselekmény.

Az Istentől való elidegenedés és a Vele szembeni ellenségeség egy másik tünet.

Akik pedig test szerint élnek, nem lehetnek kedvesek Isten előtt (Róm 8,8).

Akik egykor Istentől elidegenedtetek, és ellenséges gondolkodásúak voltatok (Kol 1,21).

Ennek a bizonyos tünetnek széleskörű példái túlságosan is szemmel láthatóak voltak a jelen évszázad során. Sok ország kormánya minden hatalmát felhasználta arra, hogy kiirtson minden Istenbe és Jézusba vetett hitet. Az Istennel szembeni ellenségeség azonban nem korlátozódik azokra, akik nyíltan ateisták. Olykor még a kifelé vallásos emberek is lehetnek szívükben Isten ellenségei. Pál, a keresztyén apostol, mindig nagyon vallásos volt;

de megtérése előtt elkeseredett ellensége volt Jézus Krisztusnak (1Tim 1,12-17).

Tény, hogy mindannyiunk szívében van lázadás Isten ellen. Amikor Isten azt parancsolja nekünk a Bibliában, hogy tegyünk valamit, vagy ne tegyünk valamit, gyakran maga a parancs haragot kelt bennünk, és emiatt éppen az ellenkezőjét akarjuk csinálni. Pál apostol a saját tapasztalatából idéz példát (Róm 7,5.7-9). Néhány évig úgy élt, hogy nem volt tudatában Isten parancsának: „Ne kívánd”. Isten azonban szívére helyezte ezt a parancsolatot; és Pál rájött, hogy maga a parancsolat mindenféle kívánságokat keltett a szívében, amelyeken – bárhog is küzdött – nem tudott uralkodni; sőt, mélyen, legbelül nem is akart uralkodni.

Természetesen nem szükségszerű vagy gyakori, hogy ez az Istennel szembeni alapvető ellenségesség nyílt ellenségeskedésben nyilvánuljon meg Isten felé. Gyakoribb, hogy az érdektelenség formáját veszi fel.

Ha valaki azt mondja: „Engem egyszerűen nem érdekel a zene vagy a művészet”, talán azt gondoljuk, hogy kár, de nem keserüdünk el miatta, hiszen ez csupán ízlés kérdése. De ha egy aszszony ezt mondja: „Engem egyszerűen nem érdekel a férjem”, az tragikus, mert nyilvánvaló bizonyítékát adja annak, hogy elidegenedett a férjétől. Kihűlt a szeretet. És ha valaki azt mondja: „Engem egyszerűen nem érdekel Isten”, az a legnagyobb tragédia. Magát a létünket köszönhetjük Istennek. Ha valakit nem érdekel Ő, az félreérthetetlen tünete annak, hogy valahol komoly elidegenedés történt Istentől.

Ez volt tehát néhány tünet. De a mögöttük meghúzódó betegségben ott van a *vágy, hogy függetlenek legyünk Istentől*.

A vágy, hogy függetlenek legyünk Istentől, Teremtőnkől: A Biblia szerint (1Móz 3), a legelső bűn, amit az emberiség elkövetett, nem valami borzalmas vagy szörnyűséges dolog volt, mint egy gyilkosság vagy erkölcstelenség. Akkor történt, amikor Ádámot és Évát megkísértette a Sátán, hogy legyenek függetlenek Istentől, és így maguk döntsék el, hogy mi a jó és mi a rossz. Azt képzelték, hogy nyugodtan lehetnek a saját istenük. Ezért leszakították a tiltott gyümölcsöt. Ez azonnal oda vezetett, hogy elidegenedtek Istentől, büntudatot és szégyent éreztek, ami miatt el akartak szabadni és bűjni Isten elől, akiről most úgy érezték, hogy ellenük van. Mindannyian követték őket lefelé az engedetlenségnek és a függetlenségnek ezen az ösvényén. De ha így élünk, akkor igazságtalanságot, valótlaniságot élünk meg. Nem mi teremtettük ön-

magunkat. Isten teremtményei vagyunk. Ha Tőle elidegenedve és függetlenül élünk, az ellentétes létünk alapvető törvényével.

Ezért az Újszövetség azt mondja, hogy **a bűn törvényszegés**:

Aki bűnt cselekszik, törvényszegést követ el, mert a bűn törvényszegés (1Jn 3,4).

Tudjuk, mit kockáztatnánk, ha figyelmen kívül hagynánk a Teremtő fizikai törvényeit, például az elektromosság törvényeit. Tételizzük fel, hogy valaki vásárol egy elektromos szamovárt*, de meg sem próbálja elolvasni vagy követni a gyártó utasításait. Úgy nyúl a vezetékekhez, ahogyan azt ő a legjobbnak gondolja. Ennek következményeként áramütést szenved. Aligha kell sajnálnunk őt: nevezzük bolondnak, mert elhanyagolta a gyártó utasításait, és nem vette figyelembe az elektromosság törvényszerűségeit. Ehhez hasonlóan, ha a Teremtő erkölcsi és szellemi törvényeit alapvetően elhanyagoljuk, és nem engedelmessé válunk azoknak, az erkölcsi és szellemi katasztrófához kell, hogy vezessen. Ez az alapvető oka a bűn sok tünete közül mindegyiknek.

Figyelemre méltó, hogy a Biblia szerint **van gyógyulás**. „*Igaz az a beszéd, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse.*” „*Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa*” (1Tim 1,15; Jn 3,17). A következő fejezetek ezért azokat a szakkifejezéseket fogják tanulmányozni, amelyeket az Újszövetség használ arra, hogy leírja ezt az üdvösséget, és azt, hogy hogyan működik.

De mindjárt jegyezzünk meg két dolgot. Sok ember azt gondolja, hogy az üdvözülés módja az, ha megteszünk minden tőlünk telhetőt, hogy kiirtsuk a bűn tüneteit az életünkből. Önmagában elég jó dolog, ha ezt tesszük, de ez nem üdvözít bennünket. Levághatunk minden almát egy almafáról, a fa még mindig almafa marad. Ez a belső természete. Így, még ha el is tudnánk nyomni a bűn minden tünetét, még mindig bennünk lenne a bűnös természet. És ez – így mondja az Újszövetség – nem a mi hibánk. Így születtünk. Bukott, bűnös természetet örököltünk első szülönktől, Ádámtól. De hasonló módon, ha akarjuk, elnyerhetjük Krisztustól az Ő dicsőséges, szent életét, amelynek az a természete, hogy olyan életet éljen, amely Isten tetszésére van. „*Mert ahogyan az*

* Aljánál csappal ellátott edény, amelyet különösen Oroszországban arra használnak, hogy vizet forraljanak a teához.

egy ember (Ádám) engedetlensége által sokan lettek bűnösökké, úgy az egynek (Krisztus) engedelmissége által is sokan lettek igazakká” (Róm 5,19).

A második megjegyzendő dolog pedig ez: Isten szeret bennünket, amikor még bűnösök vagyunk. Ez a titka annak, hogy Isten üdvössége olyan gyakorlati, és ténylegesen működik. Nem kell megjavulnunk, mielőtt Isten kész elfogadni bennünket, és elkezdni nagy üdvözítő munkáját mibennünk. Szeret bennünket, és kész elfogadni bennünket úgy, ahogy vagyunk. Ez adja a Róma 5,6-11 érvelésének súlyát; olyan igeszakasz ez, amelyet mindenkinek, aki komolyan veszi a bűn problémáját, tüzetesen át kell gondolnia.

4. MEGBÉKÉLÉS. A békéhez vezető út

Legutóbbi fejezetünkben azt az erkölcsi és szellemi betegséget tanulmányoztuk, amelytől mindannyian szenvedünk, és ennek tüneteit, amelyek Teremtőnkől való elidegenedésünkhöz vezetnek. Most elkezdjük vizsgálni azokat a kifejezéseket, amelyek a gyógyulást írják le.

Elsőként kerül sorra a *megbékélés* örömteli szava együtt a hozzá tartozó 'megbékélni' igével. Szakkifejezéseink közül talán ezt a legkönnyebb megérteni, mert már tudjuk, mit jelent a más emberekkel való kapcsolatunkban. Legtöbbünk élete valamely szakaszában már megtapasztalt valami olyat, mint az alábbi leírás. Tetünk vagy mondtunk valami rosszat, ami mélyen bántotta, vagy éppen megsértette egyik vagy másik barátunkat. Végül a barátunk szembesített bennünket helytelen cselekedetünkkel. De ahelyett, hogy elismertük volna, és bocsánatot kértünk volna, a büszkeség és a félelem arra késztetett bennünket, hogy letagadjuk hibánkat, sőt hazudjunk vele kapcsolatban; megharagudtunk, és vádaskodni kezdtünk vele szemben. Majd elvonultunk morogva: „Soha többé nem akarok beszélni vele, vagy látni őt.” Ezzel az elidegenedés, a távolság és a csend hosszú időszaka kezdődött. Ezen idő alatt ha valaki ártatlanul dicsérte előttünk barátunkat, mi visszautasítottuk. Azután előadtuk a történetet a mi oldalunk-

ról (torzítva), hogy feketítsük korábbi barátunk jellemét, és így igazoljuk vele szembeni ellenségességünket.

Sok ember van így Istennel való kapcsolatában. Emlékeztük és rossz lelkiismeretük mélyen belül tudatára ébreszti őket annak, hogy ha van Teremtő, akkor Annak a bűnök ellen kell fellépnie, és úgy képzelik, hogy egyben őellenük is. Ezért ahelyett, hogy beismernék bűneiket, tagadják, hogy van Teremtő. Ha találkozónának valakivel, aki hisz Istenben, aki szereti és imádja Őt, magukban elutasítják ezt, és Istent vádolják minden gonosz dologgal, amit vallásos emberek követtek el, mintha az Isten hibája lenne (és mintha az ateisták sohasem követtek volna el semmi gonoszt), vagy Istennek tesznek szemrehányást azért, hogy olyan sok szenvedést enged meg a világban, és így tovább. És így továbbra is fennmarad Istentől való elidegenedésük, az élet pedig megmarad szürkének a végső céltalanság és reménytelenség sötét árnyékával, amelyben csupán a rossz lelkiismeret erőteljes tiltakozása világít meg, ami megtagadja, hogy állandóan lefeküdjön és csendben legyen.

A megbékélés az a szó, amely elmondja nekünk, hogy maga Isten tett valamit azért, hogy legyőzze ezt az elidegenedést, eloszlassa a félreértéseket, amiken alapul, és elhárítsa az akadályokat a béke elől. Az Újszövetségben két szakasz szól arról, hogy hogyan:

Ő (Jézus Krisztus) a láthatatlan Isten képe, a teremtmények között az elsősülött. Mert benne teremtett minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlankok, akár királyi székek, akár uralmak, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok: minden általa és érte teremtett. Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn. Ő a feje a testnek, az egyháznak, ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy minden tekintetben ő legyen az első. Mert tetszett az egész Teljességnek, hogy benne lakjék, és hogy általa békéltessen meg önmagával mindent, a földieket és a mennyieket úgy, hogy békeséget szerzett a keresztfán kiontott vére által. Titeket is, akik egykor Istentől elidegenedtetek, és ellenséges gondolkodásúak voltatok gonosz cselekedeteitek miatt, most megbékéltetett emberi testében halála által, hogy mint szenteket, hibátlanokat és feddhetetleneket állítson majd színe elé (Kol 1,15-22).

A második szakasz a 2Korintus 5,18-21-ben található.

Az első dolog, amit meg kell jegyeznünk abból, amit ezek a szakaszok a megbékélésről mondanak, az, hogy ebben a folyamatban **Isten tette az első lépést:**

Mert elrendeltetett, hogy őbenne (tehát Krisztusban) lakjék az egész Teljesség, és hogy általa (Isten) megbékéltesse minden dolgot önmagával. Mert Krisztusban Isten megbékéltette a világot önmagával.

Nos ez figyelemre méltó, hiszen Isten általános szabálya az emberi lények számára az, hogy ha összevesznek egymás között, akkor annak a felelőssége, aki hibázott, hogy kezdeményezze a megbékélést. „Ha tehát” – mondja Krisztus –, „áldozati ajándékodat az oltár elé viszed, és ott jut eszedbe, hogy testvérednek valami panaszja van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb testvéreddel, és csak azután térj vissza, s ajánld fel ajándékodat” (Mt 5,23-24). Isten azonban nem alkotta rossznak a világot. Neki nincs miért mentegetőznie. Az emberi lények kezdtek minden ellenségeskedést azzal, hogy fellázadtak ellene. Mégis, Isten az, aki az első lépést tette annak érdekében, hogy megbékéljünk vele azzal, hogy elküldte Fiát a világba.

És ez egy más ok miatt is figyelemre méltó. Gyakran, amikor két emberi lény veszik össze, szeretnék, ha lépést tudnának tenni egymás felé annak érdekében, hogy újra barátok legyenek. De mindkettő fél attól, hogy a másik fél elutasítja. Isten azonban elküldte Fiát a világba, tudva előre, hogy el fogják utasítani, meg fogják alázni és keresztre fogják feszíteni. Valójában ez az, amiért Isten Fia, aki által a világegyetem teremtetett, úgy jött közénk, hogy isteni dicsőségét emberi testbe rejtette. Leplezetlen dicsősége lehetetlenné tette volna az emberek számára, hogy megközelítsék őt, arról nem is beszélve, hogy kifejezzék vele szembeni ellenséges érzéseiket. Így azonban minden Isten iránti ellenséges érzésüket Jézus Krisztusra zúditották, és keresztre feszítették őt. És amikor ezt tették, Isten kijelentette, hogy még mindig szereti őket, és kész megbocsátani nekik ezért és minden más bűnükért (Csel 2,36-39). Mert akkor is szerette őket, amikor még ellenségek voltak.

Ez volt hát Isten válasza arra a rágalomra, amelyet a Sátán plántált az emberi nem gondolkodásába, hogy Isten egy kényúr, aki csupán az első lehetőséget várja, hogy megakadályozza az emberi lényeket abban, hogy teljes mértékben kifejezésre juttathassák személyiségüket, és saját egészséges törekvéseiket megvalósítsák (1Móz 3).

Nem az történt, hogy Isten szemet hunyt a bűn felett, és kész volt megadni magát az emberi arroganciának és gonoszságnak azért, hogy megszerezze vagy megtartsa az ember barátságát. A Mindenható nem keljfeljancsi. Ő nem teheti meg és nem is teszi meg, hogy azt a nézetet képviseli, hogy az ember bűne nem számít. Ezért szükséges, hogy megértsük, mit ért az Újszövetség a 'megbékéltet' kifejezés alatt, amikor azt mondja, hogy „*Krisztus által békéltette meg Isten a világot önmagával*”. És ahhoz, hogy ezt megtegyük, bele kell gondolnunk abba, hogyan használták ezt a szót az ősi görögben, azon a nyelven, amelyen az Újszövetség íródott.

Ha A ember rossz tetteivel mélyen megsértett egy másik embert, B-t, akkor B-nek minden joga megvan arra, hogy haragudjon A-ra, és felrója neki rossz tettét. Ezért ahhoz, hogy A-t megbékéltes-sük B-vel, nem annyira A B-ről alkotott elképzelését kell megváltoztatni, hanem el kell távolítani B A-val szembeni, jogos haragjána-k okát.

Nos, Istennek a bűnnel szemben érzett haragja nem valami ideiglenes felháborodás, ami arra készteti Őt, hogy önmagával összeegyeztethetetlen módon cselekedjen. Nem is a méltatlankodás érzése, ami végül majd elmúlik. Nem lehet a nemtetszés egyéni érzése sem, amelyet titokban bezárva tart a fejében. A bűn kihívás Isten létével és jellemével szemben, és mint a világegyetem Erkölcsi Ura, Isten nyíltan és tevékenyen ki kell, hogy fejezze felháborodását az egészszel szemben úgy, hogy ellene fordul. Ez tehát azt jelenti, hogy nem hunyhat szemet állandóan a bűn felett, és még kevésbé tehet úgy, mintha nem számítana. Addig, amíg a bűn el nem nyeri büntetését, mégpedig nyilvánosan, az egész világegyetem szeme láttára, addig Isten felháborodása nem csillapodhat. Ezért ahhoz, hogy megbékéltesse a világot önmagával, Istennek először el kellett távolítania a világgal szembeni felháborodásának okát: meg kellett büntetnie a világ bűnét. Enélkül nem lehetett volna megbékélés, nem fogadhatta volna vissza a férfiakat és a nőket a barátságába.

Ezért volt, hogy az Istenség egyetemes döntése alapján Isten Fia emberré lett anélkül, hogy megszűnt volna Isten lenni. Mivel az Istenség teljessége Őbenne lakozott, képviselni tudta Istent az emberek előtt. Amit az emberek Ővele tettek, azt Istennel tették. Ahogyan Ő viszonyult az emberekhez, úgy viszonyult Isten is hozzájuk. Őbenne láthatta az ember, hogy valójában milyen is Isten.

Ugyanakkor, mivel valósággal ember volt (bár nem csupán ember) az emberi nem képviselőjeként állhatott Isten elé. Így megte-

hette és meg is tette, hogy mint az emberiség képviselője és helyettese magára vegye a világ bűnét, és nyilvánosan el tudta viselni Isten felháborodását, és el tudta szenvedni a bűn büntetését. Ezzel tökéletesen eltávolította Isten világgal szembeni haragjának okát, és lehetővé tette az ember számára, hogy megbékéljen Istennel, és békességben éljen Vele.

Ezt olvassuk a 2Korintus 5,18-21-ben: *„Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket..., mert azt (Jézus Krisztus), aki nem ismert bünt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.”* Úgy is mondhatnánk, hogy amikor Krisztus – bár ő maga büntelen volt – mint az emberiség képviselője magára vette a világ bűnét, Isten úgy bánt vele, mintha a világ bűne az övé volna. Az emberiség bűnéért járó igazságos büntetést így Krisztus hordozta el, és ki is merítette azzal az eredménnyel, hogy nincs többé akadály azon az úton, amelyen az ember visszatérhet Istenhez. Az igazság többé nem kötelezi Istent arra, hogy szembesítse az embereket a világ bűneivel. Krisztus által mindenki Istenhez járulhat, megbékélhet vele, és békességben élhet vele most és mindörökké. Az embernek nem kell megkötnie a saját külön békéjét Istennel. Krisztus ezt már megtette érte. Mindössze azt kell tennünk, hogy elfogadjuk azt a megbékélést és békét, amit Krisztus szerzett. Így Istenhez járulva az ember azt tapasztalja, hogy Isten úgy fogadja el, mintha maga Krisztus lenne, vagy úgy fogalmazva, ahogyan a Biblia fogalmaz: Isten úgy tekint rá, mintha olyan tökéletes igazságban lenne Istennel, mint Krisztus (*„hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne”*).

Akkor ez azt jelenti, hogy mindenhol minden embernek van üdvössége, vagy végül is lesz, akár továbbra is figyelmen kívül hagyja Istent és bűnös életet él, akár nem, függetlenül még attól is, hogy ateista marad-e vagy sem? Nem, persze, hogy nem. Az bizonyos, hogy Krisztus minden embernek megbékélést és békességet szerzett Istennel. De megmarad az a kérdés, hogy mi, a magunk részéről készek vagyunk-e elfogadni ezt a békét vagy sem. Előfordult olykor a történelemben, amikor két hadban álló nép vezetői fegyverszünetet kötöttek, és aláírták a békeszerződést, hogy az egyik nép egy szakadár csoportja nem fogadta el a békét. Ők továbbra is ellenségnek tartották a másik népet, és a saját népük-ből azokat, akik elfogadták a békét, árulóknak. A harc pedig tovább folytatódott.

Így van ez velünk és Istennel is. Azokról, akik elfogadják a bé-

kességet, amelyet Krisztus szerzett, az Újszövetség azt mondja, hogy „békességük van Istennel” (Róm 5,1), és így beléphetnek az Istennel való örök békességbe. Az emberek számára azonban fennáll az a lehetőség is, hogy tovább folytassák Teremtőjükkel szembeni közönyösségüket és ellenségeségüket. Ha egy teremtmény ezt teszi, annak természetesen elkerülhetetlen katasztrófához kell vezetnie. Két további jótétemény származik a Krisztus által szerzett békéből. Az első ez: Azok, akik Krisztus által személyesen megbékéltek Istennel, azt tapasztalják, hogy ez békességet szerez közöttük és mindazok között, akik hasonlóan megbékéltek Istennel Krisztus által.

Emlékezzetek tehát arra, hogy ti egykor pogányok voltatok..., Krisztus nélkül éltetek, Izráel közösségétől elkülönítve... Most pedig Krisztus Jézusban ti, akik egykor „távol” voltatok, „közel” kerültetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, aki a két nemzetséget egyggyé tette, és az ő testében lebontotta az elválasztó falat, az ellenségeskedést, miután a törvényt tételes parancsolataival együtt törvénytelené tette, hogy békességet szerezve a kettőt egy új emberré teremtsen önmagában. Megbékéltette mindkettőt egy testben az Istennel, miután a kereszt által megölte az ellenségeskedést önmagában, és eljött, és „békességet hirdetett nektek, távoliaknak, és békességet a közelieknek”. Mert általa van szabad utunk mindkettőnknek egy Szellemben az Atyához (Ef 2,11-18).

Ez a szakasz azt írja le, hogyan vet véget Krisztus a zsidók és nem-zsidók között időtlen idők óta meglévő ellenségeskedésnek. De ugyanez a dolog érvényes minden más, fajgyűlölet, nacionalizmus, társadalmi helyzet és vallás miatt létrejött korlátra, amelyek olyan mélyen megosztották az emberi fajt. Sajnos persze igaz, hogy a történelem folyamán túlságosan is gyakran megtörtént, hogy olyan emberek és népek, akik keresztyéneknek vallották magukat, üldöztek olyan embereket és népeket, és harcoltak is velük, akik szintén keresztyéneknek vallották magukat (ugyanúgy, ahogy olykor bevallottan marxista nemzetek harcoltak más, szintén bevallottan marxista nép ellen). De az ilyen viselkedés komolyan kétségbe vonja azt, hogy az érintett felek valamikor valóban kibékültek Istennel. Inkább azt sugallja, hogy a keresztyénség mellett tett vallomásuk csupán formális és felszínes volt; hogy –

az Újszövetség szavai szerint – „hiába kapták az Isten kegyelmét” (2Kor 6,1).

A második óriási jótétemény az: egy napon Isten az értelmes lények egész világegyetemét meg fogja békéltetni önmagával (lásd a Kol 1,20-ból vett idézetet). Még egyszer: ez sajnos nem azt jelenti, hogy a világegyetem minden lénye, a Sátánt is beleértve, Isten hűséges barátja lesz; mert Isten nem fogja megszüntetni egyetlen lény szabad akarátát, még abból a célból sem, hogy szentekké változtassa a lázadókat. A helyzet azonban ez: Isten nem vár örökké. Egy napon helyre fogja állítani és újjá fogja teremteni a földet és az egész világegyetemet. Ez azt fogja jelenteni, hogy erővel kell majd megfékeznie mindazokat, akik megmaradnak az elle-ne való lázadásban. Amikor azonban így tesz, senki sem lesz képes erkölcsi tiltakozásul felemelni a hangját. Krisztus keresztje el fog hallgattatni minden ellenvetést. Mindenki üdvözülhetett volna Isten csodálatos kegyelméből Krisztus költségére. Még azok, akik elvesznek, sem lesznek képesek Istent erkölcsi alapon kritizálni. Tökéletes béke lesz úrrá a világegyetemben (Jel 5,11-14).

5. MEGIGAZULÁS.

Törvényesen jóvá tenni a dolgokat

A következő két alapvető kifejezés, amelyeket az Újszövetség használ annak leírására, amit Isten kész megtenni értünk, a *megigazít* és a *megigazulás*. Ezek törvényes kifejezések. Ez néhány embert elkedvetlenítenek. Úgy érvelnek, hogy ha egyáltalán van Isten, úgy kell szeretnie bennünket, ahogyan egy apa szereti gyermekeit, és késznek kell lennie arra, hogy visszafogadja tévelygő gyermekeit, ahogyan az apa tette fiával Jézusnak a tékozló fiúról szóló híres példázatában (Lk 15) Az apa nem úgy cselekedett, mint egy bíró, és nem hurcolta át bűnbánó fiát egy törvényes bíróságon; Isten sem fogja ezt tenni –, mondják ezek a kritikusok.

Ez azonban sekélyes gondolkodás. Még a példázatban is, míg az apa megbocsátott a tékozlónak, és visszahelyezte őt fiúi minőségébe, nem vette el az idősebbik fiú örökrészét, és adta oda annak felét a visszatért tékozlónak, hogy jóvá tegye azt a tényt, hogy a tékozló elszórta a saját részét! Ez rendkívül igazságtalan lett vol-

na, és Isten megbocsátása nem mehet az igazság kárára sem önmagával, sem másokkal szemben.

Tételezzük fel, hogy a lányod egy bankban dolgozik. Egy napon bejönne egy rabló a bankba, lelőné őt, és egy nagy összegű pénzzel távozna. Mit gondolnál a bíróról, ha ezt mondaná, amikor a bűnözőt eléje állítanák: „Bár ez az ember bűnöző, a fiam, és én szeretem őt. Ezért megbocsátok neki anélkül, hogy büntetést szabnék ki rá”? Nem tiltakoznál-e, hogy az ilyen megbocsátás rendkívül igazságtalan mind reád nézve, mind a lányoddal szemben, és aláássa az igazságos és civilizált társadalom egész alapját? Amit a tékozló fiúról szóló példázat mond, az természetesen igaz: Isten kész megbocsátani gyermekeinek. De ez csupán az igazság egyik oldala. A másik oldal az, hogy Isten megbocsátásának összhangban kell lennie az egyetemes igazsággal – és így is kell azt tekinteni.

Nos, jelenleg azt tapasztaljuk, hogy a „megigazít” igében két alapvető jelentés bújlik meg:

1. Igazat ad, azaz kijelenti, hogy valakinek igaza van.
2. Megmutatja, hogy valaki vagy valami helyes, igaz.

Nem azt jelenti, hogy 'valakit igazgá tesz'. A Lukács 7,29 azt mondja, hogy „*az egész nép... igazat adott Istennek*”. Ez nem jelentheti azt, hogy az emberek igazgá tették Istent. Isten sohasem volt kevesebb, mint igazságos, senkinek sem kellett Őt igazságossá tennie. Azt jelenti, hogy az emberek *kijelentették*, hogy Isten igazságos.

De kezdjük az elején. Íme egy példa arra nézve, hogy mit takar egy ezzel kapcsolatos kifejezés az emberi joggyakorlatban a bibliai időkben.

Ha viszály támad férfiak között, és törvénybe mennek, hogy ítélkezzenek fölöttük, és az igazat fölmentik, a bűnöst pedig elmarasztalják... (5Móz 25, 1).

Az 'igazat fölmentik, a bűnöst pedig elmarasztalják' kifejezés jelentése nyilvánvaló. 'A bűnös elmarasztalása' nem azt jelenti, hogy 'bűnössé teszik őt', hanem azt, hogy 'kijelentik róla, hogy bűnös' vagy 'hibás'. Hasonlóan az 'igazat fölmentik', azt jelenti, hogy arról az emberről, akiről végül is kiderül, hogy igazságosan viselkedett, ki kell jelenteni, hogy igaza van.

Sajnos az emberi bíróságokon olykor megtörténik, hogy az, aki

ténylegesen elkövette a bűnt, meg tudja vesztegetni a bírót és az esküdtszéket, hogy hamis ítéletet hozzanak. A Biblia hangosan elítéli az igazságnak ezt az eltorzítását:

Aki igaznak mondja a bűnöst, és aki bűnösnek mondja az igazat: mindkettőjüket egyaránt utálja az Úr (Péld 17,15).

Erre gondolva olvassuk el a következő, Jézus által mondott példabeszédet. Lesz benne néhány meglepetés.

Néhány elbizakodott embernek, aki igaznak tartotta magát, a többieket pedig lenézte, ezt a példázatot mondta (Jézus): „Két ember ment fel a templomba imádkozni: az egyik farizeus, a másik vámszedő. A farizeus megállt, és így imádkozott magában: Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, parázna, vagy mint ez a vámszedő is. Böjtölök kétszer egy héten, tizedet adok mindenből, amit szerzek. A vámszedő pedig távol állva, még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek.” Mondom nektek, ez megigazulva ment el házába, nem úgy, mint amaz. Mert mindenki, aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik (Lk 18,9-14).

1. Az első dolog, amire fel kell figyelniünk az, hogy Jézus itt a 'megigazul' kifejezést használja: „a vámszedő megigazulva ment el házába”. Nos, ez érdekes. A farizeus és a vámszedő nem ment el egy földi bíróságra, hogy megjelenjen egy földi bíró előtt. Imádkozni mentek a templomba. De ahogy Isten előtt álltak, és felelevenítették az életüket, Isten úgy cselekedett, mint bírójuk, és meghozta ítéletét róluk.

2. A második dolog, amire fel kell figyelniünk az, hogy Krisztus szerint a két ember közül az egyik megigazulva ment haza; tehát Isten, mint Bíró, igaznak nyilvánította ezt az embert Isten bírósága előtt.

3. A harmadik dolog, amire fel kell figyelniünk az, hogy míg az egyik ember megigazult Isten előtt, addig a másik nem. És ez nagyon meglepő! Hiszen a vámszedő a saját bevallása szerint bűnös volt, és korának legtöbb embere az imperialista Róma számára történő adószedést mindazzal a csalással, amivel ez együtt járt, a bűn egyik legmegvetendőbb formájának tartotta. Mégis, ő volt az,

akit Isten megigazított! A farizeus azonban olyan ember volt, aki megpróbált olyan jó életet élni, amelyet csak tudott, vallási, gazdasági és társadalmi szempontból: ő nem volt sem igazságtalan, sem zsaroló, sem házasságtörő; böjtölt kétszer egy héten, bevételéből tizedet adott Istennek mások hasznára. Isten azonban mégsem igazította meg.

Első látásra ez nemcsak meglepő: ez döbbenetes. Ahogyan azt már láttuk, maga a Biblia tiltotta meg a földi bíróságoknak, hogy igaznak mondják a gonoszt és kárhóztassák az igazat. Hogyan lehetséges akkor, hogy amikor ez a két ember megjelenik Isten ítélőszéke előtt, Isten képes volt megigazítani a vámszedőt, aki a 'rossz ember' volt, és nem megigazítani a farizeust, aki a 'jó ember' volt. A válasz egy része megtalálható az alábbi alapelvekben.

1. Isten törvényének mércéje abszolút. Isten mércéje különbözik a mienkétől. Ha egy fiú vizsgázik az iskolában, és 70 pontot ér el a százból, valószínűleg át fog menni a vizsgán, pedig 30 pontot elveszített a 100-ból. Isten törvénye azonban nem ilyen, az 100 százalékos tökéletességet követel meg mindenkor. És ezt egyikünk sem érte el. Lehet, hogy némelyikünk jobb, mint mások. Isten azonban igazságos: nem tehet úgy, mintha jobbak lennénk, mint amilyenek vagyunk. Az Ő ítélete az, hogy *„mindenki vétkezett és híjával van az Isten dicsőségének (vagyis a tökéletesség mércéjének)”* (Róm 3,23).

2. Isten törvénye teljes. Ha megszegünk egy parancsolatot, az egésznek megszegésében vagyunk vétkesek – mondja a Biblia (Jak 2,10). Ez először talán nem tűnik tisztességesnek, Isten törvénye azonban nem egymástól független parancsok gyűjteménye, hogy ha csak egyet szegünk meg, a többi érintetlen marad. Isten törvénye egységes egész. Célja és követelménye a tökéletesség. Ha megszegünk egy parancsolatot, akkor – még ha meg is tartjuk a többi – az eredmény még mindig nem a tökéletesség lenne. Ha eltörünk egy szemet a horgony láncában, a hajó elsodródik. Ha csak egy hibát ejtünk számok hosszú sorának összeadásában, az egész összeg hibás lesz. És még közülünk a legjobbak is sokkal többet szegtek meg Isten parancsolatai közül, mint egyet.

3. Isten törvénye ezért mindannyiunkat elítél. Akár megpróbáltunk jót cselekedni, mint a farizeus, akár rosszat tettünk, mint a vámszedő, mindannyian megszegettük Isten törvényét. És a Biblia ezt mondja: *„Tudjuk pedig, hogy amit a törvény mond, azt a törvény alatt élőknek mondja, hogy elnémuljon minden száj, és az Isten ítélje meg az egész világot”* (Róm 3,19).

VÁLASZ PROBLÉMÁNK ELSŐ FELÉRE

És most kezdjük látni a választ legalább problémánk egyik felére: Miért nem igazult meg a farizeus? Mert amikor Isten elé járult, felsorolta minden jócselekedetét, minden őszinte igyekezetét arra, hogy megtartsa Isten törvényét, és ezen az alapon abban reménykedett, hogy Isten igaznak fogja találni őt. Ez azonban nem volt lehetséges. Bármilyen jók is voltak az erőfeszítései, ez még mindig nem volt elég, megszegte Isten törvényét. Ezért megérdemelte, hogy elszenvedje büntetését. Isten nem tehetett másként. Az Ő Igéje ezt mondja: *„Mert a törvény cselekedeteiből nem fog megigazulni egyetlen halandó sem öelötte. Hiszen a törvényből csak a bűn felismerése adódik”* (Róm 3,20).

– Ha ez így van – mondja valaki –, akkor ez azt kell, hogy jelentse, hogy Isten senkit sem nyilváníthat igaznak, aki ítélőszéke elé járul. De mi van akkor a vámszedővel? Ő biztosan jobban megszegte Isten törvényét, mint a farizeus. Akkor hogyan mondhatta Krisztus, hogy a vámszedő megigazulva ment haza a templomból?

VÁLASZ PROBLÉMÁNK MÁSODIK FELÉRE

Elméletileg két útja van annak, hogy Isten megigazítson (igazoljon). Az egyik az, ha tökéletesen megtartjuk az Ő törvényét: Ebben az esetben Isten kijelentheti, hogy „Isten előtt igazak” vagyunk. Ez az út azonban ténylegesen lehetetlen számunkra, ahogyan azt láttuk. A törvényt már megszegettük mindannyian.

A másik útja annak, hogy megigazuljunk, az, ha kifizetjük a büntetést Isten törvényének megszegéséért. Ha azonban ezt meg kellene tennünk, az Istentől való örök elválasztást jelentene. Ezért olyan kínos a helyzetünk.

Isten megoldása az, hogy mint az emberiség képviselője, a saját Fia fizette meg a büntetést azzal, hogy elhordozta Istennek a bűn elleni ítéletét, és meghalt a kereszten. Ezért ha hitünket Jézusba vetjük, Isten az Ő halálát a mi halálunknak számítja; büntetésünket így megfizette Jézus, Isten megigazíthat bennünket, azaz kijelentheti, hogy igazak vagyunk az Ő ítélőszéke előtt.

Íme, így fogalmaz a Biblia:

Mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert az Isten őt

rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az ő véreben hisznek, hogy igazságát megmutassa. Az Isten ugyanis az előbb elkövetett bűnöket elnézte türelme idején, hogy most mutassa meg igazságát: mert ahogyan ő igaz, igazá teszi azt is, aki Jézusban hisz (Róm 3,23-26).

Ez azt jelenti, hogy minden férfi és nő automatikusan megigazul? Nem. Még egyszer, a példabeszéd szerint a farizeus nem igazult meg. A vámszedő igen, mégpedig azért, mert Isten előtt állva a mellét verte, úgy vallotta meg bűneit, kárhóztatta saját magát, és elismerte, hogy megérdemli, hogy elszenvedje az Isten törvényének megszegéséért járó büntetést. Azután hittel Isten kegyelmére bízta magát ezt mondva: „*Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek*”. És Isten megigazította őt, kijelentette, hogy Isten előtt igaz, felszabadult a bűn büntetése alól, egyszer és mindenkorra megigazult.

Sőt, a Biblia elmondja nekünk, hogy „*elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik*” (Zsid 9,27-28). Ez azt jelenti, hogy Isten nem idéz bennünket ítélőszéke elé életünk minden napján. Csak egy utolsó ítélet lesz, ez pedig akkor, miután meghaltunk. Ezen az egy ítéleten az egész élet újra szem elé kerül, és elhangzik Isten ítélete.

És az a csodálatos, hogy nem kell várni az utolsó ítéletig arra, hogy megtudjuk, mi lesz az ítélet (lásd még Jn 5,24). Azoknak, akik hitüket Krisztusba vetették, Isten elmondja, hogy Krisztus halála a kereszten egyszer és mindenkorra elegendő ahhoz, hogy befedje egész életüket az utolsó ítélet napján. Ezért nincs mitől félniük. Ha egyszer megigazultak a Krisztusba vetett hit által, igazak maradnak örökre, és ha hit által megigazultak, akkor állandó békéjük van Istennel (Róm 5,1).

Az eddigieket összefoglalva: ha megkérdezzük, hogy: „Milyen feltételek mellett igazulhatunk meg Isten előtt?”, az Újszövetség által adott válasz ez: „*Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül*” (Róm 3,28). „Akkor miért” – mondja valaki – „mondja az Újszövetség máshol: '*Látjátok tehát, hogy cselekedetekből igazul meg az ember, és nem csupán a hit által?*' (Jak 2,24). Nem ellentmondás ez?”

A CSELEKEDETEBŐL VALÓ MEGIGAZULÁS JELENTÉSE

Nem, ez nem ellentmondás. Jakab a 'megigazít' szakkifejezést annak másik jelentésében használja: nem *kinyilvánítani*, hogy valaki igaz, hanem *bizonyítani* vagy *megmutatni*, hogy valaki igaz

(igazolni). Természetesen igaz, hogy egy ember Isten előtt hite és nem cselekedetei alapján nyilvánították igaznak. De az egyetlen módja annak, hogy megmutathassa családjának és barátainak, hogy neki megvan ez a fajta hite, az a viselkedésének módja, vagyis a cselekedetei.

Tételezzük fel, hogy valaki ezt mondja a barátainak: – Múlt héten kaptam egy levelet, amely közli velem, hogy meghalt egy gazdag rokonom, és nagyon nagy összegű pénzt hagyott rám. Mindössze annyit kellett tennem, hogy elmentem a bankba, és benyújtottam igényemet erre az ingyen ajándéokra. Én ezt meg is tettem, és most rendkívül sok pénzem van.

Nem lenne jogos a barátai részéről, ha így válaszolnának: – Azt mondod, gazdag vagy, egyszerűen azért, hogy hiszel a levélnek. De, kérek, a megváltozott életstílusoddal mutasd meg, hogy hited és az ajándék valódi, nemcsak egy történet, amit kitaláltál. Igazold a történetet a cselekedeteiddel. – Tehát azoknak, akiket Isten megigazított a hit által, meg kell mutatniuk, hogy hitük őszinte volt és most is az. Csak egy módja van annak hogy megmutassuk, hogy hitünk őszinte, mégpedig – ahogyan Jakab mondja – a cselekedeteink által.

6. VÁLTSÁG ÉS MEGVÁLTÁS. A szabadság ára

Ebben a fejezetben az Újszövetség lényeges szakkifejezései közül újabb kettőt vizsgálunk meg. Ezek a *váltság* és a *megváltás*.

Mindennapi jelentésükben általánosan használták ezeket a régi világban – ahogy napjainkban is. Az embereket elrabolták, és fogva tartották őket váltságdijért. Családjuknak és barátainknak ki kellett fizetniük a nagy összegű pénzt a szabadon bocsátásukért. A modern terroristák repülő téri tenek el, és azzal fenyegetőznek, hogy egyenként ölik meg az utasokat, vagy felrobbantják az egész repülőgépet, ha nem teljesítik a követeléseiket. Talán nem is pénzt kérnek: azt is követelhetik, hogy szabadon bocsássák egy terrorista társukat, akit korábban fogott el és börtönzött be a kormány. Ebben az esetben még mindig használunk olyan szavakat, mint 'díj', 'ár' és 'váltság', de most már képletes jelentésben; és azt mondjuk, hogy a terroristák elbocsátása az az ár, amelyet a kor-

mánynak kellene fizetnie azért, hogy megváltssa a repülőnyi utast a haláltól, hacsak nem vállalják a kockázatot, és nem rohamozzák meg a repülőgépet.

Fontos megjegyezni, hogy a 'megváltani' szót csak akkor használjuk, ha valakit „kivásárolunk” a börtönből vagy rabságból vagy a halál fenyegetéséből a szabadságra. Nem használnánk a 'váltság' vagy 'megváltás' szót arra, hogy leírjuk azoknak a korrump üzletembereknek a tevékenységét, akik néhány országban készek arra, hogy sok pénzért megvegyenek kislányokat szegény sorban élő szüleiktől azért, hogy gyerek-prostituáltként használják őket. Ők nem azért vásárolnák meg ezeket a kislányokat, hogy megszabadítsák őket a szolgaságtól, hanem hogy rabszolgaságba taszítsák őket.

Bizonyos körülmények között az emberek olyasmit is megválthatnak, ami a saját tulajdonukat képezi. Egy ember, akinek sürgősen szüksége van pénzre, elhatározhatja, hogy zálogba adja az óráját. A zálogkölcsönző átveszi az órát, és készpénzt ad az illetőnek. De az óra nem kerül át azonnal a zálogkölcsönző tulajdonába. Egy bizonyos ideig az óra – szigorúan véve – az eredeti tulajdonosé marad. De ha ténylegesen vissza akarja szerezni tulajdona birtokjogát, meg kell váltania ezen a bizonyos időn belül, vagyis vissza kell vásárolnia, és az az ár, amelyet majd fizetnie kell, persze messze meg fogja haladni azt az összeget, amelyet eredetileg kapott a zálogkölcsönzőtől.

A mindennapi beszédben tehát a 'váltság' és a 'megváltás' szavaknak több, egymástól árnyalatnyilag különböző jelentése van, némelyik konkrét, némelyik képletes. Hasonlóan van ez az Újszövetségben, bár itt, a szövegösszefüggésben, ezeket a kifejezéseket mindig képletes értelemben használják. Fel sem merül bármilyen pénz-ügylet. „*Nem ezüstön vagy aranyon váltattatok meg*” –, mondja Péter apostol (1Pt 1,18).

De ha végignézzük az Újszövetség szóhasználatát, a következő témák merülnek föl:

1. Megvásárolni vagy visszavásárolni embereket az adósságból, vagy a szolgaságból, vagy a börtönből, vagy a büntetés általi fenyegetettségéből, vagy a haláltól.

2. Mindig Isten vagy Krisztus az, akiről azt olvassuk, hogy a „vásárlást” vagy a megváltást végzi. Egyetlen emberről sem olvasunk, hogy megváltja önmagát vagy embertársát.

3. Az ár vagy váltság fizetése. Itt ismét csak Isten vagy Krisztus az, akiről azt olvassuk, hogy kifizeti a díjat, vagy elhordozza a

váltság árát. Az emberek sohasem kapnak felszólítást vagy engedélyt arra, hogy hozzájáruljanak az árhoz, amelyet megváltásukért fizetni kell. Ez szöges ellentétben áll sok vallással, ahol az emberektől elvárják, hogy saját erőfeszítéseik vagy szenvedésük, sőt pénz kifizetése árán nyerjék el üdvösségüket. Amikor a papok és a kereskedők a jeruzsálemi templomban azt a benyomást keltették az emberekben, hogy képesek fizetni és fizetniük kell az üdvösségért, Krisztus mindannyiukat kikergette (Jn 2,13-16).

4. A megváltás célja mindig az, hogy szabadságra vigye el az embereket, és örökkévaló örökséggel gazdagítsa meg őket.

SZABADSÁG - DE MITŐL?

1. Szabadság a múlt bűneinek terhétől. A múltat nem lehet meg nem törtéنتté tenni. Maga Isten sem tudja megváltoztatni a történelmet. Ami megtörtént, megtörtént. Amit Isten ajánl nekünk, az szabadulás a múlt bűneinek terhétől Krisztus által. Sok embert kísért a múlt. Bármennyire is megpróbálják elfelejteni azt, ami történt, és újrakezdeni, nem tudják lerázni magukról korábbi helytelen cselekedeteik terhét.

Mások, akiknek kevésbé jól működik a lelkiismeretük, úgy gondolják, hogy könnyedén maguk mögött hagyhatják a múltat, ilyen a Példabeszédek (30,20) házasságtörő nője, aki *„eszik, aztán megtörli a száját, és ezt mondja: Nem tettem semmi rosszat”*. Az ilyen felelőtlenség azonban nem szakítja el a valódi bűn láncát (mi nem pszichológiai bűn-komplexusokkal foglalkozunk). Néhány évvel ezelőtt Nagy-Britanniában rablók megtámadtak egy vonatot, vezetőjét életveszélyesen megsebesítették, és több millió fontnyi pénzzel elszóktak Dél-Amerikába. Ott megvesztegették a hatóságokat, hogy ne adják ki őket. Talán a rablók most nem érzik büntettség terhét, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy ha betennék a lábukat Britanniába, azonnal perbe fognák és elítélnék őket. Egy napon minden férfi és nő Isten ítélőszéke előtt fogja magát találni. Csupán az évek múlása vagy egy kényelmesen rövid emlékezet nem törli ki a múltat. Ha nem engedik meg Krisztusnak, hogy eltávolítsa a vétkek súlyát, amely a múlthoz köti őket, a lánc örökké megmarad.

A megváltás azt jelenti, hogy Isten le tudja szakítani ezeket a láncokat értünk ebben az életben, ha bűnbánatot tanúsítunk. A lánc letépésének tette a megbocsátás. Az Újszövetség eredeti görög szövegében a leggyakoribb szó, amelyet a 'megbocsátás'-ra hasz-

nálnak (*aphesis*), azt jelenti: 'szabadon bocsátás' vagy 'felmentés'. Olyan szó ez, amelyet olyan összefüggésben használnak, hogy szabadon bocsátani valakit a börtönből, vagy felmenteni egy adóst, vagy felszabadítani egy rabszolgát. És ennek a szabadon bocsátásnak az árát Krisztus fizette meg: „*az ő vére által van – mondja az Újszövetség – a mi megváltásunk, bűneinknek bocsánata is*” (Ef 1,7). A lánc így letörik, és soha sem kerül a helyére másik. A megváltás, amiért Krisztus fizetett meg, örök megváltás (Zsid 9,11-12).

2. Szabadság az átoktól, amelyet Isten törvénye mond ki.

„*Krisztus megváltott minket a törvény átkától, úgy, hogy átokká lett értünk*” (Gal 3,13).

Az Isten erkölcsi törvénye által kimondott átok nem csupán üres szavakból álló formalitás. Ez annak a büntetésnek a megfogalmazása, amely végül e törvény minden megszegését követni fogja. Néhányan talán arra az érvelésre hajlanak, hogy mivel ők nem hisznek Istenben, nem ismerik el azt a jogát, hogy parancsokat és tiltásokat osztogasson vagy büntetéseket szabjon ki. Ez az érvelés azonban hamis. A Teremtő erkölcsi törvénye bele van írva mindenki szívébe (Róm 1,14-16). Minden alkalommal, amikor azzal vádolunk valakit, hogy valamit erkölcsileg rosszul tett, minden alkalommal, amikor valamilyen erkölcsi vétséggel vádoljuk önmagunkat, minden alkalommal, amikor azt mondjuk magunknak, hogy jobban kellett volna viselkednünk, és megígérjük, hogy legközelebb úgy teszünk, talán akaratlanul, de annak a ténynek vagyunk tanúi, hogy az erkölcsi törvény szívébe van írva, és jóváhagyjuk annak tekintélyét és érvényességét. Olyan ez – újszövetségi képet használva –, mintha Isten erkölcsi törvényét elénk tették volna egy dokumentumon, és azzal, hogy másokat megvádolunk, magunknak mentségeket keresünk, és erkölcsi fogadalmakat teszünk, hogy jobbak leszünk, személyesen írtuk volna alá ezt a dokumentumot a lap alján, egyetértve annak tekintélyével, követeleseiével és büntetésével.

Azok, akik nem tanúsítanak bűnbánatot, ezt a saját aláírásukkal ellátott dokumentumot ott fogják találni, mint ellenük szóló bizonyítékot az utolsó ítéletnél. De azokat, akik bűnbánatot tanúsítanak, maga Isten biztosítja arról, hogy Ő érvénytelenítette ezt a hivatalos kötelezvényt, amelyet saját kezűleg írtunk alá, elismerve bűneinket, ezt a „*minket terhelő adóslevelet*”; és Krisztus keresztségéhez szögezte azt. Így tette közhírré Isten az egész világegyetem előtt, hogy kereszthalálával Krisztus elhordozta a törvény átkát

mindazokért, akik megbánják bűneiket, és hisznek öbenne, és így ők szabadon elmehetnek (lásd Kol 2,13-15).

A MEGVÁLTÁS ÁRA

Az emberiség megváltásáért fizetett váltság nem volt kevesebb, mint Krisztus halála. Valóban, Ő maga jelentette ki, hogy ez volt földre jövetelének fő célja: *„Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért”* (Mk 10,45).

Ahhoz, hogy felfogjuk a váltság árának mérhetetlenségét, szükséges, hogy emlékezzünk arra, kicsoda is Krisztus:

Akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata. Ő a láthatatlan Isten képe, a teremtmények között az elsősülött. Mert benne teremtett minden a mennyen és a földön..., minden általa és érte teremtett. Ő előbb volt mindennél, és minden öbenne áll fenn (Kol 1,14-17).

Más szavakkal a Megváltó nem más, mint a testet öltött Teremtő. Jézus egyszerre Isten és ember. És ezért tudott közvetítőként működni Isten és ember között, és tudta önmagát váltságul adni mindenkiért (1Tim 2,5-6). Nem úgy volt, ahogyan néhány ember képzelte, hogy Jézusnak, aki szerette az emberiséget, ki kellett fizetnie ezt a váltságot valamilyen zord Istennek, hogy meggyőzze őt, hogy ne töltsse ki haragját az emberi fajon. Ő, aki megfizette a váltságot, Ő Isten volt. És az a szeretet, amely Krisztust arra indította, hogy életét váltságul adja az emberekért, tökéletes kifejeződése volt az Atya emberek iránt érzett szeretetének; hiszen Krisztus, aki maga Isten, a láthatatlan Isten tökéletes képe és kifejeződése volt és ma is az. *„Ez a szeretet – mondja az Újszövetség –, és nem az, hogy mi szeretjük az Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért”*.

„Ebben az esetben viszont – mondja valaki –, ha Jézus nem Istennek fizette a váltságot, akkor kinek fizette? Mert valakinek ki kellett, hogy fizesse.” De ha valaki így érvel, akkor elfelejtette, amit már korábban megjegyeztünk, hogy a 'váltság' kifejezést ezekben az összefüggésekben az Újszövetség képletesen használja annak kifejezésére, hogy milyen nagy árat jelentett Istennek és Krisztusnak a mi megváltásunk. Az ár nem egy szó szerint vett pénzbeli kifizetés volt, amelyet egy harmadik fél megkaphatott. Az ár a szenvedés és a halál volt.

Tételezzük fel, hogy egy életmentő csónak túl van zsúfolva, és az a veszély fenyegeti, hogy elsüllyed. Egy ember önként kiugrik belőle a jéghideg tengerbe, tudva, hogy ez a halálát fogja jelenteni. Hozzáfűzhetjük, hogy nagyon nagy árat fizetett azért, hogy megmentse a többi utas életét. De nem lenne értelmese megkérdezni: Kinek fizette ezt az árat?

Felmerül azonban egy másik kérdés. A Biblia azt tanítja, hogy mindannyian Isten teremtményei vagyunk, és ezért az Ő tulajdonja. Miért kell akkor Istennek váltságot fizetnie, vagy egyáltalán bármit is, hogy visszavásárolja saját tulajdonát? Igaz, hogy bűnös szokásokba láncoltuk magunkat, a Sátán kezére játszottunk, és az ő foglyai lettünk. Miért nem gyakorolhatta Isten egyszerűen mindenható hatalmát, semmisítette meg a Sátánt, törte le láncainkat, és vitte vissza az emberiséget önmagához erőszakkal anélkül, hogy bármilyen váltságot kellett volna fizetnie?

A válasz erre az, hogy a bűn kérdése erkölcsi kérdés, és erkölcsi kérdéseket nem lehet erőszakkal rendezni. Vannak bizonyos dolgok, amelyeket még a Mindenható Isten sem tehet meg. Nem tehet logikailag lehetetlen dolgokat, mint amilyen egy négyzet alakú kör rajzolása. Nem tehet erkölcsileg helytelen dolgokat sem. Nem hazudhat (Tit 1,2). Nem szegheti meg saját erkölcsi törvényét. Az Ő törvénye az Ő saját jellemének kifejeződése. Ha megtagadná, saját magát tagadná meg; és ezt nem teheti (2Tim 2,13). Számára nem volt járható út, hogy az önkényes hatalom egyszerű cselekedetével szabadítson meg bennünket vétünk láncától. Az egyetlen mód, ahogy ezt megtehetette, az volt, hogy először kifizette a büntetést, amelyet az erkölcsi törvény követelt. És ezt megtette irántunk érzett szeretetből. Ezért az ár, ezért a szenvedés.

SZABADSÁG, DE MITŐL?

Korábban megfigyeltük, hogy ha valakit azért vásárol meg valaki, hogy szolgaságba vesse, akkor a kifizetett árat nem lehet váltságnak nevezni. Nos, Krisztus azért fizette meg a váltságot, hogy megszabadítsa az embereket bűneik terhétől, és szabadságot adjon nekik. Szabadságot, de mitől? Nos, nyilvánvalóan ez nem úgy értendő, hogy tovább folytathatják a bűnök elkövetését – büntetlenül. Mert a bűn összeadódik, és (rab)szolgaságba taszítja azokat, akik állandóan és bűnbánat nélkül gyakorolják (Róm 6,16-23). Íme egy kijelentés arról, hogy *mitől* szabadítja meg Krisztus a tanítványait, és *mire* szabadítja meg őket:

Mert megjelent az Isten kegyelme minden ember üdvösségére, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan és kegyesen éljünk a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik (Tit 2,11-14).

Egy későbbi fejezetre kell hagynunk annak kérdését, hogy hogyan garantálja Krisztus, hogy erről az új életmódról be fog bizonyosodni, hogy a szabadság élete, nem a vallási rabszolgaságé. Egyenlőre figyeljünk fel arra, hogy az Újszövetség egészen érthetővé teszi, hogy megváltásunk teljes gyümölcsét nem kapjuk meg itt és most. Azok között a jótétemények között, amelyeket Krisztus váltsága szerzett nekünk, ott van „*fizikai testünk megváltása*”. Erre azonban várunk kell Krisztus második eljöveteleig (Róm 8,18-25; Fil 3,20-21).

Másrészt Isten mindenkinek, aki bűnbánatot gyakorol, és hitét Krisztusba veti, itt és most adja a Szent Szellem ajándékát. Ez a Szent Szellem meggyőz minden hívőt arról, hogy Istennek összes ígéretében megbízhatnak, és ő maga a záloga és a pecsétje annak a teljes örökségnek, amely egy napon az övék lesz, amikor Isten beváltja minden ígéretét, és magához veszi a mennybe azokat az embereket, akiket egykor Fiának vérével vásárolt meg (Ef 1,13-14; Csel 20,28).

7. ÖRÖK ÉLET.

Itt és most

Az egyik legfenségesebb kijelentés, amelyet Krisztus tett valaha is, amíg itt járt a földön, az volt, hogy Neki van hatalma arra, hogy örök életet adjon a férfiaknak és a nőknek.

Ezt az állítást – mint tudjuk – gyakran kigúnyolták. Néhány kritikus feltételezte, hogy Jézus azt ígérte követőinek, hogy soha sem fognak meghalni fizikailag, és azután, ennek a feltételezésnek az alapján, arra a következtetésre jutottak, hogy Jézus biztosan

egy csaló vallási fanatikus volt, hiszen Ő maga nem sokkal ezután meghalt, és követőivel is ez történt azóta is.

Ennek a kritikának azonban pusztán az az alapja, hogy figyelmen kívül hagyják azt, amit Jézus mondott. Ha csupán egy pillantást vetünk az Újszövetségbe, megmutatkozik, hogy Jézus nemcsak arra figyelmeztette tanítványait, hogy Őt nemsokára kezesztre feszítik, hanem azt is elmondta nekik, hogy miután Ő elment, fel kell készülniük arra, hogy odaadják az életüket Őérette (Lk 9,22; 12,4; Jn 16,1-3). Bármit is jelentett Jézusnak az az állítása, hogy örök életet tud adni követőinek, nem jelentette azt, hogy sohasem fognak meghalni fizikailag.

Más, komolyabb kritikusok azt feltételezték, hogy ez a megígért 'örök élet' olyasvalami, amit feltehetőleg a jó emberek kapnak miután elhagyták ezt a világot: más szavakkal „mennybe jutnak, ha meghalnak.” A kritikusok ezt az egész gondolatot megvetik, mint veszélyes és elgyengítő tündér-mesét. Azt mondják, hogy az éhező férfiak és nők marhasültről álmodnak; hasonlóan a szegények és az elnyomottak, a csalódottak és a betegek kitalálnak egy képzeletbeli mennyet, hogy enyhítsék az élet fájdalmait és könnyítsék nyomorúságait. De az ateistáknak – ezt állítják – nincs szükségük ilyen kábítószerre. Nekik megvan a bátorságuk és értelmük ahhoz, hogy küzdjenek az életük jobbításáért, és végül szembenézzenek a halál zord valóságával anélkül, hogy teletömnék agyukat egy távoli jövőben elérhető képzeletbeli menny reménységével.

Nos, az tökéletesen igaz, hogy az Újszövetség igenis azt tanítja, hogy a hívők „mennybe jutnak, ha meghalnak”, bár jobban szeret kissé árnyaltabban fogalmazni: „*elköltöznek és Krisztussal vannak*” vagy „*kiköltöznek a testből és hazaköltöznek az Úrhoz*” (Fil 1,23, 2Kor 5,8). De a kritikusoknak az a vádja, hogy az eljövendő mennynek ez a reménysége szükségszerűen gyengíti, ha nem megszünteti az emberek küzdelmét annak érdekében, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki életükből itt, a földön, nyilvánvalóan hamis. Az Újszövetség kellőképpen világossá teszi, hogy az örök élet nem olyasvalami, amit akkor kapunk, amikor meghalunk, és a mennybe jutunk. Olyan élet ez, amit megkaphatunk és élvezhetünk itt és most, a földön – jóval azelőtt, hogy meghalnánk és a mennybe jutnánk. Ez – úgymond – egy másik dimenziója az életnek, amely felette és mögötte áll az élet csupán testi, érzelmi, esztétikus és intellektuális szintjének, amelyet az emberi lények természetétől fogva élveznek. Az az élet ez, amire Krisztus utalt, ami-

kor ezt mondta: „Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden Igével, amely Isten szájából jön”.

Képzeljünk el – ha tudunk – egy olyan házasságot, amely nem állna semmi másból, mint testi közösségből, egy olyan házasságot, amelyben férfi és nő sohasem beszélnének egymással, sohasem osztanák meg legbelső gondolataikat, reménységeiket, örömeiket, félelmeiket és bánataikat, a zene vagy a művészet iránti szeretetüket, és sohasem ismernék meg egymást. Egy ilyen házasság alig lenne több, mint az állatok párzása. Hiányozna belőle az igazán emberi dimenzió. Ehhez hasonlóan egy emberi lény, aki kész arra, hogy élvezze az életet testi, érzelmi, esztétikai és intellektuális szinten, de mit sem tud az Istennel való szellemi közösségről, elmulasztja az élet itt és most megélhető legmagasabb szintjét. Sőt, fennáll annak legnagyobb veszélye, hogy elmulasztja az örök életet az eljövendő világban is. Az Újszövetség pontosan fogalmaz: „Aki hisz a Fiúban – mondja –, annak örök élete van.” Figyeljünk fel az Ige jelenidejére: van itt és most. Másrészt hozzáfűzi a figyelmeztetést: „Aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, az nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta” (Jn 3,36).

Itt szükséges megragadnunk egy másik különbséget: az az örök élet, amelyről az Újszövetség beszél, nem ugyanaz, mint az örök lét. Minden emberi lény túl fogja élni teste halálát; mind létezni fog örökké. De néhányan olyan szellemi állapotban fognak létezni, amelyet a Biblia nem 'örök életnek', hanem 'második halálnak' nevez (Jel 20,11-15, ezt a témát a könyv vége felé fogjuk tanulmányozni).

Ezen a ponton néhány kritikus talán tiltakozni fog, hogy minden beszéd az örök életről, amelyet már ebben az életben élvezhetünk, a pszichológiai önbecsapás egyik formája. Pusztá szubjektívizmus; nem objektív valóságra válaszol. De ugyanezt mondhatnánk a műélvezetről, és az ugyanilyen félrevezető lenne. Igaz, hogy vannak olyan emberek, akik ránéznek egy művészeti mesterműre, és alig látnak többet, mint festékpacákat egy vásznon, és a vak embereknek egyáltalán fogalmuk sem lehet a művészet világáról. Ez azonban nem azt bizonyítja, hogy a művészet világa nem létezik, vagy hogy a művészet élvezete pszichológiai önbecsapás. Néhány testileg vak ember persze nem vágyik látásra. Ismertem egyszer egy embert, aki gyermekként látott egy kicsit, de hamarosan teljesen elveszítette látását, és teljesen megvakult. Ő gyakran elmondta nekem, hogy nem is akar látni, még ha lenne is rá lehetősége. Elégedett volt úgy, ahogy volt. Félt, hogy ha megjönne a

látása, megzavarná az a több ezer dolog, amit láthatna, és az élet nagyon bonyolulttá válna. Ő jobban szerette a látás nélküli élet egyszerűségét.

Ehhez hasonlóan sokan vannak, akik úgy érzik, az élet túl bonyolulttá válna, és túl sok gyökeres változtatást jelentene számukra, ha elismernék Isten létezését és annak lehetőségét, hogy elnyerik az örök életet. Ők jobban szeretik az ateizmus egyszerűségét. És ezért azt állítják, hogy 'Isten' és az 'örök élet' képzeletbeli valóságok. De az, hogy ők ezt állítják, nem bizonyítja, hogy ez így is van; inkább azt mutatja, hogy ők szellemileg vakok.

Mit jelent akkor hát, hogy valakinek örök élete van?

1. Az, hogy valakinek örök élete van, azt jelenti, hogy osztozik Isten életében. Újszövetségi szóhasználatban, amíg az emberek nem lépnek személyes kapcsolatba Istennel, és nem ismerik meg Őt, halottak. Nem testileg halottak, hanem szellemileg.

A tékozló fiúról szóló híres példabeszéd jó példával szolgál a 'halott' szó használatára ebben az értelemben. A tékozló fiú visszatérése után az idősebb fiúhoz szólva az apa ezt mondja: „*Vigadnod és örülnöd kellene, hogy ez a testvéred meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott*” (Lk 15,32).

A tékozló fiú hátat fordított apjának, elhagyta otthonát, messze földre ment. Sem szeretetet, sem érdeklődést nem érzett apja iránt. Nem beszélt vele; nem vágyott arra, hogy megossa apja érdeklődését vagy életét. Az apja szempontjából halott volt.

A tékozló fiú akkor 'kelt életre', amikor megbánta bűneit, hazatért, és megbékélt apjával. Ehhez hasonlóan, amikor azok az emberek, akik tudomást sem vettek Istentől, és szellemileg halottak voltak, bűnbánatot gyakorolnak és megbékélnek Istennel, elkezdnek szellemileg élni.

De ennél több rejlik emögött. Amikor az emberek bűnbánatot gyakorolnak, és Istenhez fordulnak, nemcsak felfedezik Istent, ahogyan valaki felfedezheti a művészet csodálatos világát, amelynek számára korábban tökéletesen halott volt. Amikor az emberek bűnbánatot gyakorolnak, Istenhez fordulnak, és hitüket Krisztusba vetik, Isten olyan új életet indít el bennük, amely soha azelőtt nem volt ott. Még egyszer az Újszövetség szakkifejezését használva, Isten 'életre kelti' őket. Saját szellemi életét nemzi beléjük, ugyanúgy, ahogyan egy emberi apa saját testi életét adja tovább annak a gyermeknek, akit nemz.

De Isten, gazdag lévén irgalomban, az ő nagy szeretetért, amellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! (Ef 2,4-5).

Egy hasonlat. Egy villanykörte, védő csomagolásába zárva még nem világít. Vegyük ki csomagolásából, tegyük be egy lámpa foglalatába, és helyezzük el egy olyan szobába, amelyet már fényesen megvilágít egy központi elektromos fény. A villanykörtét most már körbeveszi a központi fényforrás fénye; de ő maga még mindig nem világít; még mindig 'halott'. És 'halott' is marad, amíg rá nem csatlakozik ugyanarra az elektromos áramforrásra, amely a központi világítás áramát is adja. De amikor ez megtörténik, és az elektromos áram átfolyik a villanykörtén – figyeljük meg, hogyan 'kel életre' a körte.

2. Az örök élet ajándéka személyes kapcsolatot hoz létre a megajándékozott és Isten között. Egy nagyon modern számítógép képes megtanulni, hogy felismerje annak az embernek a hangját, aki használja. Az embernek csupán beszélnie kell a számítógép jelenlétében, és a számítógép mindent, amit mond, megjelenít írott formában papíron. De a számítógép sohasem fogja ismerni ezt az embert olyan módon, ahogyan az illető gyermeke vagy felesége ismeri őt; sohasem fogja úgy szeretni ezt az embert, ahogyan annak fia vagy lánya. A számítógépnek nincs emberi élete. De amikor az apa nemzette gyermekeit, és átadta nekik saját életét, ezzel az élettel együtt a gyerekek megkapják azt a képességet is, hogy ismerjék és szeressék apjukat, és egyre mélyülő kapcsolatot élvezzenek vele. Ehhez hasonlóan, amikor Isten átadja saját szellemi életét az embereknek, ő életre kelti és újjászüli őket, kapcsolatot hoz létre saját maga és öközöttük; és ők ismerik Őt és szeretik Őt. Ez az, amiért az Újszövetség azt mondja, hogy „az örök élet azt jelenti, hogy ismerjük Istent és Jézus Krisztust” (Jn 17,3), és hogy maga Isten életét osztjuk meg Krisztus által (1Jn 1,1-4).

3. Örök élet: ajándék a jelenben, örökké tartó tulajdon. Ez pedig megmagyarázza, hogyan lehet az örök élet – ahogyan neve kijelenti – örök. Amikor Isten kialakítja ezt a szellemi kapcsolatot egy személlyel, és saját életét osztja meg az illetővel, az a kapcsolat meghatározás alapján örök. A test fizikai halála nem vet véget neki, és nem rombolhatja le. Ha Isten egyszer személyes kapcsolatot alakított ki valakivel az örök élet ajándéka révén, Ő hűséges

marad ehhez a személyhez, és örökké fenntartja a kapcsolatot. *„Én örök életet adok nekik (juhaimnak) – mondja Krisztus –, és nem vesznek el soha”* (Jn 10,28). *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3,16).

Az örök életre tehát nincsen hatással a test halála. Az emberi testet, ahogyan azt itt, a földön ismerjük, az Újszövetség sátorhoz hasonlítja, amely jól megfelel jelenlegi, földi zarándoklatunkon, de viszonylag törékeny, könnyen összeomlik, és porba hull. Ezzel szemben a feltámadáskor minden hívő megdicsőült testet fog kapni, amely arra hivatott, hogy kifejezze megváltott és tökéletessé tett személyiségét, és amelyet az Újszövetség úgy ír le, mint *„Isten-től készített hajlék..., örökkévaló mennyei ház”* (2Kor 5,1).

Sőt, az örök élettel együtt jön a többi, örökkévaló dolog, amelyeket Isten ad mindazoknak, akik készek befogadni Krisztust. Az Újszövetség így rámutat arra, hogy az üdvösség örökkévaló (Zsid 5,9), a megváltás és annak hatásai örökkévalók (Zsid 9,12); az az örökség, amelyre azok kaptak ígéretet, akik bíznak Istenben, örökkévaló (Zsid 9,15); és az a dicsőség, amelyet az élet tapasztalatai és szenvedései hoznak el azok számára, akik szeretik Istent, szintén örökkévaló (2Kor 4,17). És ebben az a csodálatos dolog, hogy az örök élet ingyenes ajándék, amelyet mindazok megkapnak, akik igaz bűnbánattal és hittel elfogadják Jézus Krisztust mint Megváltójukat és Urukát: *„Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban”* (Róm 6,23).

AZ ÖRÖK ÉLET LEHETŐSÉGEI

Az örök élet, ahogyan a testi élet is, nem egy statikus dolog. Egy kisbabának, amint megszületik, már van testi élete, de az előtte álló hetekben, hónapokban és években meg kell tanulnia, hogy kifejlessze annak lehetőségeit. Így van ez az örök élettel is: tele van lehetőségekkel, és így mindig tele van reménységgel a jövőre nézve. És azokat, akik elnyerték az örök életet, az Újszövetség arra szólítja fel, hogy ragaszkodjanak ahhoz az örök élethez, amelyre Isten elhívta őket, ugyanúgy, ahogy egy fiatalembert, aki-ben megvan a tehetség arra, hogy világklasszis atléta legyen, bátoríthatnak arra, hogy ne hanyagolja el ezt az adottságát, hanem aknázza ki azt teljesen (1Tim 4,7-8; 6,11-12). És a fő jutalom azért, ha kiaknázzuk az örök életben rejlő lehetőségeket az, hogy

egyre növekvő mértékben vagyunk képesek élvezni azt. „Aki pedig a Szellemlnek vet – mondja az Újszövetség –, a Szellemből fog aratni örök életet” (Gal 6,8). Minél többet fut az atléta, annál jobban fejleszti szívét, tüdejét, izmait és légzését; és minél jobban fejleszti azokat, annál jobban élvezi a futást.

Persze a komoly edzés fegyelmet, önmegtagadást, a cél mindek fölé helyezését és kemény munkát fog követelni az atlétától. És ha az atléta abban reménykedik, hogy érmet nyer a bajnoki játékokon, be kell tartania a játékszabályokat. Ha nem tartja be a szabályokat, nem veszíti el az életét, de biztos, hogy nem nyer díjat. Így van ez az örök étellel is. Ahhoz, hogy kifejlesszék annak lehetőségeit és a lehető legtöbb jutalmat arassák le, az örök élet birtokosainak készeknek kell lenniük arra, hogy „*letegyenek minden rájuk nehezedő terhet és az őket megkörményező bünt, és állhatatossággal fussák meg az előttük lévő pályát*” (Zsid 12,1). Készen kell állniuk arra, hogy megtagadják önmagukat, felvegyék keresztyüket, és követniük kell Krisztust. És meg kell tanulniuk, hogy kifejlesszék az önkontrollt és „*megtartásák a játékszabályokat*”. Másként kizárják őket, és nem kapnak díjat (1Kor 9,24-27; 2Tim 2,5).

Az örök étellel kapcsolatban azonban ez a csodálatos: lehetővé teszi azok számára, akik a birtokában vannak, hogy úgy éljenek, hogy ennek a múlandó világnak a tapasztalatai, kötelességei, örömei és fájdalmai örök jelentőséget kapjanak, és örök jutalmat teremjenek (Jn 12,25, 2Pt 1,5-11).

Annak lehetősége, hogy tudjuk, örök életünk van: Néhány ember, sőt néhány vallásos ember is azt állítja, hogy lehetetlen ebben az életben bizonyosnak lenni afelől, hogy van örök életünk. Ezért jó, ha előttünk van az Újszövetségnek a témával kapcsolatos egyszerű állítása. Egy későbbi fejezetben majd mélyebben foglalkozunk vele; itt azonban kezdetnek álljon maga az állítás:

Ez a bizonyágtétel pedig az, hogy az Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. Akiben a Fiú van, abban van az élet, akiben nincs az Isten Fia, abban nincs meg az élet sem. Ezt azért írtam nektek, akik hisztek az Isten Fia nevében, hogy tudjátok: örök életetek van (1Jn 5,11-13).

8. MEGTÉRÉS. Több, mint bocsánatkérés

Eddig a pontig azokat a kifejezéseket tanulmányoztuk, amelyeket az Újszövetség annak leírására használ, amit Isten tett azért, hogy megbékéltesse, megigazítsa, kiváltsa, megváltsa és újjáteremtse az emberiséget. Most el kell kezdenünk tanulmányozni azokat a kifejezéseket, amelyek azt írják le, hogy nekünk mit kell tennünk azért, hogy részesüljünk abból, amit Isten tett, tesz és még tenni fog.

E kifejezések közül az első a *megtérés*. Krisztus legeslegelső nyilvános kijelentése ez volt: *„Betelt az idő, és egészen közel van már az Isten országa: térjete meg és higgyetek az evangéliumban”* (Mk 1,15).

Krisztus szerint a megtérés nagy öröme adó alkalom: *„Mondom nektek, így fognak örülni az Isten angyalai egyetlen bűnös megtérésének”* (Lk 15,10). A megtérés egyben egészséges dolog is. Ahogyan az eső, amely meglágyítja a földet, és lehetőséget ad a magoknak arra, hogy kicsírázzanak és növekedjenek, úgy a megtérés a szellemi élethez nyit utat: *„Akkor tehát a pogányoknak is megadta az Isten a megtérést az életre”* – így írja ezt le az Újszövetség (Csel 11,18).

A megtérés azonban összetett dolog, és ahhoz, hogy igaz, egészséges és hatásos legyen, meg kell lennie minden szükséges összetevőjének. A teljes megtérés például tartalmazhat egészséges bánatot: *„Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre”* (2Kor 7,10). Másrészt az a bánat, amely nem a teljes megtérés része, nemcsak hiábavaló, mert nem vezet üdvösségre és életre: halálos és romboló hatású is. *„A világ szerinti szomorúság pedig halált szerez”* (2Kor 7,10).

Szemléletes példája ennek Júdás, aki megcsalta Jézust. Amikor látta, hogy Jézust elítélik, „megbánta, amit tett”. Megpróbálta jóvátenni a gonosz dolgot, amit tett, de ez lehetetlennek bizonyult. Odafuthatott volna persze a kereszthez, és kiálthatott volna Jézushoz kegyelemért és megbocsátásért, ahogyan a haldokló lator tett. De nem! Az ő megtérése nem az a teljes és egészséges megtérés volt, amire az Újszövetség hív minket. Ez egyszerűen bűnbánat és büntudat volt. Nem vezetett életre és üdvösségre. Éppen ellenkezőleg – Júdás elment és felakasztotta magát (Mt 27,3-5).

A fordítás és a mindennapi használat során a megtérés újszövetségi jelentése gyakran torzult, és így nagyon gondosan meg kell

vizsgálunk azt. Az Újszövetség eredeti görög szövege két szót használ a megtérésre:

1. *metanoia* és az ebből képzett ige, a *metanoeo*. E szavak alapjelentése 'a gondolkodásmód megváltoztatása'. Különböző érzelmek és érzések vezethetnek vagy nem vezetnek az értelemnek ehhez a megváltozásához, kísérhetik vagy nem kísérik azt, illetve származhatnak abból, vagy nem származnak belőle. De elsődleges eleme szellemi. Az erkölcsi megítélés gyakorlása ez.

2. *metamelomai*, és a személytelen ige, a *metamelei*. Ez a két ige is használatos a bűnbánat gondolatának kifejezésére; de nagyobb hangsúlyt helyeznek a szomorúságra, amit azért érzünk, mert tettünk valamit.

A megtérés tehát elsősorban az értelem megváltoztatása, az egyén korábbi erkölcsi ítéletének megfordítása, az egyén korábbi viselkedésének elutasítása. Van egy negatív összetevője. Így beszél az Újszövetség a hamis és gonosz dolgoktól való megtérésről, pl. „a holt cselekedetekből való megtérésről” (Zsid 6,1). De van pozitív összetevője is: „Istenhez való megtérés” (Csel 20,21). Figyeljük meg, hogyan hangsúlyozza ki a következő igeszakasz a megtérés intellektuális alkotórészét (a mi gondolataink és Isten gondolatai), a negatív összetevőjét (a bűnös út elhagyása) és a pozitív összetevőt (megtérés az Úrhoz).

*Hagyja el útját a bűnös, és gondolatait az álnok ember!
Térjen az Úrhoz, mert irgalmaz neki, Istenünkhöz, mert
kész megbocsátani. Bizony a ti gondolataitok nem az én
gondolataim, és utaitok nem az én utaim – így szól az
ÚR (Ézs 55,7-8).*

Három fő terület van, ahol megtérésre szólít fel bennünket az Ige:

1. Istennel való kapcsolatunkban: Nyilvánvaló, hogy ha ateisták vagyunk, a megtérés azt fogja jelenteni, hogy elhagyjuk az ateizmust, és elismerjük Isten létezését. De nemcsak az ateistáknak van szükségük az Istenhez való megtérésre. Lehetséges hinni Isten létezésében, és a gyakorlatban mégis figyelmen kívül hagyni Őt, semmibe venni a megtérésre és üdvösségre hívó parancsait, kigúnyolni törvényeit, és úgy élni, mintha nem létezne. Kisebb vagy nagyobb mértékben ez mindannyiunkra igaz. „Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta” (Ézs 53,6). A megtérés nem kevesebbet jelent, mint ezt: Isten felé fordulni a bálványoktól (mindattól, amit az egy igaz Isten helyén tartunk számon), és az élő és igaz Istent szolgálni (1Tesz 1,9).

2. Önmagunkkal kapcsolatban: Az Újszövetség a megtérésnek két különböző szintjét követeli meg. Mivel efelett könnyen elsiklunk, azzal kezdjük, hogy szemléltetjük a kettő közötti különbséget.

Egy ötven éves ember nagyon rosszul érzi magát. Elmegy az orvoshoz. Alapos vizsgálat után az orvos azt mondja neki, hogy betegségének oka a sok dohányzás. – Igen, most már belátom – mondja az illető –, és felhagyok vele (megtérek ebből). Kérem, adjon nekem valamit, ami segít abbahagyni.

Eddig jó. Az ember megtért a dohányzás egyéni bűnéből. Az orvos azonban ezt mondja: – Nos, bölcs dolog Öntől, hogy abbahagyja a dohányzást, de a dohányzás abbahagyása nem mentheti meg Önt. A tüdeje lényegében tönkrement, és szíve súlyosan károsodott. Az egyetlen dolog, ami megmentheti Önt, ha engedi, hogy egy sebész szív-tüdő átültetést hajtson végre.

Nos, a kulcskérdés ez: hajlandó-e ez az ember megtérni ezen a még alapvetőbb szinten? Vagyis, egyetért-e az orvossal, hogy az állapota olyan rossz, hogy ha csupán abbahagyja a dohányzást, az nem mentheti meg őt: csak egy új szív és új tüdő mentheti meg őt?

Tegyük fel, ez az ember elutasítja az orvos megítélését: – Nem, nem vagyok kész arra, hogy alávessem magam ennek a drasztikus operációnak. Nem vagyok olyan beteg, ahogy Ön mondja. Bízom abban, hogy ha abbahagyom a dohányzást, jól leszek. – Mi fog történni? Röviddel ezután meg fog halni!

Másrészt, ha megtér ezen az alapvető szinten, egyetért az orvos diagnózisával, aláveti magát az operációnak, és ezzel megkapja egy másik személy szívét és tüdejét, még mindig fontos lesz, hogy megtérjen a dohányzás bűnéből. Valóban, nagyon is lehetséges, hogy a sebész ezt fogja mondani neki, amikor elhagyja a kórházat: – Ragaszkodom hozzá, hogy teljesen abbahagyja a dohányzást. És ha bármikor kísértésbe esik, hogy újra dohányozzék, azonnal jöjjön el, és tudok adni Önnek valamit, ami segít legyőzni a kísértést.

Így van ez velünk is. Isten azt az ítéletet hozta, hogy olyan rosszak vagyunk, hogy az egyéni bűneinkből való megtérés – bármilyen fontos is az – nem menthet meg bennünket. Arra van szükségünk, amit radikális megtérésnek hívhatunk. Ez azt jelenti, hogy egyetértünk Isten ítéletével nemcsak a bűneinkkel kapcsolatban, hanem saját magunkkal kapcsolatban is. Ez nemcsak annak kérdése, hogy mit tettünk, hanem hogy mik vagyunk. Istennek nemcsak az az ítélete, hogy vétkeztünk a múltban, és a jelenben sem érzük el az Ő szentségének szintjét (Róm 3,23), hanem hogy természetünk szerint a „harag gyermekei” vagyunk (Ef 2,1-13).

Természetünk bűnös, és nincs Isten tetszésére. Ez persze nem azt jelenti, hogy minden részünk olyan rossz, amilyen rossz csak lehet. Ez azt jelenti, hogy egyetlen részünk sem mentes attól a rombolástól, amit a bűn okozott.

Egy fa nem attól lesz almafa, hogy almákat terem. Azért terem almákat, mert természeténél fogva már almafa. Ha leveszünk minden látható almát a fáról, az még mindig almafa marad! Ha egyszerűen megvalljuk egyéni bűneinket, akár sok van, akár kevés, az olyan, mintha leszednénk az almákat a fáról. Tény, hogy – ahogyan Keresztelő János mondta – „rossz fák” vagyunk, amelyek rászolgáltak arra, hogy kivágják és tűzre vessék őket (Mt 3,10).

Ezen a ponton azonban sok ember elutasítja Isten ítéletének elfogadását. Visszautasítják a megtérést. Készek elfogadni, hogy tettek rossz dolgokat, talán különösen is rossz dolgokat. Még azt is elismerhetik, hogy jellemüknek vannak sötét területei. Ragaszkodnak azonban ahhoz a gondolathoz, hogy amit tenniük kell, az csupán annyi, hogy megtérnek múltbeli rossz cselekedeteikből, és Isten segítségét keresik, hogy szakítsanak rossz szokásaikkal. Ez reménységük szerint meghagyja őket annak az alapvetően jó embernek, aminek mindig is érezték magukat, jó eséllyel arra, hogy jogot nyerjenek Isten mennyországára.

Ez azonban illúzió, ahogyan arra maga Krisztus is rámutatott: *„Nem jó az a fa, amely rossz gyümölcsöt terem, és viszont nem rossz az a fa, amely jó gyümölcsöt terem. Mert minden fát a gyümölcséről lehet megismerni. Hiszen tövisről nem szednek fűgét, csipkebokorról sem szednek szőlőt”* (Lk 6,43-44). Nincs értelme, hogy egy tövisbokor ezt mondja: – Beismerem, hogy elég sok tövist teremtem. De én valójában nem tövisbokor vagyok: alapvetően fügefa vagyok.

A radikális megtérés tehát azt jelenti, hogy feladjuk saját, önmagunkról alkotott képünket, és egyetértünk Istennek azon ítéletével, hogy az egyéni bűnökből való megtérés nem menthet meg bennünket. Új szellemi életre van szükségünk egy rajtunk kívülálló forrásból. Ez a forrás Krisztus, aki meghalt értünk, és most él, hogy Üdvözítőnk legyen.

Egyébként ez a keresztyén keresztség történelmi jelentősége. A keresztség – így magyarázza az Újszövetség (Róm 6,3-4) – szimbolikus temetés, amelynek alkalmával a jelölt a nyilvánosság előtt megvallja, hogy elismerte Isten ítéletét, mely szerint semmi másra nem méltó, mint hogy kivégezzék és eltemessék. Ez nem egy varázslatos operáció, melynek során az illető jellemének rossz részeit

valahogyan elmoassák, meghagyva a jó részeket, hogy azok növekedjenek és virágozzanak. A keresztségben az egész személy eltemetetik, éppen úgy, ahogyan a testi világban: ha valakit kivégeznek gyilkosságért, az egész embert halálba adják, nemcsak rossz természetét vagy feltékenységét, amely arra készítette, hogy elkövesse a gyilkosságot. Hasonlóan, ha valakit kivégeznek gyilkosságért, az a halál véget vet egész életének. Nemcsak múltbeli életét törli el a jelenig, hagyva, hogy életének hátralévő részét a tőle telhető legjobb módon élje le. Nem, ezzel vége. Az egész életnek vége. A halált sohasem szükséges (vagy lehet) megismételni.

Így amikor Krisztus meghalt a bűneinkért, ő egyszer halt meg, és soha többé nem fog meghalni, mert erre nem lesz szükség (lásd Róm 6,8-11). Az Ő egyetlen halála megfizette a teljes büntetést mindazok bűneiért, akik elfogadták Őt Üdvözítőjüknek; teljes életük bűneiért – a múlt, a jelen és a jövő bűneiért. Amikor tehát valakit megkeresztelnek, ő ezzel egyidejűleg kijelenti, hogy elfogadja Krisztust mint az Isten által küldött helyettest és Üdvözítőt, és azzal, hogy elfogadta Krisztust, eggyé vált Vele, ahogyan egy férfi és egy nő eggyé válnak, amikor összeházasodnak (1Kor 6,15-17). Ezért Isten szemében amikor Krisztus meghalt, a hívő halt meg, amikor Krisztust eltemették, őt temették el; és hogy törvényesen ez volt a vége az illető bűnös énjének egyszer és mindenkorra. Azt mondja, amit Pál apostol mondott: „*Krisztussal együtt én is keresztre vagyok feszítve*” (Gal 2,19-21).

A keresztség így a feltámadás szimbóluma is. Azt jelzi, hogy éppen úgy, ahogy Isten feltámasztotta Krisztust a halálból, úgy ad Isten mindenkinek, aki elfogadja Krisztust, egy teljesen új szellemi életet, nem a régi életet egy kicsit feljavítva, hanem egy új életet, ami korábban még soha nem volt meg benne. Nem más ez, mint magának Krisztusnak az élete. A hívő ezért igazán elmondhatja (hogy kiegészítsük Pál apostol kijelentését):

Krisztussal együtt én is keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem (Gal 2,19-21).

Természetesen nem kell elmondanunk, hogy a keresztség csupán egy szimbólum. Nem befolyásolja a halált és feltámadást, amit szimbolizál. Olyan, mint egy jegygyűrű. Egy egyedülálló nő felvehet egy jegygyűrűt, cz azonban nem fogja azt jelenteni, hogy

most már férjnél van. A gyűrűnek csak akkor lesz jelentősége, ha beleegyeznek abba, hogy elfogadjon egy férfit férjéül. Tehát abban a radikális értelemben kell megtérnünk, amit eddig megvitattunk, és személyesen el kell fogadnunk Krisztust Üdvözítőnknek, mielőtt megkeresztelkedünk. Különben a keresztség csupán üres szimbólum, olyasvalaminek a megjelenítése, ami nem igaz.

3. A következő terület, amelyen az Ige megtérésre szólít fel, **a bűneinkkel kapcsolatos**. Az a személy, aki radikálisan megtért, és befogadta Krisztust, most már a törvény szerint szabad. Nem kell többé azzal küzdenie, hogy javítson önmagán annak érdekében, hogy Isten elfogadja: Isten már elfogadta. De pontosan azért, mert Isten Krisztus kedvéért fogadta el őt, azt várja tőle, hogy egy valóban keresztyén életmódot alakítson ki. Ez együtt jár azzal, hogy olvassuk Isten Igéjét annak érdekében, hogy felfedezzük, milyen hozzáállást és cselekedeteket tart Isten bűnösnek, és azután megtérjünk ezekből, keresve Krisztus hatalmát és erejét, hogy megszabaduljunk ezektől. És ha az illető gyengeségbe vagy kísértésbe esik, ahogyan az időről időre meg fog vele történni, bűnét meg kell vallania Istennek. Az erre vonatkozó ígéret a következő: *„Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít bennünket minden gonoszságtól”* (1Jn 1,9). Ez a fajta megtérés, a bűnbánat egy egész életre szóló elfoglaltság. Naponta meg kell ismételnünk (Jel 2,5.16.21; 3,3).

AZ IGAZI MEGTÉRÉS NÉHÁNY TOVÁBBI JELLEMZŐJE

1. A megtérés nem csupán szavakból áll. Olyan viselkedést eredményez, amely jelzi, hogy a megtérés őszinte. *„Teremjetekek hát megtéréshez illő gyümölcsöt”* –, mondta Keresztelő János (Mt 3,8).

2. Ugyanakkor a megtéréssel nem érdemljük ki vagy szerezzük meg az üdvösségünket. A bűnbocsánat nem függ bűnbánatunk erejétől, és semmilyen vezekléssel sem lehet megszerezni. A bűnbocsánat teljesen ingyenes és meg nem érdemelt ajándék marad a megtört bűnösök számára, akik azt egyedül hit által fogadják el. Ez az amiért *„az Istenhez való megtéréshez”* társulnia kell *„a mi Urunk Jézusban való hitnek”* (Csel 20,21).

3. A megtérés sürgős. *„Isten most azt hirdeti az embereknek, hogy mindenki mindenütt térjen meg”* (Csel 17,30). Maga Krisztus emlékeztet bennünket erre: *„Ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen vesztek el”* (Lk 13,3.5).

9. HIT. Nem egy ugrás a sötétbe

Legutóbbi fejezetünkben láttuk, hogy ahhoz, hogy részesüljünk mindabban, amit Isten tett, tesz és még tenni fog az emberiségért, az első lépésünk az Istenhez való *megtérés* kell, hogy legyen. Van azonban egy második lépés is, ez pedig a mi Urunk Jézus Krisztusba vetett *hit* (Csel 20,21).

Az Újszövetség alapján az üdvösség feltételei a következők:

- a) „*Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust*” (tehát objektíven mint Isten Fiát, szubjektíven pedig mint személyes Uradat), és
- b) „*szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz*” (Róm 10,9).

Az azonnal felmerülő kérdés a következő: hogyan lesz ilyen hitünk?

NEHÉZSÉGEK A HITTEL: HIT ÉS TUDOMÁNY

Manapság sok embertől halljuk ezt a megjegyzést: „Szeretnénk hinni Istenben és Krisztusban, de nekünk nagyon nehéz hinni azután, hogy évekig sulykolták belénk az ateizmust. Számunkra a hit olyan önkényes dolognak tűnik. A tudományban lehet bizonyítékunk és igazolásunk, nincs szükségünk hitre. A keresztyénséggel egyszerűen el kell határozni, hogy hiszel, minden bizonyíték és igazolás nélkül. Olyan ez, mintha kiugranánk egy ablakon egy korom sötét éjszaka, csukott szemmel, remélve, hogy ép-ségben földet érünk valahol.”

Mások úgy érzik, hogy a hit olyan, mint a művészeti tehetség: vagy megvan valakiben, vagy nincs, és semmit sem tehetünk érte.

E nézetek közül egyik sem igaz. Sőt, az a gondolat, mely szerint a tudományban nincs jelen a hit, szintén hamis. Valójában a hit alapvető a tudományos buzgalomhoz. Albert Einstein mondta: „Az a hit, mely szerint a világegyetem meghaladja az emberi racionalitást, a rá érvényes szabályok azonban racionálisak, a vallás területére tartozik. Nem tudok elképzelni olyan igazi tudóst, aki ne osztaná ezt a mély hitet.”

Természetesen léteztek mind tudósok, mind filozófusok, akik megkérdőjelezték, hogy az a világegyetem, amelyet a tudósok leírnak, ténylegesen ott van-e. Azt sugallták, hogy az csupán maguknak a tudósoknak az elméjében és képleteiben létezik. Állításuk

szerint a tudósok elméletei nem az objektív valóságra adnak választ. Ez azonban – érthetően – egy csekély kisebbség nézete.

A döntő többség hiszi, hogy az a világegyetem, amelyet vagy közvetlenül, vagy eszközei révén vizsgál, ténylegesen ott van. Nem ők alkotják azt megfigyeléseikkel, méréseikkel, feltevéseikkel, elméleteikkel, kísérleteikkel és magyarázataikkal. Létezését adottnak fogadják el. Igaz, hogy felfedeztek benne részleteket, mint például az elemi részecskéket, amelyekről korábban nem tudták, hogy léteznek. Ezek a részletek azonban már léteztek, mielőtt felfedezték volna azokat. A tudós tehát nem teremti a világegyetemet tanulmányozásai révén – csupán megpróbálja megérteni azt. És ebből a célból alárendeli értelmét annak a bizonyítéknak, amelyet a világegyetem nyújt; és olyan mértékben ítéli meg elméleteinek igazságát, amennyire azokat kísérlettel meg lehet mutatni a bizonyíték magyarázatának érdekében.

Nos, a Biblia kijelenti, hogy a világegyetem azért van ott, mert Isten oda tette. Ő alkotta azt. Létrehívta teremtő Igéjével (1Móz 1; Jn 1,1-4; Zsid 11,3). Isten elméjének kijelentése ez, teremtő gondolkodásának kifejeződése. Ezt a kijelentést tanulmányozva a tudós – akár tud róla, akár nem – Isten gondolatait gondolja Őutána – ahogyan Kepler mondta.

Ehhez hasonlóan a Biblia azt állítja, hogy ugyanez az Isten, aki a teremtett világ által kijelentette önmagát, ugyanúgy kijelentette magát nekünk Fia, a Jézus Krisztus által. Krisztus nem az egyház teremtménye, vagy a vallási és teológiai spekuláció terméke. A Biblia Isten Igéjének nevezi, mert Őbenne Isten kijelentette önmagát, és beszélt hozzánk, férfiakhoz és nőkhöz, sokkal közvetlenebbül és sokkal teljesebben, mint ahogyan a teremtett világ által tudott. A teremtett világban Isten a hatalmáról és a fenségéről beszélt nekünk. A mi feladatunk tehát, hogy azt a bizonyítékot tanulmányozzuk, amelyet Isten Krisztusban adott ön-kijelentése nyújt; ugyanúgy, ahogyan a tudós tanulmányozza azt a bizonyítékot, amelyet Istennek a teremtett világban adott ön-kijelentése nyújt.

Nos tény, hogy a tudósok bizalmatlanok azokkal a tudományos magyarázatokkal szemben, amelyek túl könnyűek. Tapasztalataik révén megtanulták, hogy a világegyetem állandóan váratlan dolgokat tár elénk és olyan jelenségeket, amelyeket csak az átlagos józan ész meghaladó kifejezésekkel lehet megmagyarázni. De nem ebből kiindulva utasítják vissza ezeket a nehéz magyarázatokat. Valójában készek inkább ezekben bízni mint a józan észben, és

bizalmuk végleg gyökeret ver, amikor kísérleteket terveznek e bizonyítékok alapján, és azok működnek.

Így van ez azzal az ön-kijelentéssel is, amelyet Isten adott az embernek Jézus Krisztusban. Mint tudjuk, az Újszövetség azt állítja, hogy Krisztus egyszerre Isten és ember. Sok ember számára úgy tűnik, hogy ez a kijelentés teljes ellentmondásban van a józan ésszel, és amikor úgy találják, hogy még maga a Biblia sem nyújt teljes magyarázatot arra, hogy hogyan lehet egyszerre Isten és ember, hajlamosak elvetni az egészet, mint primitív mítoszt. Ez azonban aligha tudományos reakció, amint azt láttuk.

Azok, akik találkozottak Jézus Krisztussal, amikor itt járt a földön, elsősorban természetesen arra jöttek rá, hogy teljesen emberi. Ugyanakkor úgy találták, hogy olyan jelenségeket mutatott fel, amelyek vitathatatlanul azt húzták alá, hogy sokkal több volt, mint ember. Krisztus magyarázata erre nézve az volt, hogy Ő egyszerre ember és ugyanakkor Isten. És ha megkérdezzük, hogy hogyan várható el, hogy higgyünk ennek a magyarázatnak, az Újszövetség rá fog mutatni olyan vizsgálatokra és kísérletekre, amelyeket elvégezhetünk, és ezek igazolni fogják számunkra, hogy ez a magyarázat igaz (Jn 7,16-17; 20,30-31). Valóban, az Újszövetség nemcsak azt állítja, hogy Jézus Krisztus valódi történelmi személy volt: mivel feltámadt a halálból, élő személy, akivel kapcsolatba kerülhetünk.

MIÉRT OLVASSUK AZ ÚJSZÖVETSÉGET?

Ezen a ponton azonban tiltakozhat valaki: – Nincs értelme, hogy olvassam az Újszövetséget. Mert ahhoz, hogy az Újszövetség a hasznomra váljon, először hinnem kellene abban – még mielőtt elolvasom –, hogy amit mond, az igaz. És mivel nem hiszem, hogy igaz, nincs értelme annak, hogy elolvasam. – Ez az ellenvetés azonban egy félreértésen alapul, hiszen nem kell elhinni, hogy az Újszövetség igaz, mielőtt elolvasnánk. Másrészt ha sohasem olvastuk el komolyan az Újszövetséget, őszintén és tudományosan nem tudhatjuk előre, hogy nem igaz. Nem ezzel a hozzáállással közelítenénk mondjuk az újságokhoz. Mivel már elolvastunk jó néhány újságot, tudjuk, hogy az újságok hajlamosak olyan dolgokat tartalmazni, amelyek nem igazak.

De emiatt még nem mondunk le az újságolvasásról. Elolvassuk az újságokat, bízva abban, hogy meg tudjuk különböztetni az igazságot a hamis dolgoktól, és ha ezt pillanatnyilag nem tudjuk

megtenni, felfüggesztjük az ítéletet. Ugyanilyen módon olvassuk el az Újszövetséget; és azután, ha már elolvastuk, döntsük el, hogy Jézus az igazat mondta-e vagy sem. Nem támadhat fel bennünk a Jézusba vetett hit, ha nem hallgatjuk meg először, hogy mit mond. Ha még azt is elutasítjuk, hogy meghallgassuk, az nem az intellektuális nagyság jele: az szellemi sötétség.

Természetesen a szóban forgó témák sokkal nagyobbak, mint amikor az újságban olvasunk el egy riportot. Valóban, ahogyan azt az elején láttuk, az üdvösség első feltétele – ahogyan azt az Újszövetség rögzíti –, hogy Jézust Úrnak valljuk! Ebbe természetesen beletartozik az, hogy elfogadjuk Jézust, mint személyes Urunkat és Mesterünket, és készek vagyunk, hogy így valljunk Róla a világ előtt. De ennél több is beletartozik ebbe. Az Ószövetségben Isten ezt mondja: „*Én, én vagyok az Úr, rajtam kívül nincs szabadító*” (Ézs 43,11). Az „Úr” a teremtő Isten szinonimája. Ha Jézus nem ez az Úr lenne, ha nem Isten lenne emberi formában, akkor nem tudna üdvözíteni senkit. Ez elképesztő állítás, és az Újszövetség biztosan nem kéri, hogy elhiggyük anélkül, hogy meg ne szereznénk magunknak azokat a bizonyítékokat, amelyekre ezt a hitet alapozhatjuk. A kérdés tehát az, hogy milyen bizonyíték áll rendelkezésünkre, amely elvezet bennünket ahhoz, hogy elhiggyük, hogy Jézus Úr ebben az értelemben?

KRISZTUS SAJÁT ÁLLÍTÁSAINAK BIZONYÍTÉKA

Első hallásra naivnak tűnik, de a fő oka annak, hogy elhiggyük: Jézus Isten Fia, az, hogy Ő maga mondta ezt. Ez felveti hittelességének kérdését. És ez nagyon jól is van így; mert még ha minden bizonyítékot fel is sorakoztattunk, amelyek Jézus istenségére utalnak, a végső kérdés, amelyet az emberi léleknek el kell döntenie, ha Jézus Krisztussal kerül szembe: Igaz-e Ő? Az igazságot mondja-e? Milyen értéket jelent számunkra az Ő sokat ismételt „*Bizony, bizony, mondom néktek*” – kijelentése? Ugyanez a helyzet Istennel. A végső kérdés nem az, hogy „Van-e Isten?” hanem hogy „Igaz-e Isten? Bízhatunk-e benne?” Jakab apostol kissé kényszeredetten jegyzi meg, hogy az ördögök is hiszik, hogy van Isten (Jak 2,19). De se nem bíznak benne, se nem engedelmessékednek neki. Sok ember, aki ehhez hasonlóan hiszi, hogy Isten létezik, nem bízik benne, és nem tenné fel az életét szavának hittelességére itt vagy az eljövendő világban. Úgy érzik, nem képesek rá.

– De nem várhatja el, hogy elhiggyük – mondja valaki –, hogy

Jézus Isten Fia, csupán azért, mert Ő maga ezt mondta. Ez nem ésszerű. – Jézus kortársai ugyanezt a kérdést feszegették: „Te önmagadról teszel bizonytságot”, mondták, és ebből levonták a következtetést: „a te bizonyágtételeid nem igaz”, tehát nem érvényes (Jn 8,13).

Krisztus azonnal szembeszállt ezzel a jogtalan következtetéssel: „Ha én önmagamról teszek bizonytságot” – mondta –, „akkor is igaz a bizonyágtételeim, mert tudom, honnan jöttem, és hova megyek, ti azonban nem tudjátok, honnan jövök, vagy hova megyek” (Jn 8,14). Ő természetesen a mennyre utalt, mint arra a helyre, ahonnan jött, és ahová nemsokára visszatér. Ő a személyes tapasztalat tekintélyével beszélt. Teljesen jogtalan volt az a következtetés, hogy mivel ő volt az egyetlen, aki beszélhetett nekik ezekről a dolgokról, tanúságtétele szükségszerűen érvénytelen.

Vegyünk egy hasonlatot. Azok az emberek, akik háromezer évvel ezelőtt éltek a Földközi-tenger medencéjében, úgy tartották, hogy ha szemben állunk a déli nappal, megkérdőjelezhetetlen tény, hogy a nap ezt megelőzően a bal kezük felől kelt fel, és később a jobb kezük felől fog lenyugodni. Nos, tételezzük fel, hogy egy napon magányos férfi érkezett Dél-Afrikából, az első, aki ebből az országból valaha is ellátogatott a Földközi-tenger medencéjébe. Elmondhatta volna, hogy abban az országban, ahonnan jött, ha szemben állunk a déli nappal, akkor megkérdőjelezhetetlen tény, hogy a nap ezt megelőzően a jobb kezünk felől kelt fel, és később a bal kezünk felől fog lenyugodni. A kérdés a következő: Igazuk lett volna-e a Földközi-tenger partján élőknek, ha hisznek neki? Amit mondott az ellenkezője mindannak, amit valaha is megtapasztaltak, és ellene mondott akkori tudományuknak és kozmológiájuknak. Akár ezt is mondhatták: – Te vagy az egyetlen, aki valaha is ezt mondta nekünk. Nem hihetjük el csak azért, mert te így állítod. Nem érvényes a tanúságtételeid. Nem hihetjük, hogy van olyan ország, ahol a nap úgy viselkedik, ahogyan azt állítod.

Ő pedig akár ezt is válaszolhatta volna: – Még ha én is vagyok az egyetlen, aki ezt mondja nektek, tanúságtételeim igaz. Ismerem azt az országot, ahonnan jöttem, és ahová nemsokára visszatérek. Ti nem ismeritek azt az országot. – És igaza lett volna. Tanúságtétele igaz volt, és ha elhitték volna, azt hitték volna el, ami valójában igaz volt.

Természetesen nehéz lett volna a Földközi-tenger mellettieknél, hogy higgyenek a Dél-afrikai idegennek, hiszen annyi úgy nevezett „utazó mese” volt, amelyek olyan emberekről szóltak, akik állítá-

suk szerint jártak a föld végén, és ott fantasztikusan csodálatos dolgokat láttak. Egyik sem volt igaz. Mind pusztá képzelgés volt. Hogyan tehetek hát különbséget ezek között az utazó mesék és a között, amit a Dél-afrikai mondott? És mi hogyan tehetünk különbséget a babonás vallási legendák és a között, amit Krisztus mondott?

Krisztus maga válaszolta meg az ilyen kérdéseket azzal, hogy rámutatott: bár pusztán saját állításai is érvényesek voltak önmagukban, volt egy ezekhez társuló bizonyíték is, amely megerősítette állításait: és ez a bizonyíték csodáiban rejlett (Jn 5,36). Azt állította, hogy olyan fajta és jelentőségű dolgokat tett, amilyeneket soha senki más nem tett (Jn 15,24). Ezek felé fordulunk következő fejezetünkben.

10. HIT.

Válasz a bizonyítékokra (1. rész)

A) KRISZTUS CSODÁINAK BIZONYÍTÉKA

Az előző fejezetet azzal zártuk, hogy kimondtuk: Krisztus állításait megerősítették azok a csodák, amiket tett. Nos, az Újszövetség ezeket a csodákat *jeleknek* nevezi, mert Jézus azon állításának igazságára utalnak, mely szerint Ő Isten Fia:

Sok más jelt is tett Jézus a tanítványok szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezek pedig azért vannak megírva, hogy higgyétek: Jézus Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében (Jn 20,30-31).

Rendben van – mondja valaki –, de milyen bizonyítékunk van arra, hogy azok a csodák, amelyeket az evangélium feljegyzett, valóban megtörténtek? Nem voltunk ott, hogy lássuk, amikor végbemennek. Hogyan lehetünk biztosak abban, hogy ezek a feljegyzések igazak? És egyébként is: mi volt a célja ezeknek a csodáknak? Nem állítja-e a Biblia, hogy más emberek is, mint Illés, tettek csodákat? De ez nem bizonyítja, hogy bármelyikük is Isten Fia volt. Hogyan bizonyítják akkor Jézus csodái, hogy Ő az?

A történelmi bizonyíték tekintetében, mely szerint Jézus valóban véghez vitte ezeket a csodákat, a keresztyén apostolok bi-

zonyságtételétől függünk. Nem kényszerít bennünket semmilyen *a priori* ok arra, hogy ne bízzunk bennük, mert azt a gondolatot, mely szerint csodák nem létezhetnek, nem bizonyította be a tudomány, ez bizonyos (de nem mindegyik) világnézetek bizonyítatlan és bizonyíthatatlan axiómája.

A kérdés tehát nem tudományos, hanem történelmi: Megbízható-e az apostolok bizonyágtétele?

Először is biztosak lehetünk afelől, hogy az apostolok nem hazudtak tudatosan és szándékosan. János apostol axiómaként rögzíti, hogy „*semmiféle hazugság nem származhat az igazságból*” (1Jn 2,21). Az ő értékrendje szerint a hazugságok elfogadhatatlannak voltak, még a nagyobb igazság népszerűsítésének érdekében is, és teljesen összeegyeztethetetlenek azzal, aki azt mondta, hogy Ő az igazság (Jn 14,6), és aki szigorúan megtiltott minden hamis tanúzást (Mt 5,33-37). Amikor tehát János elmondja nekünk, hogy ő és tanítványtársai látták, hogy Jézus csodákat tesz az ő szemük láttára, világos, hogy hiszi, hogy tényleges történelmi eseményeket jegyez fel.

Másodszor fordítsunk figyelmet Jánosnak azon állítására, hogy amikor ő lejegyzí Jézus csodáit, ő nem egyszerűen szóbeszédet ismétel. Ő és tanítványtársai közvetlen tanúk voltak. Azok a csodák amelyekről beszámolnak, „*tanítványai jelenlétében*” zajlottak.

Harmadszor azonban – és ez a legfontosabb – vegyük észre Krisztus csodáinak természetét. Ezek nem csupán történelmi események voltak. Megajándékoznak bennünket egy másik fajta bizonyítékkal, amely ma is olyan közvetlenséggel kápráztat el bennünket, amely túlmutat a történelmen. Az Újszövetség görög nyelve ráébreszt erre bennünket. Krisztus csodái – így az Újszövetség – nem csupán egy különleges hatalom (görögül: *dynamis*) művei voltak, és nem csupán döbbenetes csodák (görögül: *teras*), amelyek rabul ejtik az emberek figyelmét: jelek is voltak (görögül: *semeion*), amelyek túlmutattak önmagukon valami sokkal érdekesebb dolog felé, mint maga a kézzel fogható csoda.

Vegyük például az ötezer ember megvendéglésének csodáját (Jn 6). A jelentőség első szintjén Krisztus azért vitte véghez, mert szájalomra indult az emberek testi éhsége miatt. De nem ez volt az egyetlen, és még csak nem is a fő oka. Az emberek természetesen megéheztek a következő nap is. De maga a feljegyzés mondja el, hogy amikor odajöttek Jézushoz, követelve, hogy ismételje meg, Ő visszautasította annak megismétlését. Miért? Ha megvolt ez a csodás ereje, miért nem folytatta annak használatát

nap mint nap, amíg a testi éhség el nem tűnt a földről? És miért nem teszi ezt még mindig, ma sem? Mert – Ő így mondta – nem látták, vagy szándékosan figyelmen kívül hagyták a magasabb célt, csodás jeleinek jelentőségét (Jn 6,26). A csodának az volt a célja, hogy ráébredse őket nemcsak arra a tényre, hogy Jézus az ő Teremtőjük emberi alakban, hanem hogy Ő azért jött le a mennyből, hogy felajánlja nekik önmagát, mint az Élet Kenyerét, amely megelégtíti szellemi éhségüket. A gyomrot, mivel az anyagi, anyagi dolgokkal lehet megelégtíteni. De az emberi szellemet, amely Istentől ered, aki szellem, sohasem lehet teljesen megelégtíteni agyagi dolgokkal, sem csupán esztétikai vagy intellektuális örömeikkel. Közösségre van szüksége egy személlyel, és ez a Személy nem más, mint a Teremtő. Önélkül az emberi szellem állandó éhségre van kárhozthatva, amelyet tízezer fizikai csoda sem csilapítana sohasem.

A CSODÁK IGAZSÁGÁNAK PRÓBÁRA TEVÉSE

Ezen a szinten mi magunk is kipróbálhatjuk az Ő csoda-történetének igazságát. Ez az emberi szükséglet diagnózisát nyújtja nekünk. Azt mondja, hogy szellemileg vagyunk éhesek, akár tudatában vagyunk annak, akár nem, hogy mire (vagy inkább kire) vagyunk éhesek. Igaz ez? Ismerjük a saját szívünket; eldönthetjük, mindenki a maga számára, hogy igaz-e ez a diagnózis.

Természetesen tömegeket tanítottak és képeztek ki arra, hogy elnyomják szellemi éhségüket. Néhányan sikerrel jártak, és őszintén állítják, hogy nem érzik a szellemi éhség kínját. Ez azonban riasztó tünet lehet. Tudjuk, hogy amikor emberek testileg éheznek mindenféle élelem híján, az először nagyon fájdalmas. De egy idő után a fájdalom eltűnik, és nem tér vissza, csak közvetlenül a halál előtt, amikor az már elkerülhetetlen. Hasonló dolog történhet a szellemi éhezés esetében és annak végső állomása, a második halál esetében is.

Azok számára azonban, akik tudatára ébrednek szellemi éhségüknek, Krisztus önmagát ajánlja, mint élő kenyeret. Vágynak-e az életnek erre a szellemi dimenziójára, ami az Istennel való örök közösség? Ez a közösség itt kezdődik a földön, és átnyúlik a síron túl Isten mennyországába. Krisztus garantálja, hogy Ő meg tudja adni ezt (Jn 6,28-58). Vágynak-e arra, hogy szellemük megszabaduljon attól az árnyéktól, amelyet a vétkek és a bűn béklyója vet-

nek rá? Krisztus – halála révén – ezt is meg tudja adni nekik (Jn 8,31-36).

Honnan tudhatjuk hát, hogy Ő igaz, vagyis – ahogyan Ő állítja – Ő a mi Teremtőnk emberi alakban? Ugyanúgy, ahogyan tudjuk, hogy a kenyér igazán csillapítani tudja fizikai éhségünket. Azzal, hogy hozzájutunk, bizunk benne, megfogjuk és megesszük. Így azoknak, akik tudomásul veszik az Ő szellemi éhségről szóló diagnózisának igazságát, Krisztus ezt mondja: „*Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbenem hisz, nem szomjazik meg soha*” (Jn 6,35). Azok, akik jönnek, és hisznek, felfedezik, hogy Ő igaz.

Most azonban egy másik fajta bizonyíték felé fordulunk, amely kissé különbözik attól, amit Krisztus csodái nyújtanak.

B) KRISZTUS HALÁLÁVAL TÁMOGATOTT BIZONYÍTÉKOK

Az Újszövetség szerint nem csupán, és még csak nem is főként Krisztus csodáit szánta Isten arra, hogy előhívja belőlünk a Krisztusba vetett hitet. Erre inkább Krisztus kereszthalála hivatott:

Miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük... Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is, mint a megfeszítettéről..., hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék... Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje (1Kor 1,22-23; 2,2.5; 1,18)

Hogyan hívja hát elő Krisztus keresztje a hitünket, hogy higgyük, hogy Ő a mi megtestesült Teremtőnk, az élő Isten Fia? Azért, mert **Isten Fiának keresztje feltárja előttünk, milyen is valójában Isten.**

Nyilvánvaló, ha szívünk valaha is hinni és bízni fog Istenben, és szeretni fogja Őt, először tudnunk kell, hogy milyen is Isten szíve. Nos, a filozófia ezt nem képes megmondani nekünk. Elmélkedhet Istenről, de nem képes megmondani, mi van az Ő szívében. (Azt sem képes megmondani, hogy mi zajlik a szomszéd szívében.) Ezt Isten teremtett világa sem mondhatja meg nekünk. Megmutathatja az Ő hatalmát, de egyértelműen nem képes megmutatni az Ő szívét. Ha valaha is tudni fogjuk, milyen Isten szívé-

nek érzülete felénk, akkor Istennek kell kezdeményeznie, és megmutatnia magát, mégpedig olyan kategóriákban, amelyeket mi, emberi lények képesek vagyunk megérteni. Ezért öltött testet, Isten Igéje testté lett.

Itt azonban Istennek – úgymond – gondja támadt, olyan gondja, amelyre Krisztus utalt kortársai előtt. Ők – kissé cinikusan – azt javasolták, hogy a köznép hitének és támogatásának elnyerése érdekében a lehető legnagyobb nyilvánosságot kellene keresnie, és látványos csodák sorozatát kellene bemutatnia. De nem számoltak az alapvető nehézséggel. „Titeket nem gyűlölhet a világ” – mondta –, „de engem gyűlöl, mert én arról tanúskodom, hogy a cselekedetei gonoszak” (Jn 7,1-7). Ítélete nem önelégült büszkeségből eredt, sem szüklátóköri vallási embergyűlöletből. Ő Isten tökéletes kifejeződése volt, Isten saját önmegjelenítése emberi kategóriákban. Ezért elkerülhetetlen volt, hogy Isten szentségét addig soha nem látott mértékben fedje fel; és minél inkább ezt tette, annál inkább napvilágra került az emberek bűnössége, annál inkább ellenálltak az emberek, és annál inkább tiltakoztak azon állítása ellen, mi szerint ő Isten Fia. Ez érthető is. Ha egy barátunk azt mondja, hogy amit tettünk alávaló, megvetendő tett volt, először talán tiltakozunk ellene, egy idő után azonban megvigasztalhatjuk magunkat azzal a gondolattal, hogy ez csupán az ő véleménye volt, és hát ki is ő tulajdonképpen? Ezért elhatározzuk, hogy nem veszünk tudomást a véleményéről, és továbbra is barátokozunk vele. De ha valaki azt mondja nekünk, hogy bűnösök vagyunk, és méltók Isten ítéletére, majd hozzáteszi: – Én, aki ezt mondom neked, az Isten Fia vagyok –, az első ösztönös reakciónk nagyon valószínű, hogy az lenne, hogy kigúnyoljuk azon állítását, mi szerint Ő Isten Fia, és ha ragaszkodna hozzá, foggal-körömmel szembeszállnánk vele. Mert ha igaza van, az a kárhozatunkat jelenti. Az ókori latin költő, Lucretius, aki egyik hosszú, és sok helyütt fenséges művében kifejtette a korai görög atom-elméletet és az akkori evolúciós elméletet római polgártársainak épülésére, a bevezetésben megvallja, miért vonzzák őt olyan erősen ezek az elméletek (*De Rerum Natura*, Első Könyv). Elsősorban úgy tűnik, azt bizonyítják neki, hogy a halállal minden véget ér: nincs élet a halál után; és ez viszont megszabadítja őt minden arra vonatkozó kilátástól, hogy félnie kellene bűnei büntetésétől az eljövendő világban. Ezért egy evangélizátor buzgóságával prédikálta ezeket az elméleteket. Sok ember még mindig így van ezzel. Ha igaznak fogadjuk el Krisztusnak azon állítását, miszerint Ő Isten Fia, ahhoz

mindjárt társul – úgy érzik – a szent Istentől, az utolsó ítélettől és a bűnök büntetésétől való félelem. Ők ezért visszautasítják ezt az állítást, és elhatározzák, hogy nem engedik magukat meggyőzni. Mivel ez így van, ha Krisztus csodák egész sorozatát vitte volna véghez, az tisztán és egyszerűen természetfeletti hatalmának megmutatása lett volna, és inkább azt segítette volna elő, hogy növekedjen az emberek félelme, erősödjön ellenállásuk, és arra készítette volna őket, hogy más magyarázatokat keressenek Krisztus erejére. Ezért van az, hogy Isten nem főként Krisztus csodáiban bízunk, hogy azok nyerik meg az emberi szívet, hanem az Ő keresztjében. Krisztus maga csitította a vele szemben állók ellenségességét, akiket felbőszített, hogy Ő rámutatott bűnösségükre: *„Amikor felemelitek (vagyis keresztre feszítitek) az Emberfiát – mondta –, akkor tudjátok meg, hogy ÉN VAGYOK AZ (Istenetek, Teremtőtök és Uratok), és hogy önmagamtól nem teszek semmit, hanem ahogyan az Atya tanított engem, úgy mondom ezeket”* (Jn 8,28).

Fiának keresztje révén Isten természetesen leleplezi bűneinket. És nemcsak leleplezi, hanem megmutatja az egész világegyetem szeme előtt. Ilyen az emberi szív elidegenedése és lázadása, hogy amikor Isten testet öltése révén lehetőséghez jut, az emberiség megfeszíti, valóban megfeszítette Alkotóját. Fiának keresztje révén Isten természetesen saját hajlíthatatlan szentségét is megmutatja. A bűn nem tehet semmi mást, mint hogy magára vonja az Ő meg nem alkuvó neheztelését. Ezt meg kell büntetni.

Ezzel egyidejűleg azonban, és mindenek felett, Fiának halála révén Isten teljes szívét teremtményei felé fordítja. Bár megtévesztette őket a Sátán, és a bűn miatt az ellenségeivé lettek, Ő hűséges marad hozzájuk. Ő nem akarja, hogy bármelyikük is elenyésszen, hanem hogy mind megtérjenek (2Pt 3,9). Ahelyett, hogy elenyésznének a bűnért járó büntetés súlya alatt, Ő inkább megfizeti ezt a büntetést saját isteni Fiának szenvedésével, és így jogosan szabadul fel arra, hogy mindenkinek teljes és örök megváltást ajánljon fel.

A kereszt azt hirdeti, hogy Isten arra vágyik, hogy minden ember üdvösségre jusson és az igazság ismeretére, vagyis hogy felfedezze, milyen is valójában Isten, milyen a szíve, és mit érez irántuk. Azért, hogy megmutassa, milyen az Atya szíve, a Fiú váltságul adta önmagát mindenkiért, lehetővé téve ezzel, hogy Isten szeretetének vágya teljesüljön (1Tim 2,3-6). Az Ő tökéletes szeretete arra vágyik, hogy kiűzze minden félelmünket (1Jn 4,18).

Krisztus keresztje így Isten szeretetének legteljesebb kifejeződése, ami valaha is volt, vagy valaha is lesz. A menny egyetlen, vagy akár összes gyönyörűsége sem fogja kifejezni Isten szeretetét teljesebben, mint az, hogy Fiát a kálváriára adta. Ebben az értelemben ez Isten utolsó üzenete; nincs neki hatalmasabb vagy dicsőségesebb valamije, amivel el tudná nyerni hitünket és szeretetünket.

Az a kérdés, hogy észrevevessük-e Isten szeretetét, amikor látjuk azt. A juhok, bármilyen egyszerű teremtmények is, ösztönösen észlelik az igazi pásztor szeretetét és törődését, amikor találkoznak azzal. *„Én vagyok a jó pásztor”* – mondja Krisztus. – *„A jó pásztor életét adja a juhokért”* (Jn 10,11). *„Abból ismerjük a szeretetet – mondja János apostol (1Jn 3,16) –, hogy ő az életét adta értünk.”* *„Én vagyok a jó pásztor”* – mondja ismét Krisztus –, *„én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem... , és én életemet adom a juhokért... Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet...”* (Jn 10,14-17).

A kérdés tehát a következő: „Ez a Jézus, akit megfeszítettek és meghalt a kereszten értünk (ő így mondja) – ez a Jézus az Isten Fia?” Ez a kérdés egyedülálló. Egyetlen világvallás vezetője vagy alapítója sem fog soha odaállni elénk, és közvetlenül a szívünkhöz szólva ezt mondani: „Én vagyok a Teremtőd. És mivel a Teremtőd vagyok, szeretlek úgy, ahogyan vagy, bűneid ellenére. A bizonyíték pedig ez: Én, személyesen haltam meg érted.”

Krisztus állítása tehát elképesztő. De vannak még további bizonyítékok is, amik azt mutatják, hogy igaz. Azt, hogy mi ez a bizonyíték, a következő fejezetünkben vesszük szemügyre.

11. HIT.

Válasz a bizonyítékokra (2. rész)

Köztudott, hogy Jézus Krisztus feltámadásának központi jelentősége van a keresztyénségben. Az Újszövetségből az is világos, hogy Krisztus feltámadása és mennybemenetele nem nehéz teológiai dogmák voltak, melyek elhívésével a korai keresztyéneknek küszködniük kellett. Két olyan hatalmas eseményről van itt szó, amelyek hatalmas erőket szabadítottak fel, és ezek az erők a korai tanítványokat riadt emberekből az evangélium semmivel el nem

hallgattatható prédikátoraivá tették. Krisztus feltámadása – anélkül, hogy megerőltette volna hitüket – ezerszeresére növelte azt. Az élő Isten valóságának olyan megtapasztalására vezette el őket, amelyet azelőtt soha sem ismertek. Hallgassuk, hogyan beszéltek:

Akik általa (Krisztus által) hisztek Istenben, aki feltámasztotta őt a halálból, és dicsőséget adott neki, hogy hitetek Istenbe vetett reménység is legyen (1Pt 1,21).

Reménységük szintén hatalmasan megnövekedett. Isten nélkül minden reménység vége a halál, a test végső megaláztatása, a végső képtelenség és csalódás, amely véget vet minden haladásért való küzdelemnek. Krisztus feltámadása azonban megváltoztatta ezt. Péter apostol mondja:

Isten... nagy irgalmából újjá szült minket Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által az élő reménységre, arra az el nem múló, szeplőtlen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyben van fenntartva számotokra (1Pt 1,3-4).

A keresztyének nagyon hamar meglátták azt, hogy az Ember, Jézus Krisztus feltámadása utat nyitott az örök dicsőségbe minden megváltott ember számára. Krisztus feltámadása tehát saját feltámadásuk „prototípusa” és ígérete volt (1Kor 15,20-23).

Sőt, Krisztus feltámadása egy érdekes jelenséget hozott magával: A korai keresztyének, még azok is, akik sohasem látták Jézust, valóságosan szerették Őt. Figyeljük csak, hogyan beszélnek erről:

Őt (Jézus Krisztust) szeretitek, pedig nem láttátok, öböne hisztek, bár most sem látjátok, és kimondhatatlan, dicsőült örömmel ujjongtok, mert eléritek hitetek célját, lelketek üdvösségét (1Pt 1,8).

Ha valaki azt mondaná: „Szeretem Csajkovszkijt”, azt úgy értelmeznénk, hogy ezt jelenti: „Szeretem a zenéjét”, nem pedig: „Szeretem Csajkovszkijt személyesen”. Ez utóbbit senki sem mondaná – nem lenne értelme. Csajkovszkij halott; és nem szerethetünk egy halott személyt. Egy özvegyasszony normális esetben ezt mondja: „Szerettem a férjemet”, nem pedig ezt: „Szeretem a férjemet”.

A keresztyének azonban mind így beszélnek Krisztusról. Számukra Jézus nem csupán történelmi alak, egy erkölcsi tanító a múltból – Ő egy élő személy. Bár soha nem látták Őt, szeretik, be-

szélnek hozzá (imádság), meghallgatják, ahogyan személyesen beszél hozzájuk (a Biblián keresztül), énekelnek neki, imádják Őt, és az Ő ereje révén úgy élik az életüket, hogy Ő kedvét lelje abban. Ez az a fajta hit, amelyet a feltámadás valósága hoz létre.

„De nem szükséges, hogy ez valóság legyen” – mondja valaki. – „Mindez a megtapasztalás olyan emberekben alakul ki, akik abból indulnak ki, hogy Krisztus feltámadása történelmi tény. Meggyőződik magukat arról, hogy Jézus él, kialakítanak róla egy idealizált szellemi képet, és belészeretnek ebbe a képbe. Ez bizony pusztán szubjektív fantáziálás. Mert hát milyen objektív, történelmi bizonyíték van arra, hogy Jézus ténylegesen feltámadt a halálból?”

A válasz: sok, igen nagy súlyú, mindenféle fajtájú felhalmozódott bizonyíték áll rendelkezésünkre különböző forrásokból. Itt csupán példákat adhatunk meg.

1. Az üres sír bizonyítéka: Az Újszövetség feljegyzéseiből meglehetősen világosan kiderül, hogy Krisztus sírjának első látogatói a temetése utáni napon (vasárnap) azt várták, hogy testét még a sírboltban találják. Kenetekkel érkeztek, hogy bebalzsamozzák a testet, ezzel szándékozták a lehető leghosszabb időre tartósítani a holttestet. Amikor jelentették az apostoloknak, hogy a sírt üresen találták, az apostolok megdöbbenek; János és Péter pedig azonnal rohantak a sziklasírhoz, hogy megnézzék, mi is történt valójában (Jn 20,1-10). Leírják, mit találtak. A sír nem volt egészen üres. A test nem volt ott, de a halotti leplek, amelyekbe a testet burkolták a zsidó temetési szokások szerint, még mindig olyan helyzetben voltak ott, amelyet akkor vettek fel, amikor a test még bennük volt, csak most laposan feküdtek ott. Azok a leplek, amelyeket a fej köré tekertek, a többi lepeltől kissé távolabb heverték, a sír keskeny párkányán, amelynek feladata az volt, hogy mint egy párna, megtámassza a holttest fejét.

Ez a két tanítvány elmondja nekünk, hogy ez volt az az első bizonyíték, amelynek alapján elhitték, hogy Jézus fel kellett, hogy támadjon a halálból: a test kijött a ruhákon keresztül, úgy, hogy nem mozdította meg azokat. Mi más magyarázat lehetett volna erre? Tudták, hogy a többi apostol közül egyik sem távolította el a testet; nem is teheték volna meg sem ők, sem senki más, hiszen a hatóságok katonai őrséget állítottak a sír köré éppen abból a célból, hogy megakadályozzák, hogy bárki is ellopja a testet és a feltámadás álhírét keltse.

A katonák voltak azok, akik mikor látták, hogy a test már nincs ott, elhíresztelték, hogy a tanítványok jöttek, és lopták el a

testet, amíg ők aludtak (Mt 27,62-66; 28,11-15). Ez a beszámoló első pillantásra látszik, hogy nem hiteles – hogyan láthatták, mi történik, ha aludtak? De mélyebb szinten is nehéz elhinni, hogy néhány tanítvány átjutott az őrségen, eltávolította a nehéz sírzáró követ a bejáratról, ellopta a testet, elrejtette, és azután szándékosan kiagyalták azt a hazugságot, hogy Jézus feltámadt a halálból. Ezt a következő két ok miatt nehéz elhinni.

2. Az apostolok viselkedése a nehézségek között: Charles Colson egyike volt a egykori Nixon elnök azon segítőinek, akik kiagyaltak egy megtévesztő történetet, hogy fedezzék az elnök azon büntetést, hogy behatolt politikai ellenfeleinek épületeibe – ez volt az úgynevezett Watergate-ügy. Egy darabig ezek a kemény emberek ragaszkodtak a hamis történethez. De amikor megnövekedett a nyomás, és komoly büntetés fenyegetett, egyik a másik után árulta el kollégáit és vallotta be az igazságot. Úgy gondolták, nem tudnának szenvedni egy olyan hazugságért, amit saját maguk találtak ki.

Saját tapasztalataiból Colson levonta a következtetést. Az apostolok politikailag és diplomáciailag tanulatlan emberek voltak. Ha a feltámadásról szóló történetük saját maguk által kitalált hazugság volt, akkor nem lettek volna képesek fenntartani a szolidaritást, amikor hatalmas nyomás nehezedett rájuk, ahogy az nagyon hamar be is következett: egyik a másik után tört volna meg, és vallotta volna be, hogy az egész dolog csalás volt. De egyikük sem tette ezt, még akkor sem, amikor látták, hogy sok embert üldöznek és végeznek ki azért, mert ártatlanul hisznek az ő feltámadásról szóló történetükben, és akkor sem, amikor ők maguk szenvedtek érte mártírságot.

Mégis tételezzük fel, hogy képesek voltak fenntartani az összefogást a nehéz körülmények között, de hogyan győzhetett volna meg a történetük valaha is egy olyan embert, mint a tarzusi Pál?

3. A tarzusi Pál bizonyágtétele: Gyakran elhangzik, hogy Krisztus feltámadásának bizonyítékait komolyan gyengíti az a tény, hogy mind keresztyénektől származnak. Azt állítják, hogy soha, egyetlen nem-keresztyén sem vallotta, hogy Jézus feltámadt a halálból. Nos, természetesen nem. Minden nem-keresztyén, aki meggyőződik Krisztus feltámadásáról, természetesen keresztyénné lesz. A lényeg, amit még kell ragadnunk azonban az, hogy nem voltak keresztyének azelőtt, hogy meggyőződtek az Ő feltámadásáról; és éppen az Ő feltámadása volt az, ami meggyőzte őket.

Ebből a szempontból híres eset a tarzusi Pálé. Megtérése előtt

nemcsak hogy visszautasította, hogy higgyen Jézusban és az Ő állítólagos feltámadásában: ő buzgón üldözte azokat, akik hittek ebben. Az, hogy a tarzusi Saul végül is megtért, megkérdőjelezhetetlen történelmi tény. A világ még mindig magán hordozza befolyásának jeleit. Akkor hát mi okozta a megtérését? Az élő, feltámadott Krisztus – így mondja Saul –, akiről azt hitte, hogy meghalt és eltemették, találkozott vele a damaszkuszi úton (Csel 9).

Valaki érvelhet azzal, hogy Saul nagyon különleges eset volt. De nem ő az egyetlen, akit a feltámadott Krisztus személyes meg tapasztalása győzött meg a feltámadásról.

4. Az első keresztyén asszonyok viselkedése: Az első emberek, akik meglátogatták Krisztus sírját a harmadik napon, bizonyos keresztyén asszonyok voltak, akik azért jöttek, hogy bebalzsamozzák a testet. Ha magukra lettek volna hagyva, kétségtelen, hogy a sírt kegyhelyé és zarándoklat helyévé tették volna, ahogyan az sok más vallási vezetővel is megtörtént, és ahogyan azután később valóban megtették ezt a keresztyén egyházak babonás generációi. Ezek a nők azonban nem tették ezt. Ők, és minden más első keresztyén lényegében elhagyta a sírt. Miért? Mert üresen találták azt, és azután találtak magával az Úr Jézussal, aki feltámadt a halálból. Senki sem csinál kegyhelyet annak, aki él! (Mt 28,1-10; Jn 20,11-18).

5. A szemtanúk vallomása: A korintusiaknak írt első levél Pál korábbi levelei közé tartozik. A 15. fejezetben (3-8. vers) Pál összefoglalja az evangéliumot. Ez az összefoglalás nemcsak azt a kijelentést tartalmazza, hogy Krisztus a harmadik napon feltámadt a halálból, hanem szemtanúk egész sorát is, akik ténylegesen látták Krisztust feltámadása után. Ennek a listának nem feladata az, hogy kimerítő legyen, de mutatja azt, hogy nagyon különböző személyiség-típusok voltak szemtanúk. A körülmények, amelyek között látták a feltámadott Krisztust, szintén sokfélék voltak: néhány ember egyedül volt, mások kis csoportokban; ismét mások egy több mint 500 embert számláló csoportban. Máshonnan megtudjuk, hogy Krisztus néhány embernek este jelent meg, zárt ajtók mögött (Jn 20,19-23), másoknak fényes nappal a hegyoldalban (Mt 28,16-20), és ismét másoknak reggel, a tó partján, a halász-csónakjaiknál (Jn 21), megint másoknak pedig utazás közben (Lk 24).

Nehéz lenne úgy érvelni, hogy mind e különböző személyek halucináció és tömeghipnózis áldozatai lettek.

Nos, sokkal több ilyen történelmi bizonyíték van annál, hogy felsorolhatnánk. De vegyünk figyelembe egy másik ellenvetést: „Az

Újszövetség szerint az apostoloknak fizikailag kellett látniuk és érinteniük a feltámadott Krisztust, mielőtt készek lettek volna hinni az Ő feltámadásában. Akkor hát hogyan várhatja valaki tőlem, hogy higgyek anélkül, hogy láthatnám és érinthetném Őt?”

Ez az ellenvetés érthető, de nem olyan ésszerű, mint amilyennek első pillantásra látszik. Vegyünk egy hasonlatot. Tétélezzük fel, hogy egy nagyon elmaradott országból jöttem, és sohasem láttam villanyvilágítást. Amikor elmegyek hozzád látogatóba, Te ezt mondod: – Nyomd meg a kapcsolót a szobádban a falon, és kigyullad a fény. – Én megkérdem: – Hogyan lehetséges ez? – Te ezt feleled: – A fényt elektromos áram adja, amely egy erőmű nevű építményből érkezik. Ez több kilométernyire van innen. – Én megkérdem: – Láttad te ezt az elektromosságot? – Nem – feleled. – Láttad az erőművet? – Soha sem voltam ott – vallod be. Tovább érdeklődöm: – Miért hiszel akkor ebben az erőműben és ebben az elektromosságban, bármi legyen is az? – Te türelmesen elmagyarázod: – Amikor beköltöztünk ebbe a lakásba, eljött hozzánk egy ember, és azt mondta, hogy az erőműtől jött. Elmondta, hogy a lakásunk jelenleg nincs rákötve az elektromos hálózatra, de ő visszamegy az erőműhöz, és ráköt bennünket. Ezután áramlani fog az elektromos áram; és ha megnyomjuk a kapcsolót, kigyullad a fény. Szaván fogtuk, megnyomtuk a kapcsolót, és kigyulladt a fény. Szóval menj a szobádba, nyomd meg a kapcsológombot, és szobádban is ki fog gyulladni a fény.

Tétélezzük fel, hogy így válaszolok: – Nem, nem vagyok hajlandó megtenni ezt. Talán becsapom magam azzal, hogy azt képzelem, látom kigyulladni a fényt. Ragaszkodom hozzá, hogy először én magam is találkozzam azzal az emberrel az erőműből, ahogyan azt te tetted, mielőtt megnyomtad a saját kapcsológombodat.

Valószínűleg azt gondolná, hogy megőrültem.

Nos, az apostolok elmondják nekünk, hogy Jézus mind halála előtt, mind feltámadása után arról tájékoztatta őket, hogy szándékozik elhagyni őket. Visszatér az Atyához, akitől jött, hogy elküldhesse nekik a Szent Szellemet (Jn 16,7-14.28). Azt mondta, várjanak néhány napot Jeruzsálemben, és azután meg fogják kapni a Szent Szellemet. Ezután elhagyta őket, és felment a mennybe (Csel 1,4-9). Szaván fogták Őt, vártak, ahogyan Ő mondta nekik, és megkapták a Szent Szellemet, vele együtt pedig fényt, békességet és erőt ahhoz, hogy Istennel való naponkénti közösségben éljék az életüket.

Azután elmondták kortársaiknak, hogy ha megbánják bűnei-

ket, és hisznek Krisztusban, meg fogják kapni a Szent Szellemet (Csel 2,38). Nem fogják, és nem is láthatják a Szent Szellemet, de meg fogják tapasztalni fényét és erejét. Az apostolok ugyanezt mondják ma nekünk is. Nekik, maguknak, látniuk kellett a feltámadott Krisztust azért, hogy biztosíthassák a világot arról, hogy ő ugyanaz a Jézus, akivel együtt éltek három évig (Csel 1,21-22). De nekünk nincs rá szükségünk, hogy lássuk „az erőmüből jött embert”. Felfedezhetjük, hogy Ő valóban élő enélkül is. Nyomjuk meg a megtérés és hit gombját, és az Ő Szellemének fénye és ereje költözik a szívünkbe.

Van egy másik örünk is a pusztasubjektívizmussal szemben. Jézus feltámadása nem akármilyen feltámadás volt. Az ószövetségi „Írás” nem volt más, mint Isten utasításokkal teli könyve, amely elmondta az embereknek, hogy mit várhatnak, mit fog tenni a Megváltó, ha eljön. Először meg fog halni, mint az Isten által kijelölt áldozat a világ bűneiért. Isten azután érvényesíteni fogja ezt az áldozatot azzal, hogy feltámasztja őt a halálból (Ézs 53,4-6.10-12). Jézus azt állította, hogy Ő a Megváltó. Ezért a keresztény evangélium nem csupán arról szól, hogy Krisztus meghalt és újból feltámadt. Arról szól, hogy „Krisztus meghalt a mi bűneinkért **az Írások szerint...** és – **ugyancsak az Írások szerint** - feltámadt a harmadik napon” (1Kor 15,3-4). Olvassuk ezeket az Írásokat; és azután igazoljuk a megfelelő cselekedettel, hogy ez az evangélium igaz.

12. HIT. Kiben is bízunk?

A hit fogalmáról szóló fejezetekben eddig azokat az alapokat vetjük szemügyre, amelyek alapján Isten arra hívogat bennünket, hogy higgyük el azt a tényt, hogy Jézus a Krisztus, Isten Fia. A Biblia őszintén int bennünket arra, hogy az ebbe a ténybe vetett hit jelentős mértékű szenvedésbe sodorhatja az embereket. A hitnek ezért nagyon tiszta fejünek kell lennie abból a szempontból, hogy pontosan mit is hisz. Ha Jézus valóban Isten Fia, a világegyetem Birtokosának Fia, minden dolog Teremtője és Tulajdonosa, akkor bármilyen veszteség vagy szenvedés, amit az Ő kedvéért szenvedünk el, nem hasonlítható ahhoz, amink Őbenne van. Más-

részt viszont ha Jézus nem Isten Fia, akkor bolondok lennénk bármilyen szenvedést vagy veszteséget elszenvedni az ő kedvéért.

Ismét csak néhány ember most ezt fogja mondani például: „Hiszünk Krisztusban és minden más vallásban.” De ez a fajta liberális gondolkodás veszélyesen logikátlan. A Krisztusba vetett hit az Újszövetség szerint azt jelenti, hogy hisszük, hogy *„egy az Isten, egy a közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adta önmagát mindenkiért”* (1Tim 2,5-6). Azt jelenti, hogy hisszük, hogy *„nincsen üdvösség senki másban..., mert nem is adatott... más név, mely által üdvözülhetnénk”* (Csel 4,12). Ez azt jelenti, hogy hisszük, az Ő bűnért való áldozata tökéletesen elégséges. Más áldozat nem lehetséges, másra nincs is szükség (Zsid 10,11-12). Ha valaki azt állítja, hogy hisz Krisztusban, mint Megváltóban, és valamilyen más megváltóban is, az nem hit (és nem is intelligencia), hanem hitetlenség.

Az igazi keresztyén hit azonban nemcsak azt jelenti, hogy elhiszünk bizonyos tényeket: azt is jelenti, hogy hiszünk, bízunk egy Személyben, és tökéletesen átadjuk magunkat neki, azaz a mi Urunk Jézus Krisztusnak. Sajnos sok olyan ember van, aki elhiszi azt a tényt, hogy Jézus Isten Fia és a világ Üdvözítője, aki azonban nem adta át magát tökéletesen neki, hogy őt személyesen megváltsa. Meglehetősen furcsa, de ez az a kísértés, amibe a vallásos emberek (bár természetesen nemcsak ők) különösen is hajlamosak beleesni.

Néhány ember úgy érzi, nincs arra szükség, hogy átadják magukat személyesen Krisztusnak. Abban bíznak, hogy az Isten törvényének megtartására irányuló őszinte kísérleteik és az, hogy rendszeresen éltek az egyházi szentségekkel, elegendő lesz nekik. Úgy tűnik megfélemedeznek arról, amire Isten szigorúan emlékeztet bennünket, vagyis hogy mindazok, akik a törvény mellett foglalnak állást, átok alatt vannak (Gal 3,10-12).

Néhányan félnek attól, hogy teljesen átadják magukat Krisztusnak, hogy megváltsa őket. Úgy érzik, hogy Krisztus megteszi a maga részét annak érdekében, hogy megváltson bennünket, de nekünk is jelentős mennyiséget kell elvégeznünk ahhoz, hogy megváltssuk önmagunkat. Úgy érzik, ez kemény munka, és még így sem biztosak benne soha, hogy végül is elegendő lesz-e ahhoz, hogy megváltsa őket. Ismét szükségük van arra, hogy meghallgassák az Újszövetség felszabadító Igéit:

Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül... Aki pedig nem fáradozik, hanem hisz abban, aki megigazítja az istentelent, annak a hite számít igazságnak (Róm 3,28; 4,5).

Amikor egy életmentő kiúszik, hogy megmentesen valakit, akinél fennáll a fulladás veszélye, nem biztos, hogy abban a pillanatban megpróbálja megmenteni az illetőt, amikor eléri őt. Ennek az az oka, hogy az illető kétségbeesésében hajlamos arra, hogy tovább küzdjön önmaga megmentéséért, megragadja az életmentőt, és így lehetetlenné teszi a mentést. Ezért az életmentő kis távolságra fog úszkálni tőle, amíg az illető ki nem merül, és fel nem adja a küzdelmet önmaga megmentéséért. Ekkor az életmentő közel úszik hozzá, és elvégzi a mentést. Krisztusnak nagyon gyakran kell így cselekednie. Vár, amíg az emberek rájönnek, hogy semmi sem üdvözítheti őket, amit megtehetnek, és akkor megjelenik nekik mint Üdvözítő, aki elvégzi a mentést.

Más embereknek más problémájuk van. Felmérve, hogy az üdvösség hit által van, keményen próbálnak hinni. De minden igyekezetük ellenére úgy érzik, hogy hitük nem elég erős, és így nem biztosak az üdvösségben. Az a hibájuk, hogy tudatosan vagy öntudatlanul a hitet érdemszerző cselekedetnek tekintik, amely csak akkor hozhat üdvösséget, ha elég erős. Az üdvösség azonban lényegénél fogva ajándék. Nem hittel érdemeljük ki. A hit egy tönkrement koldus kinyújtott, remegő keze, amely egyszerűen elfogadja a meg nem szolgált és meg nem érdemelt hitet (Ef 2,8-9).

A kisgyermek boldogan el fog aludni édesanyja karjában, bizva abban, hogy édesanyja biztonságosan tartja. A gyermek édesanyjába vetett hite nem érdemli ki vagy szerzi meg édesanyja gondoskodását, és a gyermeknek nem kell keményen megdolgoznia sem azért, hogy élvezze azt a biztonságot, amelyet édesanyja szeretete önként ad.

Másrészt a hit nem pusztán önbizalom. Néhány ember például ezt mondja: – Nagyon hiszek abban, hogy ha a legjobbat teszem, amit csak tudok, Isten végül megkönyörül rajtam, és üdvösséget ad nekem. – Ez a hit azonban nem az, amit az Újszövetség ért hit alatt, mert ennek a bizalomnak nem Isten az alapja és az, amit Ő mond, hanem a beszélő saját véleménye. Az ilyen bizalom valójában veszélyes céltévesztés.

Tételezzük fel, hogy egy anya gyógyszert vesz a gyermekének. A felirat azt mondja, hogy a gyógyszert csak külsőleg szabad alkal-

mazni: mérgező, ha bevesszük. Az anya azonban nem foglalkozik azzal, hogy elolvassa a feliratot, és a gyermekével megitat egy nagy kanálnyi ebből az orvosságból. Bizik abban, hogy az orvosság jót tesz a gyerekeknek. Így lesz? Természetesen nem. Az is előfordulhat, hogy a gyermek meghal. A bizalom tehát csak akkor érvényes, ha Istenre épül, és arra, amit Isten mond.

És itt van egy másik fontos különbség: a hit nem érzelmeket jelent. Sok ember (bár nem mindenki), amikor először ébred benne bizalom Krisztus iránt, teljes bűnbocsánatot és üdvbizonyosságot nyer, nagy érzelmi megkönnyebbülést tapasztal és vidámságot érez. Ez jó. De egy idő után ezek az érzelmeik természetes módon alábbhagynak. Ezen a ponton, ha hitük Krisztus helyett az érzelmeiken nyugodott, arra a gondolatra juthatnak, hogy talán elveszítették az üdvösségüket, vagy talán valójában sohasem voltak a birtokában. Ezért tehát nem szabad összekevernünk a hitet az érzelmeikkel. Az Istenbe vetett hit valójában olykor a bánat és a fájdalom érzéseit okozhatja nekünk, például amikor Isten Igéje meggyőz bennünket helytelen viselkedésünkről és arról, hogy mekkora kárt okoztunk azzal, vagy amikor rájövünk, hogy Isten elvárja tőlünk, hogy felhagyjunk azzal a nem etikus gyakorlattal, amit pénzszerzésre használtunk, vagy amikor visszaélést vagy üldöztetést kell elszenvednünk azért, mert hívők vagyunk. Ezért végül is Isten ígését és nem a saját érzelmeinket kell megtennünk vezetőnknek.

Tételezzük fel, hogy egy nő egy épület ötödik emeletén él egy lakásban. A lakása kigyullad. Ekkor egy tűzoltó jelenik meg az ablakában egy hosszú létra tetején. Belép, és azt mondja neki: – Meg kell engednie, hogy levigye a létrán. – Ő beleegyezik, és rábízta magát a tűzoltóra. De amikor lenéz, és látja az alatta mélyen elterülő talajt, elfogja a félelem érzése. Érzelmei azonban nem változtatják meg a biztonságát. A tűzoltó vasmarokkal tartja, és biztonsággal lehozza őt. Így ha hitünket egyszer Krisztusba, a mi Üdvözítőnkbe vetettük, az Ő ereje és hűsége az, ami garantálja üdvösségünket. Érzelmeink nem befolyásolják a biztonságunkat.

A HITTEL EGYÜTT JÁR AZ, HOGY ERKÖLCSI ÍTÉLETET HOZUNK

Valaki azt mondhatja: „Ha bizom Krisztusban, hogy Ő megadja nekem az örök élet biztonságát, honnan tudhatom, hogy a birtokában vagyok?” Íme az Újszövetség válasza erre a kérdésre:

Elfogadjuk ugyan az emberek bizonyágtételét, de az Isten bizonyágtétele nagyobb; mert az Isten bizonyágtétele az, amellyel Fiáról tesz bizonyágot. Aki hisz az Isten Fiában, abban megvan ez a bizonyágtétel. Aki nem hisz az Istennek, az hazuggá teszi őt, mert nem hisz abban a bizonyágtételben, amellyel az Isten bizonyágot tesz Fiáról. Ez a bizonyágtétel pedig az, hogy az Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van. Akiben a Fiú van, abban van az élet, akiben nincs az Isten Fia, abban nincs meg az élet sem. Ezt azért írtam nektek, akik hisztek az Isten Fia nevében, hogy tudjátok: örök életetek van (1Jn 5,9-13).

Isten saját Igéjének ez a szakasza elmondja nekünk, hogy ha valaki hisz Krisztusban, teljesen bizonyos lehet afelől, hogy örök élete van, mégpedig két ok miatt.

1. Mert Isten mondja, hogy így van! És ha nem hiszünk Istennek, amikor Ő mond nekünk valamit, akkor hazugnak állítjuk be Őt.

Isten Igéje tiszta, egyszerű és egyenes:

Ez a bizonyágtétel pedig az, hogy az Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az Ő Fiában van. Akiben a Fiú van, abban van az élet.

Ez minden hívő számára el kellene, hogy rendezze a dolgot.

Tételezzük fel, hogy az első alkalommal, amikor találkozom veled, megkérdezném, mi a neved, és Te így válaszolnál: – Ludmilla. – És tételezzük fel, hogy ugyanebben a pillanatban valaki más is odajönne, és megkérdezné tőlem: – Mi annak a hölgynek a neve? – Én pedig így felelnék: – Nem tudom. Ő azt mondja, hogy Ludmilla. De nem lehetek benne biztos. – Hogyan éreznéd magad? Messzemenően fel lennél háborodva, hiszen azzal, hogy visszautasítom, hogy elhiggyem, amit mondtál nekem, azt sugallnám, hogy Te hazug vagy. Kétségbe vonnám erkölcsi jellemedet. Ez komoly dolog lenne; de közel sem lenne olyan komoly, mintha visszautasítjuk annak elhívését, amit Isten mond, és ezzel kétségbe vonnánk Isten jellemét. Ha hiszünk Istenben, azzal együtt jár, hogy ítéletet hozunk az Ő jellemének erkölcsi oldalára vonatkozóan: Megbízható? Igazat mond?

Az ember összes baja akkor kezdődött, amikor az Édenkertben a Sátán ravaszul rávette arra, hogy megkérdőjelezze Isten Igéjét és

kétkedjen abban, és ezzel elkezdődött Istentől való elidegenedése (1Móz 3,1-7). Ez az elidegenedés akkor szűnik meg, amikor valaki teljes bizalmát Isten Igéjébe és jellemébe veti, Istenbe, aki nem tud hazudni.

2. Mert „aki hisz, abban megvan ez a bizonyágtétel” (1Jn 5,10). Tétélezzük fel, hogy megbetegszel, és az orvos ajánl neked egy gyógyszert, és azt mondja: – Vegye be ezt az orvosságot, és ez meg fogja Önt gyógyítani. – Először el kellene döntened, hogy hiszel-e neki vagy sem. Megfelelő a képzettsége? Biztos lehetsz abban, hogy amit ajánl az jó gyógyszer és nem mérég? De tegyük fel, hogy úgy döntesz, hogy ez egy jól képzett orvos és megbízható jellemű ember. Azután bevennéd a gyógyszert; és amikor a gyógyszer hatást érne el, és meggyógyítana, megbizonyosodnál magadban arról, hogy a doktornak igaza volt, és a gyógyszer jó volt.

Isten ugyanilyen módon ajánlja fel, hogy örök életet ad nekünk ajándékkul. Ha hiszünk neki, rá fogunk jönni, hogy birtokában vagyunk ennek az ajándéknak, először is azért, mert Isten mondja nekünk, hogy így van, de azok miatt a tényleges változások miatt is, amiket ez okozni fog bennünk.

A HIT ÉLETE

E fejezet korábbi részében megtudtuk, hogy amikor az üdvösség elnyeréséről van szó, a hit a cselekedetek ellentéte: „*hit által*” azt jelenti, hogy „*nem cselekedetek által*”. Most meg kell tanulnunk, hogy az igazi hit cselekedetekhez vezet, illetve azokat hozza létre. Valóban, az a hit, amely nem hoz létre cselekedeteket, nem őszinte hit. Ha ez ellentmondásnak tűnik, gondolkozzunk el a következő hasonlaton.

Egy parasztembernek olyan gyenge a szíve, hogy nem tud tovább dolgozni. Egy szívsebész ismerőse felajánlja, hogy térítés nélkül elvégez rajta egy szívátültető műtétet. Mind az operációt, mind az új szívet ajándékként fogadhatja el. A parasztember hisz a sebésznek, aláveti magát, elvégzik az operációt, és az új szívet sikeresen beültetik. Ennek eredményeképpen a parasztember úgy érzi, hogy tele van új élettel és energiával, és boldogan dolgozik, nem azért, hogy új szívet kapjon, hanem azért, mert már megkapta.

Így adja Isten mindenkinek, aki hisz Krisztusban az új szív szellemi ajándékát. Ez lényegénél fogva ingyenes ajándék, amit nem lehet cselekedetekkel megszerezni. Az új szívvel azonban együtt jár az új élet, energia, célok, indítékok és vágyak, amelyek

örömmel állítják magukat Krisztus szolgálatába (lásd Ez 11,19-20). Valóban ez az üdvösség célja, ahogyan arra Pál rámutat a bizonyoságtétele alapján megtért hívőknek. Azokat a verseket, amelyekben arra emlékezteti őket, hogy hit által van üdvösségük, cselekedetek nélkül, követik azok a versek, amelyek közlik velük, hogy „*az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elrendelt az Isten, hogy azok szerint éljünk*” (Ef 2,8-10).

Bizony, minden lépés az élet ösvényén felhívás lesz arra, hogy állandóan gyakoroljuk a hitet; és a hit – ugyanúgy, mint az izmok – erősödni fog a gyakorlás által. A hit lehetővé teszi a hívő számára, hogy Krisztus parancsai szerint éljen és cselekedjen. A hit meg fogja erősíteni őt arra, hogy kövesse minden kor nagy hit-hőseinek példáját, akik nagy tetteket vittek végbe, vagy sok szenvedést viseltek el Isten kedvéért (lásd Zsid 11).

Továbbá Isten meg fogja engedni, hogy a hitet próbák érhék, olykor kemény próbák, hogy megmutatkozhasson annak őszintesége. Így megtisztul, ahogyan az aranyat is felhevítik, hogy megtisztítsák a salaktól, és az aranyat értékesebbé tegyék (1Pt 1,6-7). A hívő azonban biztosítékot kap arra, hogy Isten nem engedi, hogy feljebb kísértessék, mint amit elviselni képes (1Kor 10,13). Valóban, Krisztus közbenjárásával meg fogja tartani hitét, és ha elbukik, Ő helyre fogja állítani azt, ahogyan Péternek is megtette valamikor régen (Lk 22,31-32; Zsid 7,25).

A hit arra is erőt fog adni a hívőnek, hogy ragaszkodjon a keresztyénség alapvető dogmáihoz, amelyeket az Újszövetség „*hitnek*” nevez. Ahogyan Pál írta, „*meg kell harcolnunk a hit nemes harcát*” (1Tim 6,12-16). És a hit egészen kétségtelenül el fogja nyerni végső jutalmát:

Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltételezt nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését (2Tim 4,7-8).

13. MEGSZENTELŐDÉS. Mint az Atya, mint a Fiú

Ebben a fejezetben a *megszentelődés* kifejezést fogjuk tanulmányozni. Ez azt a folyamatot jelöli, melynek során Isten a bűnös embereket szentekké alakítja. Nos, az Újszövetség általában tele van meglepetésekkel azok számára, akik még nem ismerik, de egyik területen sem jobban, mint a 'szent' szó használatában. A köznyelvben a 'Szent' címet általában megtisztelésként használják utalva a keresztyén apostolokra, Szent Péterre, Szent Pálra stb.; és használják, olyan emberekre is, akikről úgy gondolják, hogy életük során elérték a szentség magasabb fokát, ilyenek például Szent Simeon és Szent Zsófia.

Az újszövetségi használat azonban lényegesen különbözik ettől. Az eredeti szöveg egyetlen egyszer sem (a levelek fejléce nem eredeti: későbbi keletkezésű) utal egyes apostolokra úgy, mint Szent Péter vagy Szent Pál stb. (bár az apostolokra és prófétákra, mint egységre utal úgy olykor, mint *'szent apostolokra és prófétákra'* [Ef 3,5; 2Pt 3,2]). Másrészt minden keresztyénre kivétel nélkül úgy utal, mint szentekre. Amikor például a Cselekedetek 9,32-ben azt olvassuk, hogy Péter *„eljutott a Liddában lakó szentekhez”*, az nem azt jelenti, hogy csupán néhány kiválasztott keresztyént látogatott meg: 'a szentek' – az Újszövetség általában így utal minden keresztyénre egy adott helyi helyen.

Még meglepőbb, hogy Pálnak a korintusi gyülekezethez írott levele azt mutatja, hogy a tagok viselkedésében sok minden méltatlan volt. Mégis, nyitó szavaiban minden tagot úgy szólít meg, mint akik *„Krisztus Jézusban megszenteltek”*, vagyis szentek (1Kor 1,2).

Ez a nyelvezet azonban nem felszínes, diplomáciai fecsegés. Az evangélium szívéből fakad. A korintusi hívők közül néhányan korábban rendkívül erkölcstelenek; mind bűnösök; és sokan közülük szellemileg még mindig gyengék és éretlenek voltak. „De” – mondja Pál – *„megmosattatok, megszentelődtetek, és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében a mi Istenünk Szelleme által”* (1Kor 6,11). Azzal, hogy így beszél, az Újszövetség nem azt sugallja, hogy azoknak az embereknek, akik így megszentelődtek és szentekké lettek, nincs szükségük arra, hogy állandóan előre haladjanak a gyakorlati szentté válásban. De azt igenis kijelenti, hogy Krisztus áldozatának az érdeme az, hogy mindazokról, akik

hitüket Őbelé vetik, Isten akkor és ott kijelenti, hogy igazán megszentelődtek, és joggal nevezhetők szenteknek.

Azért, hogy lássuk, hogyan lehetséges ez, kezdjük a „szentség” meghatározásával. A megszentelődésnek két oldala van, egy negatív és egy pozitív:

1. Negatív értelemben magában foglalja a tisztátalanságtól és erkölcstelenségtől való elszakadást, más szóval a megtisztulást.

2. Pozitív értelemben azt jelenti, hogy elkülönülünk Isten számára és az Ő szolgálatára, ez más szóval a felszentelés.

Mindkettő jól megfigyelhető a Zsidók 9,13-14-ben. Itt az író a megszentelődés ősi zsidó eszközeit állítja szembe a keresztyénségével. A megszentelődésbe beleérti mind a beszennyezettségtől való megtisztulást, mind az Isten szolgálatára való felszentelődést:

Mert ha bakok és bikák vére és tehén hamva a tisztátalanokra hintve megszentel, vagyis külsőleg tisztává tesz, akkor a Krisztus vére, aki örökkévaló Szellem által önmagát áldozta fel ártatlanul az Istennek, mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljunk az élő Istennek (Zsid 9,13-14).

A következő dolog, amit észre kell vennünk az, hogy az Újszövetség úgy beszél a 'megszentelődésről', mint amit három fokozatban érhetünk el: kezdeti, haladó és végső fokozatban.

KEZDETI MEGSZENTELŐDÉS

Először figyeljük meg, mit mond az Írás arról, hogyan jutunk a kezdeti megszentelődéshez:

1. Krisztus testének feláldozása által:

Ezért amikor (Krisztus) eljön a világba, így szól: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem... Akkor ezt mondtam: Íme, itt vagyok, hogy teljesítsem a te akarodat, Istenem” ...az ő akarata szentel meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra (Zsid 10,5.7.10).

Tehát nem Isten törvényének megtartására és az Ő akaratának cselekvésére irányuló saját erőfeszítéseink tesznek bennünket szentekké. Minden erre irányuló erőfeszítésünk katasztrofálisan kevés lenne ahhoz a tisztasághoz, szentséghez és odaszánáshoz képest, amit Isten elvár. Az az evangélium, hogy az tesz bennün-

ket szentté és Isten számára elfogadhatóvá, amit Valaki más – vagyis Krisztus – tett. Isten akarata volt, hogy áldozza fel az Ő testét, mint büntelen áldozatot helyettünk; és ezt megtette egyszer és mindenkorra, amikor feláldozta magát Istennek a kereszten. Ez az áldozat az, nem pedig a mi erőfeszítéseink, ami minden bukásunk ellenére elfogadhatóvá tesz bennünket Isten előtt.

2. Krisztus vére: (lásd Zsid 9,13-14 az előző oldalon). Senki sem szolgálhatja elfogadhatóan az élő Istent, amíg a lelkiismerete büntől szennyezett. A bűn árnyékot és a romlás és halandóság légkörét vetíti az egész emberre és arra, amit tesz. A vallási aktivitás részünkről történő bármilyen mértékű növelése sem szüntetheti meg ezt a tisztátalanságot – vallási szertartások és rituális mosakodások sem (lásd Mt 15). De amit mi nem tehetünk meg, azt megteheti Krisztus vére: mert „Jézusnak, az ő (Isten) Fiának vére megtisztít bennünket minden büntől” (1Jn 1,7). Megtisztítja a lelkiismeretünket, és felszabadít arra, hogy az élő Istent szolgáljuk.

Krisztus vérének hatása tehát az, amit a megszentelődés negatív összetevőjének neveztünk, vagyis a beszennyezettségtől való megtisztítás. Mi az, ami létrehozza a megszentelődés másik oldalát, vagyis az Isten számára való pozitív felszentelődést?

Isten részéről a Szent Szellem munkája hozza létre a szívünkben, meggyőzve bennünket a bűnről, odavonva bennünket a Megváltóhoz, felfedve előttünk Istennek az üdvösséghez vezető útját, és belénk plántálva megújító erejével magának Istennek az életét minden ahhoz szükséges lehetőséggel, hogy szent életet bontakoztassunk ki.

Isten az ő irgalmából üdvözített minket az újjászületés és a megújulás fürdőjével a Szent Szellem által (Tit 3,5).

Az Atya Isten eleve elrendelése szerint a Szellem megszentelő munkája által az engedelmességre és a Jézus Krisztus vérével való meghintésre (1Pt 1,2).

A mi részünkről a megszentelődésnek mind a negatív, mind a pozitív összetevőjét a hit hozza létre szívünkben:

Isten pedig, aki a szíveket ismeri...megadta nekik is a Szent Szellemet, mint ahogyan nekünk, és nem tett semmi különbséget közöttünk (zsidók) és közöttük (pogányok), mert hit által megtisztította szívüket (Csel 15,8-9).

Amikor, a Szent Szellem szívünkben elvégzett munkájára vá-

laszként elhagyjuk az önmagunkba vetett hitet az üdvösségért, és bizalmunkat egyedül Istenbe és Krisztus áldozatába vetjük, az alapvető változást hoz létre szívünk irányultságában. Távozik az Istentől való régi elidegenedés és a vele szembeni ellenségesség. Távozik korábbi Istentől való függetlenségünk és az, hogy figyelmen kívül hagytuk Őt. Ezek helyett a Szent Szellem tudatára ébreszt bennünket Isten irántunk érzett szeretetének: „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szent Szellem által” (Róm 5,5). Ráébredt bennünket arra, hogy immár Isten gyermekeivé lettünk, osztozunk Atyánk életében és természetében, úgyhogy ösztönösen és természetesen így szólítjuk Őt: Abba, Atyánk (Róm 8,14-17), és érezzük mind a kötelességét, mind a lehetőségét annak, hogy szentek legyünk, ahogyan Atyánk is szent (1Pt 1,14-16).

Ezzel egyidejűleg rájövünk, hogy „általa (Krisztus által) van szabad utunk mindkettőnknek (mind zsidóknak, mind pogányoknak) egy Szellemben az Atyához” (Ef 2,18). Ez természetesen nem mindig volt így. A Krisztus születése, élete és halála előtti évszázadokban azok az áldozatok, amelyeket az izraeliták ajánlottak fel bűneikért, csupán szimbólumok voltak. Nem tudták elvenni bűnüket, hiszen ténylegesen nem fizették meg a büntetést azokért a bűnökért. Ennek következtében a közönséges izraelitának nem szabadott belépnie csak Isten földi sátorának vagy templomának külső udvarára. A pap beléphetett a szent helyre, de tovább nem. Csak a főpaprak szabadott belépnie a szentek szentjébe, ahol Isten trónusa állt.

De most, hogy Krisztus eljött, és tökéletes áldozatot mutatott be a bűnért, minden megváltozott. Krisztus örökre tökéletessé tette azokat, akik megszenteltettek (Zsid 10,14). Ezért minden hívőnek – és nem csupán néhány különlegesen felszenteltnek – már most, itt, a földön, joga van ahhoz, hogy szellemi síkon belépjen Isten mennyei jelenlétének szentek szentjébe, és így belépve bizvást közel kerülhet Istenhez. A Zsidók 10,19-22 elmagyarázza, hogyan lehetséges ez: Jézus vére által nyitott utat nekik, és minden hívő szívét meghintette ez a vér, hogy megtisztítsa azt a bűnös lelkiismerettől, testét pedig – képletesen szólva – tiszta víz mossa meg (hasonlítsd össze a Jn 13,6-11-gyel).

Mivel állandóan élvezik annak lehetőségét, hogy Isten színe elé járuljanak, a hívők tudatára ébrednek annak, hogy Isten papjaivá lettek, és Krisztus vére által mind felszenteltettek Isten szolgálatára (Jel 1,5-6; 5,9-10). Így tájékoztatja Péter apostol minden hívő testvérét:

Ti magatok ...épüljétek fel szellemi házzá, szent papsággá, hogy szellemi áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által... Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy annak nagy tetteit hirdessétek, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; aki egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik nem számíthatatok kegyelemre, most pedig kegyelmet nyertetek (1Pt 2,5.9-10).

Mindez a hívőkben érthetően mély szeretetet ébreszt Isten iránt. „Mi tehát azért szeretünk” – mondja János –, „mert ő előbb szeretett minket” (1Jn 4,19). Ez viszont indítékul szolgál számukra, hogy boldogan szenteljék életüket otthon, az iskolában, a gyárban vagy hivatalban, vagy a gazdaságban Isten szolgálatának. „Az Isten irgalmára kérek tehát titeket, testvéreim” – mondja Pál apostol –, „hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok a világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes” (Róm 12,1-2).

Ez a kijelentés kérlelhetetlen logikán alapszik. Az Újszövetség jó néhány szakasza kimondja ezt. Íme egy példa:

Mert a Krisztus szeretete szorongat minket, mivel azt tartjuk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt (2Kor 5,14-15).

Egy másik szakasz további indítékát adja annak, hogy szent életet folytassunk:

Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek levő Szent Szellem temploma, amit Istentől kaptatok, és ezért nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg: dicsőítétek tehát az Istent testetekben (1Kor 6,19-20).

Ugyanazt a logikát látjuk itt, mint előtte: a hívő Krisztus vére árán részesült a megváltásban. Mostantól fogva a hívő, de még fizikai teste sem önmagáé. Mindkettő Krisztusé. Sőt: Krisztus megváltása által a hívő teste a Szent Szellem templomává vált, mert amikor hinni kezdett, Isten belé helyezte az Ő Szent Szellemét.

Ezért, mivel a Szent Szellem jelen van a hívő testében, szentté teszi azt, és felszenteli, mint Isten lakóhelyét. Ez a félelmetes tény az, ami a hívőre helyezi annak szent kötelességét, hogy megdicsőítse Istent a testében, és elkerülje azt, hogy beszennyeződjék, ami immár a Szent Szellem templomává lett.

Az események sorrendje egyszerre döbbenetes és tanulságos. A hívő nem azt hallja, hogy ha először elégséges mértékben megtisztítja az életét, akkor talán a Szent Szellem lesz olyan kegyes, hogy eljön, és a templomává teszi a testét. Pont fordítva. Krisztus, áldozatával és vérével már megtisztította és megszentelte a hívő testét, és a Szent Szellem templomává tette. Mivel ez már tény, a hívő immár azért felelős, és arra érez indíttatást, hogy tartózkodjon az olyan viselkedéstől, amely beszennyezheti testét.

Foglaljuk össze azt, amit eddig megtudtunk. A kezdeti megszentelődés – ahogyan neveztük – nem olyasvalami, amit meg kell szerezni, vagy teljesíteni kell azzal, hogy igyekezzünk szent életet élni. Olyasvalami ez, amit Isten adományoz nekünk attól a pillanattól kezdve, hogy hitünket Krisztusba vetettük: „Az ő (Isten) munkája az, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok. Őt tette nekünk az Isten bölcsességgé és igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá” (1Kor 1,30). Ez a kezdeti megszentelődés minden hívőt szentté tesz. Ez minden hívő számára lehetővé teszi, hogy azonnal és közvetlenül az Atya elé járuljon. Minden hívőt Isten papjává szentel, hogy szellemi áldozatokat ajánljon fel Istennek, és hirdesse másoknak Isten megváltó szeretetét és kegyelmét. Minden hívő testét szent templommá teszi, amelyben Isten Szelleme lakozik. Minden hívőbe belé helyezi, hogy ösztönösen tudatában legyen annak, hogy immár Isten gyermeke, az ő Atyjának saját élete van őbenne, és ezért megvan benne minden szükséges feltétele annak, hogy szent legyen, ahogyan az Atya szent. És minden hívőben szeretetet és hálát ébreszt Isten és Krisztus iránt, amely arra indítja a hívőt, hogy életét odaszánja a Szentháromság Istennek. És nemcsak Isten és Krisztus iránti szeretetet, hanem szeretetet mindazok iránt is, bármilyen fajhoz vagy nemzetiséghez tartoznak, akiket ugyanez az Atya nemzett (1Jn 5,1).

Ezen a ponton azonban valaki így tiltakozhat: – Úgy hangzik, mintha mindez túl könnyű lenne. Nem maga a Biblia mutatja be a keresztyén életet úgy, mint egy küzdelmes, igyekvő és harcos életet? – De igen, és ezzel fogunk foglalkozni a következő fejezetben.

14. MEGSZENTELŐDÉS. Fiúság és nem szolgaság

Legutóbbi fejezetünkben a kezdeti megszentelődést tanulmányoztuk; most azt kell kutatnunk, mit ért az Újszövetség „haladó” és azután végső megszentelődésen.

ELŐREHALADÓ MEGSZENTELŐDÉS

Az első dolog, amit itt figyelembe kell vennünk, a következő tiszta tény: a Biblia ragaszkodik ahhoz, hogy igaz, hogy az emberek abban a pillanatban megszentelődnek és mindenestől fogva szentekké válnak, amikor hitüket Krisztusba vetik (ahogyan azt az előző fejezetben láttuk), de ezután még mindig folyamatosan szükségük van arra, hogy „*megtisztítsák magukat minden testi és lelki szellemi tisztátalanságtól, és Isten félelmében tegyék teljessé megszentelődésüket*” (2Kor 7,1). Ha ezt figyelembe vesszük, mentesülünk egy általános hibától. A Biblia valóban azt tanítja, hogy az ember hit által szentelődik meg, egyedül Isten kegyelméből és nem a cselekedetei vagy a megtérése előtti vagy utáni szellemi teljesítménye alapján (Róm 3,19-28). Ez azonban nem jelenti azt, amit olyan sokan hibásan feltételeztek, vagyis hogy ha valaki kegyelem által megigazult, akkor felszabadult arra, hogy bűnös életet éljen. Hallgassuk meg Pál kettős tiltakozását: „*Mit mondjunk tehát? Maradjunk a bűnben, hogy megnövekedjék a kegyelem? Szó sincs róla!... Mit tegyünk tehát? Vétkezzünk, mert nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élünk? Szó sincs róla!*” (Róm 6,1-2.15).

Sőt, Pál kétségbevonhatatlanul világossá teszi, hogy amikor Krisztus vállalkozik arra, hogy üdvözítsen bennünket, Ő nemcsak bűneinket bocsátja meg, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy egyre szentebbé tegyen bennünket. Az igazi megtérés – emlékezzeti Pál híveit (Ef 4,17-24) – együtt jár azzal, hogy egyetértünk Krisztussal, hogy döntően helyes, ha kezdettől fogva „*levetjük a régi embert*”, vagyis a régi, bűnös életmódot, és „*felöltjük az új embert*”, vagyis azt az életmódot, amit maga Isten szánt azoknak, akik megbékéltek vele. Ez azt jelenti, hogy aktívan kitartunk ebben a „levetésben” és „felöltésben” egész további életünkben. Más szavakkal, annak, aki hit által igazult meg egyedül Isten kegyelméből és nem a cselekedetei által, a folyamatos megszentelődés nem

szabadon választható. Az Újszövetség szerint ez kötelező. Valójában, aki visszautasítja ezt a köteleiséget, nem igazi hívő.

Most azonban fordítsuk figyelmünket arra, hogy milyen eszközökkel érhető el ez a haladó megszentelődés.

Ennek alapvetően két módja van. Mindkét út pozitív cselekvőkészséget és kitartást igényel a részünkről. Azonban az egyik út helytelen, a másik helyes. Az egyik út a rabszolga útja; nem hatásos, és csalódottsághoz és kétségbeeséshez vezet (lásd Róm 7,7-25). A másik út Isten szabadnak született fiainak útja, és az Atyával való egyre mélyebb közösségbe vezeti őket, és egyre nagyobb összhangra az Ő gondolkodás- és viselkedésmódjával (lásd Mt 5,43-38). Jól összefoglalja ezt a Róma 8,13-17:

*Mert ha test szerint éltek, meg kell halnotok, de ha Szellem által megöliték a test cselekedeteit, élni fogtok. Aki-
ket pedig Isten Szelleme vezérel, azok Isten fiai. Mert
nem a szolgaság szellemét kaptátok, hogy ismét féljete-
k, hanem a fiúság szellemét kaptátok, aki által kiáltjuk:
„Abba, Atyánk!” Maga a Szellem tesz bizonyosságot szelle-
münkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei va-
gyunk.*

A helytelen módszerrel a következő a gond: látja, hogy Isten törvénye szent, igazságos és jó; hogy parancsolatai ésszerűek; és hogy azok a jótétemények, amelyek a törvény betartásából származnak rendkívül kívánatosak (Róm 7,12). Ebből azonban arra a következtetésre jut, hogy az Újszövetség haladó megszentelődésre vonatkozó receptje egyszerűen a következő: „Itt van Isten törvénye; itt van a Tízparancsolat; itt van Krisztus Hegyibeszéde; határozd el magad, acélozd meg akaratodat, tégy meg minden tőled telhetőt azért, hogy ezeket megtartsd, és egyre szentebb leszel.”

Ez a nézet azonban figyelmen kívül hagy három fontos tény:

1. Az emberi lényeket annyira tönkretette, legyengítette és megromtotta a bűn, hogy bármennyire is próbálják, nem tudják megtartani Isten törvényét. Örömeiket lelhetik Isten törvényében, szolgálhatják azt intellektuálisan, és teljes erejükből elhatározhatják, hogy megtartják azt, ahogyan Pál apostol megvallja, hogy egykor így tett (Róm 7,22.25.15.18-19). De Pállal együtt rá fognak jönni arra, hogy mindenképpen elbuknak ennek a teljes gyakorlati megvalósításában. Valójában fel fogják fedezni, hogy mélyen bennük hatalmas tiltakozás van Isten törvényének megtartásával szem-

ben, amely egy katonai tábor teljes eltökéltségével azon van, hogy fenntartsa a bűn uralmát (Róm 7,23).

2. Ebben a helyzetben Isten törvénye, bármilyen jó is önmagában, nem nyújthat segítséget. A Biblia megfogalmazása szerint képtelen sikert elérni a test erőtlensége miatt (Róm 8,3). Valóban, ha valaki az eszét saját bűnös hajlamaira összpontosítja, gyakran felerősíti azokat (Róm 7,7-8); és ha a hangsúly azon van, hogy valaki állandóan elbukik, akkor az aláássa a bűnös hajlamok legyőzéséhez szükséges erőt (Róm 7,21-24).

3. És azután van még egy harmadik dolog, amiről gyakran elfeledkezünk. Isten törvénye arra utasít bennünket, hogy hogyan kellene viselkednünk, de ennél több is. Parancs *plusz büntetés az elbukásért* vagy az engedetlenségért; a végső büntetés pedig az, hogy Isten elutasít. Az embernek csak egyszer kell elbuknia, és ezután semmilyen mennyiségű siker sem hozhatja helyre a hibát vagy törölheti el a büntetést. Egy olyan rendszerben, ahol a követelmény az állandó tökéletesség, ott nem létezhet többlet jóság, amely pótolhat bármilyen tökéletlenséget.

Annak érdekében, hogy segítsünk felfogni ennek gyakorlati következményeit, vegyünk egy hasonlatot. Tétélezzük fel, hogy egy tbc-betegeknek épült szanatórium egy félreeső völgyben helyezkedik el. A völgy távolabbi csücskében egy nukleáris erőmű áll, amelyből elkezd szivárogni annak láthatatlan, de halálos sugárzása. A kormány ezért azt ajánlja a betegeknek, hogy mentsék az életüket. Sajnos az egyetlen kijárat négy hegyen vezet keresztül 3600 méter magasan, a kormány pedig arról tájékoztatja a betegeket, hogy csak az egész hegylánc megtisztítása után lesznek biztonságban a sugárzástól.

A kormány tanácsa természetesen helyénvaló, minden értelmes ember ezt akarná követni. Az történik azonban, hogy a kormány nem képes, vagy valami másért nem ad a betegeknek semmi segítséget a hegylánc átszeléséhez: se helikoptert, se buszt, még lovat vagy öszvért sem. Egyszerűen gyalog kell menniük, ahogyan csak tőlük telik. Mivel hajtja őket a halálos sugárzástól való félelem, talán hősies erőfeszítést tesznek a menekülés érdekében, betegségük azonban sajnálatos módon le fogja lassítani haladásukat, míg nyilvánvalóvá nem lesz, hogy lényegében nincs reményük arra, hogy átszeljék a hegyláncot, mielőtt belehalnának vagy eredeti betegségükbe, vagy a természet erőivel való küzdelemben, vagy a sugárzás következményeibe.

De tétélezzük fel, hogy a kormány arról tájékoztatná őket, hogy

három napon belül kell átkelniük mind a három hegyen. Mindazok, akiknek ez tovább tart, olyan sok sugárzást kapnának, hogy veszélyt jelentenének más emberekre. Ezért amint felbukkannak, azonnal lelövik őket. Gyenge állapotukban a betegek rájönnének, hogy az első két hegy átszelése több ideig tartana nekik, mint a megengedett három nap. Mi értelme lenne akkor, hogy küzdjenek a következő kettő átszelésével, ha végül minden erőfeszítésük ellenére halálbüntetéssel kellene szembenézniük?

Lényünk minden idegszála tiltakozik az ellen, hogy Isten ilyen legyen; és persze, hogy nem ilyen! Az Ő útja a haladó megszentelődés felé nem egyszerűen az, hogy a törvényét adja az embereknek, azt parancsolva nekik, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy betartsák azt. Ha így lenne, az emberek helyzete nem lenne jobb, mint a betegeké. Mind szeretete, mind valóság iránti érzéke arra indította Istent, hogy egy teljesen más utat mutasson.

Első lépése afelé, hogy megtörje a bűn gúzsbakötő szorítását életükről, az volt, hogy örökre eltörölte a büntetést, amely azért járt, ha valakinek nem sikerült törvényét tökéletesen megtartania. „Hiszen a bűn nem fog uralkodni rajtatok, mert nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élték” (Róm 6,14). Krisztus az Ő halálával egyszer és mindenkorra megfizette a büntetést helyettük (Róm 6,6-11). Ezért most már szabadok. Ha még mindig 'törvény alatt' lennének, egyetlen hiba, bukás vagy bűn elegendő lenne ahhoz, hogy rájuk hozza a büntetést. Ebben az esetben minden kísérlet arra nézve, hogy tovább haladjanak a megszentelődés útján, céltalan lenne. A bűn így legyőzné és megghiúsítaná minden kísérletüket arra nézve, hogy kimeneküljenek fennhatósága alól.

De ez immár nem céltalan. Ha erőfeszítéseik ellenére bünt követnek el és elbuknak, megvallhatják bűnüket Istennek, és „*hű és igaz ő: megbocsátja bűneiket, és megtisztítja őket minden gonzságtól*” (1Jn 1,9). És mivel nincs büntetés, amellyel szembe kellene nézniük vagy most, vagy a jövőben, szabadok arra, hogy újra felálljanak, és tovább küzdjenek a haladó megszentelődés ösvényén.

A második lépés, amelyet Isten tett annak érdekében, hogy megtörje a bűn uralmát, az, hogy olyan segítséget és erőt ad, amelyet a törvény sohasem lenne képes adni. „*Ugyanígy ti is, testvéreim, meghaltatok a törvény számára a Krisztus teste által, és ezért másé vagytok: azé, aki feltámadt a halálból (vagyis Krisztusé), hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek* (Róm 7,4). Ismételjük: nem arról van szó, hogy Isten törvénye rossz, vagy hogy annak követel-

ményeit figyelmen kívül lehet hagyni. Isten célja az, hogy betöltsük annak követelményeit (Róm 8,4). Maga a törvény azonban nem adhatja meg nekünk az ehhez szükséges erőt. Az Újszövetség válasza erre a problémára az, amit képletesen szólva „Krisztussal való házasságnak” nevezhetünk, vagy – ahogyan igeszakaszunk kifejezi – „*ezért másé vagytok*” (lásd még 1Kor 6,16-17).

Egy nő könyvek végtelen sorát olvashatja el és vágyhat arra, hogy gyermeke legyen, de nincs reménye arra, hogy lesz, ha nincs férje. Így Krisztus, feltámadva a halálból, élő, szerető szellemi férje lesz azoknak, akik bíznak benne, ellátja őket a szükséges étellel és erővel, hogy „gyümölcsöt teremjenek Istennek” a haladó megszentelődés formájában.

Nyilvánvaló, hogy az Újszövetség nem úgy értelmezi ezt a kapcsolatot, mint ami elnyomja a hívő személyiségét, ahogyan a férjhez menés sem alacsonyít egy nőt pusztán géppé. A hívő továbbra is felelős egyén marad. Ő az, akinek igyekeznie kell, hogy haladást érjen el a szentségben (2Pt 1,1-11), ő az, akinek úgy kell élnie, hogy Isten kedvében járjon, és Őt szolgálja. De ez többé nem abban áll, hogy egyszerűen utasításokat olvasunk, amelyek egy könyvben vannak leírva, vagy kótáblákra vésve, ahogyan a Tízparancsolat volt, és azután megpróbáljuk követni azokat. Ez az „Írás betűjének szolgálata” lenne – ahogyan azt a következő igeszakasz mondja:

Most azonban megszabadultunk a törvénytől, úgyhogy az új életben a Szellem szerint szolgálunk, nem pedig az Írás betűje szerint, mint a régiben (Róm 7,6).

Isten Szent Szellem, aki leírta Isten törvényeit a Bibliában, mint Isten szent jellemének kifejeződését, most személyként ezeket a törvényeket éli meg a hívőben és a hívő által. Munkálkodik a hívőn belül, hogy megújítsa értelmét, megváltoztassa szemléletét, újraszervezze értékrendjét, erősítse akaratát, más irányt adjon törekvéseinek és szembeszálljon helytelen vágyaival. „*A Szellem a test ellen van..., hogy ne azt tegyétek, amit akartok*” (lásd Gal 5,16-24).

Ez a kapcsolat a hívő és Krisztus között a Szent Szellem által azonban nem bizonytalan benyomásokból és ködös, felfoghatatlan és kifejezhetetlen látomásokból áll. Krisztus állandóan igazgatni fogja népének értelmét Isten Igéjéhez. Az Újszövetség feljegyzi, hogy amikor Atyjához imádkozott tanítványainak haladáséért a megszentelődésben, ezt mondta: „*Szenteld meg őket az igazság-*

gal: a te Igéd igazság” (Jn 17,17). A hívő persze még mindig választhat, hogy „testének vet, vagy a szellemnek vet” (Gal 6,8). De választását már nem az Isten büntetésétől való félelem határozza meg, mint a korbács alatt meghajló rabszolgáét, hanem a Szellem vezeti, aki ösztönösen tudatára ébreszti annak, hogy ő az Atya gyermeke, akiben megvan az Atya szeretete és élete és természete (Róm 8,14-17). És ahogyan a forgó iránytű által megmutatott irány segít a repülőgépet az útvonalán tartani, úgy tartja meg a Szent Szellem közbenjárása a hívő saját belső vágyával együtt őt az Isten által számára kijelölt útvonalon, egy olyan útvonalon, amely Isten hívása és megigazítása által halad végső célja, a megdicsőülés felé (Róm 8,26-30).

A Biblia nem kelti azt a látszatot, mintha ezen az útvonalon mindig simán lehetne haladni. Amikor Isten gyermeke letér az ösvényről, ahogyan azt gyermekek megteszik, vagy szüksége van valamilyen lökésre, hogy gyorsabban haladjon, Isten, mint az ő Atyja nem fog habozni, hogy megfegyelmezze őt. És a fegyelmezés lehet fájdalmas. De az Atya szeretete és bölcsessége alkalmazza azt, úgy, hogy a hívő jobban részesülhessen az Atya szentségéből (Zsid 12,1-13). A cél pedig ismert és biztos. Az út kezdetétől fogva a hívő biztos abban, hogy mivel hitből megigazult, részesülni fog Isten dicsőségéből (Róm 5,1-2).

VÉGSŐ MEGSZENTELŐDÉS

Időről időre néhány emberben kialakult az az elképzelés, hogy egy keresztyén lehet büntetlenül tökéletes ebben az életben. A Biblia tagadja ezt. Amíg ebben a világban élünk, Pállal együtt el kell ismernünk:

Nem mintha már elértem volna mindezt, vagy már célnál volnék, de igyekszem, hogy meg is ragadjam, mert engem is megragadott a Krisztus Jézus (Fil 3,12).

A hívő megszentelődése Krisztus második eljövetelekor fog beteljesedni. Akkor a hívő testileg, erkölcsileg és szellemileg hasonlóvá lesz Krisztushoz. A Biblia pedig elmondja nekünk, hogyan:

Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk látni őt, amilyen valójában (1Jn 3,2).

15. AZ UTOLSÓ ÍTÉLET. Az igazság követelményei

ÖSZTÖNÖS IGAZSÁGÉRZETÜNK

Nagyon érdekes tény, hogy a gyerekek már nagyon fiatal korban igen határozottan érzik, hogy mi igazságos és becsületes, és mi nem. – Ez nem igazság! – mondja a gyermek, amikor kisöccse elveszi a játékát, a szülei pedig megengedik a kisebbik gyermeknek, hogy megtartsa azt és játsszon vele. – Ez nem igazságos – mondja az iskolás fiú, amikor a tanára megszegényíti és megbüntet olyasvalamiért, amit valójában nem ő tett.

Talán ahogy egyre idősebbek leszünk, az igazságtalanság miatti felháborodásunk erőssége csökken annál az egyszerű oknál fogva, hogy már annyi igazságtalanságnak voltunk tanúi, hogy megkegyelmeztünk és cinikusok lettünk. Ha így is van, még mindig sértve érezzük magunkat, ha valaki azzal lesz mesésen gazdag, hogy a köztulajdonból adogat el, a hasznot pedig a saját zsebébe rakja. Beletörődhetünk abba a ténybe, hogy mi magunk nem tehetünk az ügyben semmit, de mégis tiltakozunk: – Nem igazság! –, és tiltakozásunk kimondva vagy kimondatlanul magában hordozza azt az érzést, hogy valakinek tennie kellene valamit az ügy érdekében: nem szabadna megengedni, hogy folytatódjék az igazságtalanság; nem szabad megengedni, hogy büntetlenül éljenek tovább a csalók, a hazugok, a gyilkosok és más bűnelkövetők.

Mégis, a történelem és saját tapasztalatunk azt mutatja, hogy pontosan ez az, ami történni látszik. Még maguk a kormányzatok is, amelyek felelősek azért, hogy megbüntessék a bűnözőket, túl gyakran követték el a korrupció bűnét, sőt olykor súlyosabb büntetteket is. A halál – úgy tűnik – végül is mindenkit elvisz különbségtétel nélkül: a törvénytisztelőt és a törvénytiszegőt, szenteket és bűnösöket egyaránt. Azt a következtetést kell levonnunk, hogy gonosztett és bűn, kis és nagy igazságtalanság soha sem nyeri el büntetését, az, hogy érezzük, mi a helyes és mi a helytelen csupán csalóka illúzió, hogy az igazság iránt táplált reményünk örökre hiú ábránd marad?

Nem! A Biblia szerint Isten maga plántálta belénk, hogy megérezzük, mi a helyes és mi a helytelen. A Teremtő szívünkbe írta törvényét (Róm 2,14-15); a lelkiismeret pedig az Ő belső képernyője, amely arra int bennünket, hogy ne szegjük meg a törvényt;

amikor megszegjük, bizonyosságát adja, hogy rosszat cselekszünk; miután pedig elkövettük a rossz tettet, eltölt bennünket büntudattal.

Egy napon – erről biztosít bennünket az Újszövetség – Isten érvényt fog szerezni törvényének. El fog jönni az utolsó ítélet, és ez ennek a fejezetnek a témája. Ebben az összefüggésben egy másik kifejezés is használatos: a 'második halál'. Ez a kifejezés arra utal, hogy mi lesz azoknak örök állapota, akiket kárhoztat az utolsó ítélet.

És láttam egy nagy királyi széket és a rajta ülőt: színe elől eltűnt a föld és az ég, és nem maradt számukra hely. És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a királyi szék előtt állnak, és könyvek nyitattak ki. Még egy könyv nyitattott ki, az élet könyve, és a halottak a könyvbe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint. A tenger kiadta a benne lévő halottakat, és megítéltetett mindenki cselekedetei szerint. És a Halál és a Pokol belevettetett a tűz tavába: ez a második halál, a tűz tava. Ha valakit nem találtak beírva az élet könyvébe, azt a tűz tavába vetették (Jel 20,11-15).

MIKOR LESZ AZ UTOLSÓ ÍTÉLET?

Egyének tekintetében az ítélet a halál után következik be: „Elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik” (Zsid 9,27). De ha azt kérdezzük, hogy az egyén halála után mennyi idővel jön az utolsó ítélet, akkor a válasz ez: az utolsó ítélet az ég és a föld elmúlása után következik, vagyis amikor vége a világnak, vagy azután.

Nos, könnyű belátni, hogy miért kell ennek így lennie. A bűn, miután egyszer elkövették, beindíthat egy olyan láncreakciót, amely hosszú ideig folytatódik még azután, hogy a bűnt elkövető személy már meghalt. Egy apa például kemény bánásmódjával és szeretetlenségével kisleányának lelki sérüléseket okozhat. A fiú, aki lelkileg helytelen nevelésben részesül, talán sértő módon viselkedik feleségével, gyermekeivel, rokonaival és munkatársaival, akik ennek megfelelő viszonzásban részesítik.

Ehhez hasonlóan az a kár és igazságtalanság, amelyet nagy diktátorok okoztak emberek millióinak, nem szűnt meg azzal, hogy ezek a diktátorok meghaltak; tovább terjedtek, mint a hullámok egy kis tavon. Amíg az emberi történelem egész bonyolult

szövedéke le nem vágatik a szövszékről a világ végének elérkezésekor, addig nem lehetséges megállapítani teljesen és igazságosan minden egyes bűn valódi jelentőségét.

AZ ÍTÉLET ALAPOSSÁGA

Az előbb idézett újszövetségi rész ezt mondja: *„könyvek nyitattak ki.. a halottak a könybe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint”*. Nem szükségszerű feltételeznünk, hogy Isten jegyzőkönyvei pontosan olyanok, mint a mi könyveink itt, a földön: a „könyvek” szó itt képletesen értendő. De arra emlékeztet bennünket, hogy Istennek feljegyzése van mindenről, amit az egyes személyek valaha is gondoltak, mondtak és tettek. Nem szabad, hogy hihetetlennek tűnjön számunkra Istennek az a képessége, hogy ilyen feljegyzéseket készítsen. Maga az ember is képes manapság csaknem korlátlan memóriával rendelkező számítógépeket készíteni.

Az Újszövetség arra is figyelmeztet bennünket, hogy a halál után az emberek nem csupán tovább folytatják létüket, hanem képesek lesznek emlékezni elmúlt életükre, talán még nagyobb részletességgel, mint ahogyan ebben az életben képesek voltak (Lk 16,25). Isten nemcsak a külső tetteket fogja megítélni, hanem az emberek rejtett gondolatait is (Róm 2,16). Ahogyan tevékenységünket meg tudjuk örökíteni videón, és azután vissza tudjuk játszani azt úgy, hogy a jelenben láthatjuk magunkat, ahogyan évekkel ezelőtt mondtunk és tettünk dolgokat, úgy lesz képes Isten arra, hogy visszajátssza az emberek szeme előtt titkos gondolataikat és nyilvánvaló tetteiket évekre, sőt évszázadokra visszamenőleg.

Az ítélet ezért makulátlanul igazságos lesz, hiszen igeszakaszunk azt mondja, hogy mindenki a cselekedetei alapján ítéltetik meg. Senki sem kap büntetést vagy jutalmat azért, amit valaki más tett. Sőt, a Bíró (aki nem más lesz, mint a mi Urunk Jézus Krisztus: lásd Jn 5,22.27-29) számításba fogja venni, hogy mennyire voltak vagy nem voltak tudatában az emberek annak, hogy mi a jó és mi a rossz. Ő maga ezt így fogalmazta meg:

Az a szolgál, aki ismerte ura akaratát, és nem hajtotta végre, vagy nem cselekedett annak akarata szerint, sok verést kap; aki viszont nem ismerte ura akaratát, és úgy cselekedett verést érdemlő dolgokat, az kevés verést kap (Lk 12,47-48).

Egy bennszülött talán egyszerűen azért öl, mert csecsemőkorá-

tól fogva olyan törzsben nőtt fel, ahol azt tanították neki, hogy a szomszéd törzs tagjainak megölése jó és dicsőséges dolog. Amit tesz, bűnös dolog Isten szemében; de nem ugyanaz a szigorúság jár ki neki, mint egy civilizált országban élő drog-bárónak, aki nagyon jól tudja, hogy a gyilkosság bűn, mégis szándékosan megöli a rivális érdekeltségi kör tagjait.

És a Bíró megjelölt még egy alapelvet, ami vezetni fogja ítéletét:

Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon (Lk 12,48).

Egy kiváló szellemi képességű és kiváló testi egészségnek örvendő ember, aki tehetségét önzőn csupán arra használja, hogy vagyont gyűjtsön, nincs tekintettel a szegények szenvedésére, és meg sem kíséri, hogy úgy szeresse felebarátját, mint önmagát, sokkal szigorúbb elbánásban fog részesülni, mint az a szegény, tehetségtelen ember, akinek szegénysége lehetetlenné tette számára azt, hogy segítsen a felebarátján (Lk 16,19-31).

A MEG NEM TÉRTEK ÉS A HITETLENEK KÖZÖS SORSA

A kiosztott büntetés tehát egyéenként különböző lesz. Másrészt minden meg nem tért és hitetlen embernek ugyanaz lesz a sorsa. Ezt a Jelenések 20,11-15 úgy írja le, mint 'második halált' vagy a 'tűz tavát'.

a) A második halál: A második halál azért kapta ezt a nevet, hogy meg lehessen különböztetni a fizikai haláltól, ahogyan azt itt a földön ismerjük. A fizikai halál az az ajtó, amelyen át az emberi lények bejutnak a (számunkra) láthatatlan világba, amelyet igazsakasunk Hádésznek nevez (ami a „láthatatlan” szó görög megfelelője). Ebben a láthatatlan világban a meg nem tért és a hitetlen emberek szelleme úgymond őrizet alatt van, várva az utolsó ítéletet ugyanúgy, ahogy itt a földön az elfogott bűnözőket vizsgálati fogságban tartják, amíg el nem viszik a bíróságra, hogy tárgyaláson jelenjenek meg a bíró előtt (vö. Júd 6).

Azért, hogy ezek a szellemek felkészüljenek a tárgyalásra, az utolsó ítéletet meg fogja előzni a feltámadás, és a szellemek kiszabadulnak ideiglenes zárkájukból és újra egyesülnek feltámadott testükkel. Ez az, amire a Jelenések 20,13 utal: „A tenger kiadta a benne levő halottakat, és megítéltetett mindenki cselekedetei szerint”. Feltámad azoknak a teste, akik tengerbe fulladtak (vagy akiknek a hamvait a hullámokba szórták); szellemük, kiszabadul-

va ideiglenes zárkájából, újra egyesül testükkel. Ez természetesen csak egy példája mindazoknak, akik különböző módon és helyeken haltak meg.

Mi történik akkor azokkal, akiket a Bíró elítél az utolsó ítéletkor? Arra ítéli őket, hogy még egyszer megtapasztalják a testi halált? Nem. A fizikai halálnak, az ajtónak, amelyen keresztül jelenlegi világunkból átléptek a láthatatlan világba, többé nem lesz funkciója. Egy másik, ettől különböző halál foglalja el a helyét és kerekedik fölébe, amelyet igazsakasunk második halálnak nevez. És milyen fajta halál lesz ez?

1. Az egyén számára az erkölcsi és szellemi halál állapota lesz. Nézzük meg még egyszer, amit az előző fejezetben megtudtunk. Az Újszövetség kijelenti, hogy minden személy, aki nem született újjá, már ebben az életben halott, elméjére sötétség borult, és elidegenedtek az Istennek tetsző élettől a szívük keménysége miatt. Mindegyikük szellemileg halott, intellektuálisan beárnyékolt, érzelmileg eltompultak (Ef 2,1-3; 4,17-19). E földi élet lehetőséget ad arra, hogy megtérjünk, megbékéljünk Istennel, szellemileg újjászülessünk, és osztozzunk Isten életében mind itt, mind odaát. De ha valaki elveti ezt a lehetőséget, a testi halálon át belép az örök-kévaló világba, a Bíró elítéli az utolsó ítélet alkalmával, akkor a második halál örökre benne tartja őt az Isten életétől való elidegenedésnek ebben az állapotában. Ez nem megsemmisülés lesz, hanem egy rögzített és örök szellemileg halálos állapot, amelyet nem enyhít Isten életet adó kegyelme vagy a javulás bármilyen reménye.

2. De nem csupán az egyén számára lesz ez szellemi halál, hanem az egész társadalom számára, ahol él. A bűn nem egyszerűen egy szellemi betegség, amelyben az egyén más bűnösöktől teljesen elkülönülve szenvedhet. Kifejezésre jut az egyén másokkal szembeni viselkedésében és magatartásában. Azok az emberek, akik ebben az életben féltékenyek, vagy irigyek, kéjvágók, vagy csalók, kegyetlenek, büszkék, vagy agresszívek voltak, nem fognak hirtelen szentekké válni azzal, hogy átélték a testi halált és megjelentek az utolsó ítélet előtt. A halál nem tesz csodát. A Biblia leírása az eljövendő világról nem tündérmese. Képzeljük csak el, mit fog jelenteni az élet egy ilyen társadalomban, amelyben ennyi szellemi és erkölcsi betegség gyűlt fel anélkül, hogy azt Isten kegyelme enyhítené, amelyet megkaphattak volna egykor, de immár véglegesen és örökre elutasította.

Az Újszövetség a mennyben Istennel és a megváltottakkal élhe-

tő élet áldottságára (többek között) úgy mutat rá, hogy szembeállítja azzal a fajta társadalommal, amely azon kívül létezik:

Boldogok, akik megmossák ruhájukat, mert joguk lesz az élet fájához, és bemennek a kapukon a városba. Kívül maradnak az ebek, a varázslók és a paráznák, a gyilkosok és a bálványimádók, és mindenki, aki szereti és cselekszi a hazugságot! (Jel 22,14-15).

b) A tűz tava: A meg nem tértek és hitetlenek sorsáról úgy is olvasunk, mint a tűz taváról. Még ha feltételezzük is, hogy ezek a kifejezések képletesen értendők, és nem szó szerint, biztosak lehetünk benne, hogy egy olyan valóságra utalnak, amely sokkal rettenetesebb, mint amelyet bármilyen szó szerinti magyarázat felfedhet.

Először is ott lesz az a fájdalom, hogy tudatában lesznek annak, hogy nincsenek Isten tetszésére (Róm 2,4-6). Másodszor ott lesz az a fájdalom, hogy el kell viselniük bűnös viselkedésük és magatartásuk következményeit és hatásait (Gal 6,7-8). Harmadszor pedig ott lesz a büntudat rettegése összekötve azzal, hogy nem lesznek hajlandók és képesek megbánni azt a bűnt, amely elindította a büntudatot (Zsid 6,4-8).

Ez a tűz nem fogja megsemmisíteni azokat az embereket, akik benne vannak, ahogyan azt a tényleges földi tűz tenné. Urunk Jézus ezekkel a szavakkal írta le: „...a gyehenna, ahol nem pusztul el a férgük, és a tűz nem alszik el” (Mk 9,47-48). Ha már nincs, ami égjen, a tűz elalszik; ha a féregnek nincs mit ennie, elpusztul. Mivel azonban az elveszettek bűnös viselkedése soha sem fog változni, Isten nemtetszésének fájdalma, amit magukra vontak, soha sem fog elmúlni. És az emlékek, amelyek a büntudat tüzét táplálják, sohasem hunynak ki.

Másrészt ugyanúgy, ahogyan a só megállítja a hús romlását, az örök tűz láthatóan úgy fogja megóvni az elveszettek erkölcsi és szellemi romlottságát attól, hogy növekedjenek (Mk 9,48-49). Ahogyan C.S. Lewis megfogalmazta: „Isten az Ő kegyelmében rögzítette a pokol fájdalmait. Azért, hogy a nyomorúságnak megálljt parancsoljon, Isten az Ő kegyelmében örök határokat szabott, és megtiltotta a nyomorúság hullámainak, hogy tovább terjedjenek.” Nem engedhető meg, hogy az egyes emberek erkölcsi és szellemi romlása korlátlan mértékben egyre növekedjék, míg végtelen méreteket nem ölt. Isten kegyelméből úgy marad meg, ahogyan az utolsó ítéletkor volt. A „tűz” megakadályozza a további fejlődést.

16. AZ UTOLSÓ ÍTÉLET. Isten jósága és szigorúsága

Az a gondolat, hogy végül majd győz az igazság, és a gonosztevők elnyerik büntetésüket, minden helyes gondolkodású embert teljes megelégedéssel, ha nem ujjongással kellene, hogy eltöltsön. Az ókori bibliai költő ezt így fogalmazta meg:

Énekeljete az Úrnak hárfakisérettel.. Tapsojjanak a folyamok, a hegyek mind ujjongjanak az Úr előtt, mert eljön, hogy ítélkezzék a földön. Igazságosan ítéli a világot, pártatlanul a népeket (Zsolt 98,5-9).

Még az ateistáknak is, akik nem hiszik, hogy lesz utolsó ítélet, azt kellene kívánniuk, hogy bárcsak lenne. Biztosan nem boldogok, hogy azoknak a milliőknak, akik igazságtalanságot szenvedtek el az életben, és igazságtalanul haltak meg, elméletük szerint soha senki sem fog igazságot szolgáltatni.

És mégis; van a dolognak egy másik oldala. Míg mindenki az igazság oldalán van, és erkölcsi megítélésünk egyetért azzal, hogy az igazságszolgáltatásnak el kell jönnie, az emberi szívnek megvannak a maga indokai és ellenérzései arra a gondolatra, hogy minden emberi lény ki legyen szolgáltatva az örök büntetésnek. A büntetés elképzelhetetlenül szigorúnak és aránytalannak tűnik. Még az emberi ösztön is azt sugallná, hogy a könyörületnek diadalmaskodnia kellene a szigorú ítéleten; és ha mi így érezzük, nem kellene Istennek lényegénél fogva még jobban így éreznie?

És van egy másik ok is, amiért ellenérzéseink vannak az utolsó ítélettel szemben. Ez pedig egyszerűen a következő: Mindegyikünk tudatában van annak, hogy ő is vétkezett, és bűnei – nemcsak a hírhedt bűnözők bűnei – büntetést érdemelnek. És amikor az emberek erre rájönnek, hajlamosak arra, hogy elkezdjenek kiagyalni ellenvetéseket, megpróbálva ezzel bebizonyítani önmaguknak, hogy nem lehet, és nem is lesz semmi olyan dolog, mint örök büntetés. Vizsgáljunk csak meg néhány ilyen ellenvetést!

1. ELLENVETÉS:

„A szeretet Istene nem büntetne meg soha senkit.”

a) **Első válasz:** Éppen az ellenkezője igaz. Isten pontosan azért fogja megbüntetni a bűnt, mert Ő a szeretet Istene. Ha egy kábi-

tószer-kereskedő beinjekciózza a lányodat, kábítószer-függővé teszi, és tönkreteszi az agyát, Isten soha sem fog úgy tenni, mintha ez nem számítana. Ő szereti a lányodat. Minden ellene elkövetett bűn kivívja Isten haragját. És ha a kábítószer-kereskedő soha sem tér meg, Isten sohasem fogja elfelejteni a bűnét, pontosan azért, mert Isten szeretete örök. És ez azt jelenti, hogy a kábítószer-kereskedővel szembeni haragja örökre megmarad.

b) Második válasz: Isten valóban a szeretet Istene, és soha senki sem mondott többet Isten szeretetéről, és érezte velünk mélyebben annak valóságát, mint Jézus Krisztus. Isten szeretetének talán legnagyobb és leghíresebb megfogalmazása ez: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3,16). Vegyük azonban észre, hogy ez az igevers Isten szeretetét leginkább abban mutatja meg, amit Ő azért tett, hogy megmentsen minket az enyészettől. Minden elképzelhető ajándék közül a lehető legnagyobbat adta, saját lényét, magát Isten Fiát. És azért adta ezt az ajándékot, hogy az olyan bűnös embereknek, amilyenek mi vagyunk, meg lehessen bocsátani, és soha ne kelljen elszenvednünk bűneink büntetését. Azonban maga az a tény, hogy Istennek ilyen messzire el kellett mennie azért, hogy megmentsen bennünket az enyészettől, gondolkodásunkban alá kellene, hogy húzza annak komolyságát, hogy mit jelentene bárkinek is az, ha elenyészne.

Ugyanezt a benyomást keltik bennünk Krisztus szavai: *„Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én Igéimet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életre”* (Jn 5,24). Krisztus itt hitünkre apellál, és biztos benne, hogy meg tud menteni bennünket minden kárhozattól és az örök haláltól.

Természetesen megkérdezhetjük, hogy milyen joga volt ezt mondani, és milyen alapon apellál. A válasz először is az, hogy Ő az, aki az utolsó ítéletnél Bíró lesz: *„Az Atya nem is ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta át... Sőt arra is adott neki hatalmat, hogy ítéletet tartson, mert Emberfia”* (Jn 5,22.27).

Másodszor pedig az a válasz, hogy az, aki Bíró lesz az utolsó ítéletnél, ugyanaz, aki a kereszten elhordozta Isten törvényének bírságát és büntetését mindazok helyett, akik meg fognak térni és hinni fognak, úgyszólván nekik maguknak soha ne kelljen elviselniük ezt a büntetést. Ennek elkerülhetetlen folyamánya ez: ha bárki figyelmen kívül hagyja Krisztus felhívását a megtérésre és a hitre, az elkerülhetetlenül el fog enyészni.

Ezért ezen a ponton vegyük ismét szemügyre azt az igeszakaszt, amelyet a legutóbbi fejezetben tanulmányoztunk (Jel 20,11-15), és figyeljük meg pontosan, mit mond: mi az a döntő tény, amely meghatározza, hogy valaki belevettetik-e a tűz tavába vagy sem. Íme az ide vonatkozó igeversek:

És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a királyi szék előtt állnak, és könyvek nyitattak ki. Még egy könyv nyitattott ki, az élet könyve, és a halottak a könyvbe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint... Ha valakit nem találtak beírva az élet könyvébe, azt a tűz tavába vetették.

Először is azt figyeljük meg, hogy mit nem mond ez az igeszakasz. Nem mondja, hogy ha valakiről kiderül, hogy sok és nagy bűnt követett el, akkor a tűz tavába vettetik; azt sem, hogy ha valakiről kiderül, hogy csupán néhány kisebb bűnt követett el, és jóvá tette azokat sok jócselekedettel, akkor nem vettetik a tűz tavába. Nem, igeszakaszunk szerint a döntő tény ez: *„Ha valakit nem találtak beírva az élet könyvébe, azt a tűz tavába vetették”* (Jel 20,15).

Ez az *élet könyve* a *Bárány életkönyve* (lásd Jel 21,27), és ebbe a könyve be van írva mindazok neve, akik megtértek, és hitüket Isten Bárányába vetették. És mivel Ő megfizette a bűneikért járó büntetést helyettük, az Újszövetség ezeket a nagyszerű biztosítékokat adja: *„Nincs tehát most már semmiféle kárhozható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak... meg fog menteni minket a haragtól”* (Róm 8,1; 5,8-9). Sőt, mindazok, akik így elfogadták Krisztust, mint aki helyettük meghalt, és megváltotta őket, itt és most, ebben az életben tudhatják, hogy nevük be van írva az életnek ebbe a könyvébe. Pál apostol és barátja tudták (Fil 4,3), és mi is tudhatjuk.

Ha azonban az emberek elutasítják az Isten által küldött Üdvözítőt, ahogyan bizony sokan megteszik, nevük nem kerül be a Bárány életkönyvébe. Akkor mit tehet Isten, hogy megváltsa őket? Ők maguk választottak. Elkerülhetetlen, hogy bevettessenek a tűz tavába, és elszenvedjék bűneik büntetését és következményeit. De senki mást sem vádolhatnak, csak saját magukat. Biztos, hogy nem tudják majd Istent hibáztatni érte. Isten minden jó összessége. Lényegénél fogva nem létezhet más paradicsom azok számára, akik elutasítják Őt. Istenre nézve sem érvényes semmiféle erkölcsi kötelezettség, hogy a lehetetlent nyújtsa. Jobban szerették a sötét-

séget, mint a világosságot, mert gonoszok voltak a cselekedeteik (Jn 3,19), és azt kapják, amit saját maguk választottak.

Most figyeljük meg Isten igazságának egy másik jellemvonását. Mindenkinek, aki elutasítja Isten üdvösségét, ugyanaz lesz a sorsa: bevettetik a tűz tavába. De nem mind kapnak ugyanolyan szigorú ítéletet. Igeszakaszunk elmondja, hogy cselekedeteik alapján ítéltetnek meg. Még az emberi bíróságokon is előfordulhat, hogy két embert hasonló bűncselekményben találnak bűnösnek, és ítélnék börtönbüntetésre, mégis különböző ítéletet kapnak, mert az egyik esetben voltak enyhíthő körülmények, a másik esetben pedig nem. Egy asszony, akinek büszkesége nem engedte, hogy megálazza magát, bünbánatot tanusítson, és rábizza magát a Megváltóra, örök kárhozatra jut, de nem ugyanolyan mennyiségű szenvedés lesz a büntetése, mint mondjuk Hitleré, akinek milliók vére tapad a kezéhez.

Sőt, azért, hogy lássuk, hogy Isten igazságos és nem személyválogató tetteiben, említsük meg ítélezésének még egy vonását: Mindenki, aki az üdvösségre vonatkozóan hitét Krisztusba vetette, örök üdvösségre jut – nem a cselekedetei, hanem a hite alapján. Másrészt azok, akik megtérésüktől kezdve olyan életet éltek, hogy Isten tetszésére legyenek, jutalmat kapnak jócselekedeteikért, míg azok az alapvetően hívő emberek, akik azonban nemtörődöm módon éltek, és cselekedeteik minősége nem volt megfelelő, veszteséget fognak szenvedni. Méltatlan cselekedeteik el fognak égni, bár ők maguk megmenekülnek, de úgy, mint aki tűzön ment át (1Kor 3,14-15).

2. ELLENVETÉS

„De a Krisztus előtti évszázadokban és azóta is emberek milliói éltek és élnek, akik sohasem hallottak Jézusról. Hogyan lenne igazságos Istentől, hogy elítélje őket azért, mert nem hittek Jézusban?”

De nem fogja őket elítélni. Isten soha senkit sem fog elítélni azért, hogy nem hitt abban, amiről sohasem hallott (Jn 15,22-24). De a szíve legmélyén minden ember tudja, hogy van Isten. A világegyetem bőségesen nyújt bizonyítékot létezésére. És lelkiismereténél fogva minden ember tudja, hogy vétkezett Isten ellen. Azok, akik megvallják vétkeiket, és Isten könyörületességére bízzák magukat, bocsánatot nyernek. Jézus halála és áldozata a kereszten tökéletes jogalapot ad Istennek, hogy megbocsássa bűnei-

ket, még ha soha nem is hallottak Jézusról (Róm 3,25). Az emberek tehát annak alapján ítéltetnek meg, hogy hogyan reagáltak arra a fényre, amit láttak, és nem annak a fénynek alapján, amiben sosem volt részük.

De mindazok, akik ezt a cikket olvassák, hallottak Jézusról, és szükségük van rá, hogy Jézus figyelmeztesse őket, hogy az utolsó ítéletkor részletekbe menő gondossággal kerül felmérésre, hogy mennyi fénye volt az egyes embereknek, mennyi lehetősége arra, hogy tudja és higgye az igazságot. Krisztus kijelentése szerint nem szükségszerű, hogy azok reagáljanak helyesen, akiknek a legtöbb fényük van. Krisztus saját kortársai közül sok művelt és vallásos ember kevésbé volt hajlandó bűnbánatot tanúsítani és megtérni, mint a kívülálló pogányok (Lk 11,29-32).

3. ELLENVETÉS

„Igazságtalanság lenne Istentől, hogy örökre megbüntessen valakit olyan bűnökért, amelyeket – bármilyen nagy bűnök is – mintegy hetven évnyi élet rövid időtartama alatt követtek el.”

Ez az ellenvetés egy kettős félreértésen alapul:

1. Azt feltételezi, hogy azok, akik visszautasították Istent és Krisztust, miután bűnököt követtek el ebben az életben, valahogy megszűnnek vétkezni és bűnösnek lenni az eljövendő világban. Ez azonban nem igaz.

2. Azt feltételezi, hogy miután visszautasították, hogy megtérjenek ebben az életben, meg fognak térni és bízni fognak az Üdvözítőben az eljövendő világban. De ez sem igaz. Azok, akik visszautasították a Megváltót, és ellene szegültek Istennek itt, továbbra is el fogják utasítani a Megváltót és ellene fognak szegülni Istennek odaát. Örök bűnben vétkesek (Mk 3,29). A gazdag ember abban a történetben, amelyet Urunk mondott el (Lk 16,19-31), aki halála után Istentől elválasztva találta magát, gyötrelmében bizonyítékát adta a bűnbánatnak és a rettegésnek, de semmilyen bizonyítékát sem adta az őszinte megbánásnak.

4. ELLENVETÉS:

„Ha mindez igaz lenne, a szeretet Istene megtérésre és hitre kényszerítené az embereket még a saját akaratuk ellenére is.”

Nem, nem tenné. Azok közül a dolgok közül, amelyek megkülönböztetik az emberi lényeket az állatoktól és a növényektől, az

egyik a szabad akarat birtoklása. Az ember erkölcsi és szellemi lény, aki Isten képére teremtetett azzal a félelmetes hatalommal, hogy választhat: vagy szereti Teremtőjét és engedelmeskedik neki, vagy elutasítja Őt. Isten nem fogja eltávolítani ezt a szabad akaratot az emberi lényből, még abból a célból sem, hogy üdvözítse őt. Mert ha megtenné, akkor az, ami üdvösséget nyerne, már nem lenne emberi lény, hanem egy állat, növény vagy éppen gép. Mellesleg Isten nem diktátor. Az emberi lénynek megvan az a lehetősége, hogy elutasítsa Őt, és ellenálljon neki, és az is, hogy örökké létezen.

5. ELLENVETÉS

„Ha az ember arra összpontosítja a figyelmét, hogy mi fog vele történni a halál után, az elbátortalanítja, és eltántorítja attól, hogy a lehető legtöbbet hozza ki az életéből itt, a földön.”

Éppen az ellenkezője igaz. Ha hiszünk a mennyben és a pokolban, az földi életünk minden gondolatát, viselkedését és tettét végtelen jelentőséggel ruházza fel. Éppen a mennybe és pokolba vetett hit elutasítása az, ami viszonylagossá és értékvesztetté teszi az ember erkölcsi és szellemi értékeit.

6. ELLENVETÉS

„Csak egy érzéketlen és embertelen szörny hinné és prédikálná az örök poklot.”

De hiszen Jézus Krisztus volt az, aki – jobban mint bárki más – azt tanította nekünk, hogy Isten szeretet; aki könnyek között intett bennünket a pokol valóságára. Többet beszélt erről a témáról, mint bárki más a Bibliában. Ő, aki azért halt meg, hogy megmentsen bennünket a pokoltól, óva int bennünket, hogy halála ne legyen hiábavaló; és ma ugyanígy sír a meg nem tértek felett, ahogyan egykor Jeruzsálem felett sírt: *„Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöli a prófétákat, és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek, hányszor akartam összegyűjteni fiaidat, mint a tyúk a csibéit szárnyai alá, de nem akartátok!”* (Lk 13,34).

Krisztusnak e szavain áthallatszik Istennek, a mi Teremtőnknek a szívverése: *„Hiszen nem kívánom a halandó halálát – így szól az én Uram, az Úr –, térjete meg és éljete!”* (Ez 18,32).

Jó lenne ezért, ha bölcsességünk követné azon megszámlálhatatlan milliók példáját, akik évszázadokon keresztül *„megtértek a*

bálványoktól az Istenhez, hogy az élő és igaz Isternek szolgáljanak, és várják a mennyből Jézust, az ő Fiát, akit feltámasztott a halálból, aki megszabadít minket az eljövendő haragtól" (1Tesz 1,9-10).

17. ÜDVÖSSÉG. A nagy átfogó szakkifejezés

Az üdvösség központi fogalom az Újszövetségben; és ennek oka nyilvánvaló. Amikor közeledett Krisztus születése, József, Mária leendő férje azt a felszólítást kapta, hogy nevét 'Jézusnak' nevezze; ez a görög formája egy zsidó névnek, ami azt jelenti: „Jahve megment”. Ezt a nevet kapta, az angyal kijelentése szerint azért, „mert ő szabadítja meg népét bűneiből” (Mt 1,20-21). Az üdvösség volt tehát Krisztus földre jövetelének fő célja: „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett” (Lk 19,10; lásd még Jn 3,17; 1Tim 1,15).

Érthető tehát, hogy az *üdvösség*, *Megváltó*, *megment* szavak nagyon gyakran előfordulnak az Újszövetségben. Sőt, az 'üdvösség' egy nagyon tág, átfogó kifejezés. Magában foglal sok más kifejezést is, így olyanokat, mint megigazulás, megváltás, újjáteremtés, örök élet, stb., amelyeket már tanulmányoztunk; hiszen mindegyik az üdvösség egyik aspektusát határozza meg. Továbbá az üdvösség fogalma gyakran jelenik meg olyan szövegösszefüggésben, ahol magának a szónak a használata nem pontos. Mindezek fényében az 'üdvösség' tanulmányozása segíteni fog abban, hogy áttekintsük azokat az alapokat, amelyeket e könyvben tárgyalunk.

SZÉLES KÖRŰ ÉRTELMEZÉSE

A görög 'megmenteni' (sozo) igének jónéhány értelmezése van. Használható, ha valakit veszélyből vagy betegségtől szabadítanak meg, vagyis 'meggyógyítanak'. Az evangéliumban azt találjuk, hogy Jézus e különböző értelmekben szabadította meg az embereket. Péter kérésére: „*Uram, ments meg!*”, Krisztus megmenti őt a fulladástól (Mt 14,30-31). Meggyógyít egy asszonyt hosszú ideje tartó betegségéből, és ezt fűzi hozzá: „*Leányom, hited megtartott téged, menj el békecséggel!*” (Lk 8,48). Így biztatott valakit, akinek egyet-

len lánya éppen azt megelőzően halt meg: „Csak higgy, és meggyógyul!”, azután elment az ember házához, és feltámasztotta leányát a halálból (Lk 8,49-56).

Máshol azonban Krisztus a 'megmenteni' kifejezést erkölcsi és szellemi értelemben használja. Egy bűnös, de bűnbánó asszonynak például ezt mondta: „Megbocsáttattak a te bűneid... Hited megtartott téged, menj el békességgel!” (Lk 7,48-50). Nos, ez az az értelmezés, ahogyan a 'megment' és 'üdvösség' szavak leggyakrabban előfordulnak az Újszövetségben; és Krisztusnak sok tette, amely testi gyógyításban és megszabadításban nyilvánult meg, a szellemi szinten megjelenő üdvösség ábrázolásául szolgál.

A János 9-ben, amikor Urunk látást ad egy olyan embernek, aki vakon született, Krisztus ezt a testi 'üdvösséget' annak ábrázolására használta, hogy Ő képes szellemi látást adni a szellemileg vakoknak: „Jézus pedig azt mondta: 'Én ítéletre jöttem ebbe a világba, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakká legyenek'” (Jn 9,39). Az üdvösség erkölcsi és szellemi szintje az, ami elsősorban (bár nem kizárólag) érdeklődésünk tárgyát képezi e fejezet további részében.

Nos, mivel ez egy átfogó kifejezés, amely arra utal, amit Isten tett, tesz és tenni fog a hívőkért, három időben van szó róla: múlt, jelen és jövő időben.

ÜDVÖSSÉG MÚLT IDŐBEN

Az Újszövetség szerint Isten arra vágyik, hogy minden embernek üdvössége legyen, annyira, hogy Krisztus önmagát adta váltáságul minden emberért (1Tim 2,3-6). A jó hír ezért az, hogy az üdvösség mindenki számára hozzáférhető, bár csak akkor éri el hatását, ha az emberek hisznek. Amint azonban valaki hisz, joggal beszélhet úgy megváltásáról, mint ami már végbement. Nem kell visszafognia magát, és azt mondania: – Remélem, végül majd üdvözülök. – Joggal használhatja a múlt időt: – Üdvösségre jutottam. – Hívó emberekhez szólva az Újszövetség ezt mondja: „Kegyelemből van üdvösségetek!” (Ef 2,5). Ez nem jelenti azt, hogy a hívő emberek átélték a teljes üdvösséget, hiszen az üdvösség néhány mozzanata még a jövőben van elrejtve. De az továbbra is igaz, hogy az üdvösség bizonyos mozzanatait működésbe léptek és beteljesedtek abban a pillanatban, amikor az illető igazán és személyesen átadja magát Krisztusnak.

E mozzanatok közt találjuk a következőket:

1. Megbocsátás: A fent említett bűnös nő esetében Jézus háromszor használja a múlt időt: „*Neki sok bűne bocsáttatott meg... Megbocsáttattak a te bűneid... Hited megtartott téged*” (Lk 7,47.48.50). Ehhez hasonlóan szól János apostol: „*Írok nektek, gyermekek, mert megbocsáttattak bűneitek az ő nevéért*” (Jn 2,12); Pál apostol pedig ezt írja: „*(Isten) megbocsátotta nekünk minden vétkünket*” (Kol 2,13).

Az Írás jó néhány költői képet használ arra, hogy érzékeltesse ennek a megbocsátásnak a teljességét. Isten bűneinket elvetette

a) látókörén kívülre: „*Hátad mögé dobtad minden vétkeidet*” (Ézs 38,17);

b) elérhetetlen helyre: „*Amilyen messze van napkelet napnyugtától, olyan messzire veti el vétkeinket*” (Zsolt 103,12);

c) a létezésen kívülre: „*Én vagyok az, aki eltörlöm álnokságot*” (Ézs 43,25),

d) az emlékezeten kívülre: „*Nem gondolok többé vétkeikre*” (Jeremiás 31,34),

e) felfedezhetetlen helyre: „*Kicsoda olyan Isten, mint te, aki megbocsátja a bűnt... (az Úr) eltapossa bűneinket, a tenger mélyére dobja minden vétkünket*” (Mik 7,18-19).

2. Újjászületés és új szellemi élet (lásd 7. fejezet):

a) „*Nem az általunk véghez vitt igaz cselekedetekért, hanem az ő irgalmából üdvözített minket az újjászületés és a megújulás fürdőjével a Szent Szellem által*” (Tit 3,5).

b) *De Isten... minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt... Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez, nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék*” (Ef 2,4-7).

3. Megbékélés Istennel (lásd 4. fejezet):

„*Sőt ezen kívül még dicsekszünk is az Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által már most elnyertük a megbékélést*” (Róm 5,11).

ÜDVÖSSÉG A JELENBEN

A megváltás nem csupán az ember múltját érinti. Jó, ha Zákheus példájával kezdjük (története a Lk 19,1-10-ben olvasható). Amikor üdvösség szállt Zákheus házára, az nemcsak múltjára hozott neki megbocsátást, hanem gyökeresen megváltoztatta élet-

módját a jelenben. Elkezdte felébreszteni társadalmi érzékenysé-
gét. Ahol több adót csikart ki az emberektől, mint amire törvénye-
sen joga volt, ott felajánlotta, hogy a négyszeresét fizeti vissza.
Sőt. Nem tudott többé belenyugodni, hogy csupán saját magának
keres egy halom pénzt, még ha törvényesen is, míg sok honfitár-
sát szegénység sújtja: *„Vagyonom felét a szegényeknek adom”* –
mondta.

A szegényekről, betegekről és a fogyatékosokról való gondosko-
dás mindig is az igaz keresztyénség jellemzője volt. Valójában
azoknak, akik üdvössége jutottak Krisztus evangéliuma révén,
szent kötelességük, hogy úgy viselkedjenek az élet minden vi-
szonylatában, hogy *„a mi üdvözítő Istenünk tanításának díszeré
váljanak mindenben”*; vagyis az evangélium rájuk gyakorolt vonz-
erejét azzal kell megmutatniuk, hogy annak gyakorlati hatásai
megjelennek az életmódjukon (Tit 2,10-14).

Íme egy másik terület, amelyen az üdvösségnek kell irányíta-
nia, amit egy keresztyén az életében tesz. Krisztus ezt így fogal-
mazta meg: *„mert aki meg akarja menteni életét, az elveszti, aki
pedig elveszti az életét érterem és az evangéliumért, az megmenti
azt”* (Mk 8,35). Abban, hogy elkezdjük érteni ezt a kijelentést, se-
gít, ha megfigyeljük, hogy az itt 'élet'-nek fordított görög szó széles
körű jelentést hordoz. Jelentheti valakinek a testi életét (mint a
Mt 2,20-ban): *„Mert meghaltak azok, akik a gyermek életére tör-
tek”*. Jelentheti valakinek a belső életét is, mindazt, ami az életet
a pusztá létnél többé teszi, valakinek a szeretetét, energiáját, ér-
telmét, érzelmeit, képességeit, vágyait törekvéseit (mint a 3Jn 2-
ben): *„Kívánom, hogy mindenben olyan jó dolgod legyen, és olyan
egészséges légy, amilyen jó dolga van a lelkednek (életednek)”*.
Urunk kijelentése (Mk 8,35) mindkét jelentést hordozza, ahogyan
azt mindjárt látni fogjuk.

De hogyan mentheti meg valaki az életét vagy lelkét azzal, hogy
elveszíti azt? Ez ellentmondásnak tűnik. Valójában csak akkor le-
het ezt megérteni, ha emlékezetünkbe idézzük, hogy ez a jelen kor
nem az egyetlen létező kor: van még egy, mégpedig Isten eljövendő
országa. Íme a szövegösszefüggés, amelyben Krisztus ezt a taní-
tást adta: *„Mert ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e
parázna és bűnös nemzedék előtt, azt az Emberfia is szégyellni
fogja, amikor eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal”* (Mk
8,38).

Krisztus éppen előre megjövendölte, hogy a jeruzsálemi hatóságok
halálra fogják ítélni. Péter, előre látva, hogy ha ez megtörté-

nik, esetleg őt is kivégzik, megpróbálta meggyőzni Krisztust arról, hogy kerülje el a kivégzést. Krisztus azonban nem fogja veszélyeztetni küldetését saját életének megmentése érdekében. Óva intette Pétert, hogy ne próbálja megmenteni életét ebben a világban azzal, hogy megtagadja Krisztust; ha megteszi, esetleg elveszíti azt az eljövendő világban. Péter – mint tudjuk – végül is elveszítette a fejét, és megtagadta Krisztust. Ez azonban csupán pillanatnyi botlás volt, amelyből Krisztus feloldozta közbenjárásával (Lk 22,31-34).

A tanítás azonban mindannyiunknak megmarad. Meg kell adni, hogy nem azzal szerzünk üdvösséget, ha mártírságot szenvedünk Krisztusért. Az üdvösség ingyenes ajándék. De nem lehet a miénk az üdvösség ajándéka az Üdvözítő nélkül. *„Mert nektek nemcsak az adatott meg a Krisztusért”* – mondja az Írás –, *„hogy higgyetek benne, hanem az is, hogy szenvedjete érte”* (Fil 1,29). Tétélezzük fel tehát, hogy egyszer olyan helyzetbe kerülünk, hogy választanunk kell: vagy megtagadjuk és elvetjük Krisztust, és megmentjük testi életünket ebben a világban, vagy ragaszkodunk Krisztusba vetett hitünkhöz, hűségesek maradunk hozzá, és elveszítjük evilági életünket. Ebben az esetben késznek kell lennünk arra, hogy elveszítsük evilági életünket, bizton tudva, hogy megmentjük azt az eljövendő világban; míg ha megmentjük evilági életünket azzal, hogy megtagadjuk Krisztust, el fogjuk veszíteni azt az eljövendő világban.

Mi több: az élet ebben a világban nem egy olyan dolog, amit bezárhatunk egy dobozba megőrzésre. Az életet élni kell: energiáit, idejét, törekvéseit, szeretetét, képességeit emberekre, dolgokra vagy folyamatokra kell felhasználni. A kérdés ez: mire használjuk ezeket?

A hívő embert arra szólítja fel a Szentírás, hogy mindent, amit tesz, lélekből végezze úgy, mint az Úrnak (Kol 3,23), idejéből és energiájából pedig amennyit csak lehet, fordítson Krisztus evangéliumának előmozdítására. Ha elkezdi életét ilyen módon élni, az előbb vagy utóbb mindenféle áldozatot és önmegtagadást fog kívánni tőle. Egy világi gondolkodású embernek úgy fog tűnni, hogy a hívő elpazarolja az életét. A tény azonban az, hogy minden, amit a hívő ember Krisztusért tesz, vagy Krisztusra és az Ő érdekeire használ fel, állandó és örök jelentőséget nyer. Eredményei mindörökre megmaradnak (Jn 12,25).

Ha azonban a hívő nem kész arra, hogy életét Krisztusért élje, és idejét, energiáját, szeretetét, képességeit önzően önmagára és pusztán világi és értéktelen dolgokra fordítja, akkor Isten örök or-

szágának nézőpontjából szemlélve minden, amit a hívő ezekre a világi dolgokra fordított, örökre elveszett. És amikor Krisztus második eljövetelekor megvizsgálja ennek az embernek a cselekedeteit, munkája megég és kárt vall, bár ő maga megmenekül (1Kor 3,10-15).

ÜDVÖSSÉG A JÖVŐ IDŐBEN

Míg a hívő ember bizalommal elmondhatja: – Üdvösséget nyertem –, üdvösségének fontos részei még rejtve vannak a jövőben. Ezért olvassuk, hogy a hívő reménykedik bennük. Nem azért, mert ezek bizonytalanok, hanem egyszerűen azért, mert még nincsenek jelen.

Joggal és ugyanolyan bizalommal beszélhet ezekről, és alázatosan kijelentheti: – Üdvösségem lesz. – Az üdvösség ezen jövőbeli mozzanataihoz tartozik:

1. Megmenekülés Isten haragjától: „Ha tehát már most megigazított az ő vére által, még inkább meg fog menteni minket a haragtól” (Róm 5,9; lásd még 1Tesz 5,9-10).

2. Fizikai testünk feltámadása: Ez is olyan dolog, ami Krisztus második eljövetelekor fog megtörténni.

a) „Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül, aki az ő dicsőséges testéhez hasonlóvá változtatja a mi gyarló testünket, azzal az erővel, amellyel alá is tud rendelni önmagának mindent” (Fil 3,20-21).

b) „De nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Szellem első zsengejét kapták, mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására. Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység; hiszen amit lát valaki, azt miért kell remélnie? Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk” (Róm 8,23-25).

3. A keresztyén ember végső megszentelődése (lásd 14. fejezet):

a) „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által az élő reménységre, arra az el nem múló, szeplőtlen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyben van fenntartva számotokra” (1Pt 1,3-4).

b) „Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben” (Kol 3,4).

4. A keresztyének belépése a mennybe: A hívő kétféle módon léphet be a mennybe. Azokról, akik az Úr visszajövetele előtt haltak meg, azt olvassuk, hogy „kiköltöznek a testből, és hazaköltöznek az Úrhoz” (2Kor 5,8), bár fizikai testük még nem támadt fel. Azután, az Úr eljövetelekor ezeknek a hívőknek a teste feltámad, azoknak a hívőknek a teste pedig, akik még élnek, meg fog változni, és elragadtatnak az Úr fogadására a levegőbe (1Tesz 4,13-18).

Íme, titkot mondok nektek: nem fogunk ugyan mindnyájan elhunyni, de mindnyájan el fogunk változni. Egyszerre egy szempillantás alatt, az utolsó harsonaszóra; mert meg fog szólalni a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, mi pedig elváltozunk... Amikor pedig ez a romlandó romolhatatlanságba öltözik, és ez a halandó halhatatlanságba öltözik, akkor teljesül be, ami meg van írva: 'Teljes a diadal a halál fölött!' (1Kor 15,51-52.54).

Ebben az értelemben értendő, amit az Írás mond: „most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívökké lettünk” (Róm 13,11) – közelebb, mert minden elmúló nappal egyre közelebb kerül Krisztus második eljövetele.

Az EVANGÉLIUMI KIADÓ 1997-ben megjelent könyvei

Farkas Jánosné:	Fehérke	
Pflaum, L.:	Erőforrás	
Sauer, E.:	A hit versenypályáján	}
	Nyerd el az élet koszorúját	
Boddenberg, D.:	A páratlan, senkihez sem hasonlítható - Jézus Krisztus nevei és címei	
Drüeke, S.:	Utazás a dinoszauruszok korába	
Gitt, W.:	Jelek a mindenségéből	
Taylor, H. L.:	A Kis Zarándok vándorútja	
Gerber, S.:	Halál, hol a te fullánkod?	
Junker, R.:	Ádámtól származik az ember?	
Patricia St. John	elmondja élettörténetét	
Lorch, J.:	Imádkozók előtt megnyílik az ajtó	
Gooding, D.:	Keresztyénség: ópium vagy igazság?	
Reimer, J.:	Gerusszia barlangjaiban	
MacDonald, W.:	Ösvényem világossága	
Bühne, W.:	Ha valóban van Isten?	
Wilder-Smith, A. E.:	Miért engedi meg Isten?	
Lukátsi V.:	Élő kövek (2. kiadás)	
Bullinger, E. W.:	Két természet Isten gyermekében	}
	Több, mint megmentettnek lenni	
D. H.:	A legnagyobb gazdagság	

Az EVANGÉLIUMI KIADÓ 1998-ban megjelent könyvei

Cosmades, Th.:	Izmáel és fiai	
Fruchtenbaum, A.:	A három messiási csoda	
A jó vetés		
Bärend, I.:	Kimerem a tengert	
Heiner, W.:	Miért éppen Jézus Krisztus?	
Kovács Zsolt:	1914 – beteljesedett prófécia?	
Dr. Erdélyi Judit:	Ajtónyitás: vajon kinek?	
White, P.:	A buyufa alatt – 2. kiadás	
Gossweiler, A.:	Ezékiel próféta	
Morris, H.:	Jób csodálatos beszámolója	
Holzhausen, A.:	Bepillantás a bibliafordítás műhelyébe	
Müncher, W.:	Teremtés és bűneset	}
Campell, R. K.:	Sátán – az ellenség taktikája	
Brinke, G.:	A szent sátor szimbólumai	
Gibbs, A.:	Isten imádata	
Chambers, O.:	Bibliai etika	
Nee, W.:	Ülni, járni, állni	}
	A szolgáló testvér	
A zárba illő kulcs – 2. kötet		
Gitt, W.:	Kezdetben volt az információ	
Wilder-Smith Prof.:	Aki gondolkozik, annak hinnie kell	
Liebi, R.:	Szavahihető-e a Biblia?	
Roy K.:	Az idegen szolgálégény	
Gooding Prof.:	Krisztus iskolájában	
Glashouwer, W. J. J.:	Így keletkezett a keresztyénség	
Müller-Bohn, J.:	S.O.S. – Titanic	} 2. kiadás
König, F.:	Van-e olajad?	
Scheunemann, V.+G.:	Boldogság és hűség egy életen át	
Peters, B.:	Sem diktatúra, sem demokrácia	
Gitt, W.:	Ha az állatok beszélni tudnának – 2. kiadás	
Schrupp, E.:	Izráel és a Messiás	
Isten mindent olyan szépnek alkotott		
Tóth Eszter:	Egyedül	
Briem, Chr.:	Istennel a pusztában	}
	Istentől eltaszítottan?	
Gassmann, L.:	Jehova Tanúi	
Maharaj, R.–Hunt, D.:	Egy guru halála – 2. kiadás	